

Het gebruik van tabak

Lydia Gisle

**Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid
Operationele Directie Volksgezondheid en surveillance
J. Wytsmanstraat, 14
B - 1050 Brussel
02 / 642 57 53
E-mail : lydia.gisle@iph.fgov.be**

Inhoudstafel

Inhoudstafel	185
Samenvatting	187
1. Inleiding	189
2. Vragen	190
3. Indicatoren	192
4. Resultaten	194
4.1. <i>Prevalentie van roken (TA01_1, TA05_3)</i>	194
4.2. <i>Aantal sigaretten per dag en zware rokers (TA06_9, TA06_11)</i>	201
4.3. <i>Tabaksafhankelijkheid (TA07_2)</i>	206
4.4. <i>Leeftijd waarop men regelmatig begint te roken (TA02_1)</i>	209
4.5. <i>Poging(en) om te stoppen met roken (TA08_1)</i>	213
4.6. <i>Belangrijkste redenen om te stoppen met roken (TA09_X – TA12_X)</i>	217
4.7. <i>Bijkomende indicatoren</i>	219
5. Bespreking	220
6. Bibliografie	227
Tabellen	228

Samenvatting

Van alle risicofactoren voor de gezondheid is roken ongetwijfeld de belangrijkste voor wat betreft de gevolgen voor de morbiditeit en de mortaliteit. Ook al is het aantal rokers in de laatste decennia globaal gezien gedaald, toch maakt roken nog steeds deel uit van de dagelijkse leefstijl van zeer veel personen in België en brengt het de gezondheid ernstige schade toe. In deze module bespreken we het rookgedrag van de bevolking van 15 jaar en ouder.

In 2008 telt men in België 25% rokers: 21% is dagelijks roker, 4% occasioneel roker. Meer dan de helft van de bevolking heeft nooit op regelmatige basis gerookt en bijna een kwart is gestopt met roken. De proportie “zware rokers”, personen die dagelijks minstens 20 sigaretten roken, bedraagt 7%. Dagelijkse rokers roken gemiddeld 16 sigaretten per dag. Geschat wordt dat 11% van de dagelijkse rokers sterk afhankelijk is van tabak, wat betekent dat ze minstens 20 sigaretten roken per dag en een eerste sigaret opsteken binnen het half uur na het opstaan. Iets meer dan twee derde van de dagelijkse rokers heeft al geprobeerd te stoppen met roken. Regelmatig roken begint gemiddeld op de leeftijd van 17 jaar, maar 25% van de rokers is beginnen roken op regelmatige basis op de leeftijd van 15 jaar.

Mannen zijn vaker roker (28%) en zijn ook vaker dagelijks roker (24%) dan vrouwen (respectievelijk 21% en 18%), en dit verschil manifesteert zich in alle leeftijdsgroepen. Ook is het percentage zware rokers hoger bij mannen (10%) dan bij vrouwen (6%). Mannen beginnen bovendien op jongere leeftijd op regelmatige basis te roken dan vrouwen (gemiddeld ongeveer 10 maanden vroeger).

De proportie rokers bij jongeren tussen 15 en 24 jaar is eveneens 25% (29% bij jongens en 21% bij meisjes). Dit percentage blijft dus hoog en is niet significant verschillend van de

resultaten van 2004, toen het percentage 26% was. Over een periode van 11 jaar is er wel een globale neerwaartse trend. 5% van de jongeren is al zware roker en 7% van de dagelijkse rokers is erg afhankelijk van tabak. Het aantal rokers bij jongeren tussen 15 en 24 jaar in het Vlaams Gewest, waar dit cijfer in 2004 al hoog was, is op dit moment (24%) vergelijkbaar met de andere gewesten (25% in Wallonië en 28% in Brussel), waar sinds 2004 een lichte toename van het aantal jonge rokers wordt vastgesteld.

Roken neemt toe met de leeftijd en is het hoogst in de leeftijdsgroep van 45 tot 54 jaar, waar één op de drie (33%) rookt, 29% dagelijks rookt en 12% zware roker is (minstens 20 sigaretten).

Roken komt vaker voor in de laagste opleidingsniveaus. Zowel het percentage rokers, het percentage dagelijkse rokers als het percentage zware rokers is hoger in de laagste opleidingsniveaus dan bij personen met een hogere opleiding. Laaggeschoolden beginnen op jongere leeftijd te roken (gemiddeld 10 maanden vroeger), roken gemiddeld 2 tot 3 sigaretten per dag meer en zijn vaker afhankelijk van tabak dan hooggeschoolden.

Er zijn in België maar weinig regionale verschillen in het rookgedrag. Toch is het aantal rokers in het Vlaams Gewest (23%) lager dan in het Waals en Brussels Gewest (27%) en zijn er ook minder zware rokers (6,6% tegenover 7,4% in het Waals Gewest en 9,4% in het Brussels Gewest). Daarentegen noteren we geen regionale verschillen voor wat betreft het aantal sigaretten dat men dagelijks rookt, de tabaksafhankelijkheid en de proportie rokers bij jongeren van 15 tot 24 jaar. In Brussel begint men gemiddeld één jaar later (op 18 jaar) te roken dan in de twee andere gewesten (op 17 jaar).

De evolutie over de tijd geeft de volgende resultaten. Eerst en vooral blijkt de bescheiden, maar constante daling van het aantal rokers tussen 1997 en 2004 (1% per enquêtejaar) zich duidelijker door te zetten in 2008 waar een daling met 3% ten opzichte van 2004 wordt genoteerd. Tegelijkertijd vinden we ook een daling van het aantal dagelijkse rokers, zware rokers, rokers met sterke tabaksafhankelijkheid en jonge rokers. Voor deze laatste indicator zien we pas een daling vanaf 2004.

De precieze cijfers illustreren dit beter: in 1997 telde men 30% rokers; in 2004 was dit nog 28%; in 2008 ging het om 25% van de bevolking van 15 jaar en ouder. Dagelijkse rokers vormden van 1997 tot 2004 24% tot 25% van de bevolking. In 2008 ging het nog om 21%. Het aantal zware rokers

schommelde van 1997 tot 2004 rond de 10% van de bevolking. In 2008 ging het nog om 7% van de bevolking. Hoewel het aantal jonge rokers tussen 15 en 24 jaar daalde van 32% in 1997 naar 25% in 2008, zien we niet echt een positieve evolutie sinds de vorige enquête (26% in 2004). Inspanningen in de strijd tegen het roken moeten zich dan ook vooral richten op deze leeftijdsgroep.

Positief is dat het aantal rokers in het jongste decennium is gedaald. Zowel economische factoren als preventieve maatregelen hebben daar wellicht toe bijgedragen. Toch moeten initiatieven in het domein van de reglementering en de wetgeving van het tabaksgebruik, de publiciteit en de taxatiepolitiek ook in de toekomst worden verder gezet.

1. Inleiding

Van alle risicofactoren voor de gezondheid is roken zonder twijfel de belangrijkste. Roken wordt tegenwoordig beschouwd als de belangrijkste *vermijdbare* oorzaak van morbiditeit en mortaliteit in de wereld (1). Zo hebben talloze studies aangetoond dat roken de voornaamste determinant van longkanker is en aan de basis ligt van ongeveer één kanker op drie (waarbij alle soorten kanker in acht worden genomen). Bovendien blijkt dat gerolde sigaretten meer kankerverwekkend zijn dan gewone sigaretten (2). Roken speelt ook een belangrijke rol bij het ontstaan van o.a. hart- en vaatandoeningen, chronische ademhalingsproblemen en emfyseem (3). Roken tijdens de zwangerschap draagt bij tot een laag geboortegewicht en wiegendood. Bovendien wordt passief roken als een belangrijk risico beschouwd voor longkanker en hart- en vaatandoeningen bij de niet-rokers, alsook voor ademhalingsproblemen bij jonge kinderen.

In termen van mortaliteit gaat men ervan uit dat roken wereldwijd verantwoordelijk is voor 5,4 miljoen doden per jaar (ongeveer 1,6 miljoen in Europa) en dat het in 2030 tot de dood van 8 miljoen mensen zal leiden indien de huidige trend blijft bestaan¹. Personen die vroegtijdig overlijden aan ziekten die met roken samenhangen verliezen tussen 12 en 20 levensjaren (4).

Ondanks alle pogingen vanuit de gezondheidseducatie om te wijzen op de kwalijke gevolgen van het roken en ondanks alle maatregelen om een einde te stellen aan deze plaag, maakt roken nog steeds deel uit van het dagelijks leven van velen. Hoewel het aantal rokers in de westerse landen globaal genomen aan het dalen is, wint het in sommige landen aan populariteit bij de jongeren en de vrouwen en blijft het stabiel bij personen met een beperkt inkomen (3).

De strijd tegen tabak blijft één van de prioriteiten van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) voor de volgende jaren. Doelstelling 12 van de Europese "*Gezondheid voor Allen in de 21ste eeuw*" vermeldt dat "in 2015 de negatieve gevolgen voor de gezondheid als gevolg van het gebruik van substanties die een verslaving met zich meebrengen, zoals tabak, alcohol, geneesmiddelen en psychotrope geneesmiddelen, in alle lidstaten gevoelig gedaald moet zijn". Meer specifiek; "in alle landen moet het aantal niet-rokers in de leeftijdsgroep ouder dan 50 jaar minstens 80% zijn en in de leeftijdsgroep van minder dan 15 jaar bijna 100%".

België heeft zich ook in deze strijd geëngageerd door in november 2005 de kaderconventie van de WGO voor de strijd tegen tabak in het kader van een wereldwijde samenwerking voor de bescherming van de volksgezondheid en voor de harmonisatie van de strategieën om de tabaksepidemie te controleren en te ratificeren. Het Federaal plan ter bestrijding van het tabaksgebruik heeft een aantal maatregelen ingesteld met zichtbaar effect, zoals bijvoorbeeld het verbod op de verkoop van tabaksproducten aan jongeren onder de 16 jaar, rookbeperkingen in publieke plaatsen (gedeeltelijk rookverbod in de horeca), het rookverbod op de werkplaats, de verplichting om het telefoonnummer van de Tabak Stop Lijn te vermelden op de verpakking, de promotie van methodes om te stoppen met roken bij artsen, en – vanaf 1 januari 2006 – het verbod om te roken op de arbeidsplaats, de stijging van de accijnzen op tabaksproducten, enz .... Het is op dit moment wel nog toegelaten te roken in cafés met een afgesloten rokerszone.

---

¹ WGO, Regionaal Bureau voor Europa: http://www.euro.who.int/tobaccofree/Database/20091021_1

2. Vragen

Doel van dit onderdeel is informatie te geven over het gebruik van tabak in de bevolking. De prevalentie van roken is een essentiële indicator van de omvang van de rookepidemie in de bevolking en laat toe om dit probleem op te volgen in de tijd. In de Gezondheidsenquête zijn vragen over tabaksgebruik en stoppen met roken opgenomen sinds 1997. Gegevens verzameld in het kader van de enquête hebben het voordeel dat de relatie tussen tabaksgebruik en socio-demografische kenmerken van de rokers bestudeerd kan worden, en dat de verschillende bevolkingsgroepen die een verhoogd risico lopen geïdentificeerd kunnen worden. Niettemin wordt algemeen aangenomen dat vragen rond het gebruik van tabak in gezondheidsenquêtes het werkelijk gebruik, gebaseerd op de verkoops cijfers, onderschatten.

De vragen over het gebruik van tabak in de Gezondheidsenquête 2008 houden zowel rekening met aanbevelingen van de WGO (1998) als met de vragenlijst van de Europese Gezondheidsenquête (EHIS, 2006). Deze vragen maken deel uit van de schriftelijke vragenlijst, die ingevuld werd door de deelnemers van 15 jaar en meer.

De eerste vraag (TA.01) dient als filter om de “echte rokers” te onderscheiden van zogenaamde “experimentele rokers” (personen die minder dan 100 sigaretten in hun leven hebben gerookt). Deze laatste worden als niet-rokers beschouwd, behalve als ze aangeven huidig roker te zijn (vraag TA.05). De vragen TA.02 en TA.04 gaan over voormalig roken en vraag TA.05 over de huidige rookstatus. Als de respondent dagelijks rookt, gaat hij door met vragen TA.06 tot TA.09, die betrekking hebben op het aantal en het soort tabaksproducten dat gebruikt wordt, tabaksafhankelijkheid en pogingen en redenen om te stoppen met roken. Indien de respondent slechts af en toe rookt of helemaal niet, maar hij vroeger wel dagelijks gerookt heeft, beantwoordt hij vragen TA.11 (tijdstip waarop gestopt werd met roken) en TA.12 (redenen om te stoppen met roken). Vragen TA.13 en TA.15 gaan over passief roken, zijn voor alle respondenten en worden behandeld in het hoofdstuk over de invloed van omgevingsfactoren op de gezondheid.

In totaal worden 12 vragen gesteld over roken :

- TA.01 : Hebt u al minstens 100 sigaretten (ongeveer 5 pakjes) of een gelijkwaardige hoeveelheid tabak gerookt tijdens uw leven? (*Ja / Neen*)
- TA.02 : Hoe oud was u toen u regelmatig begon te roken?
- TA.03 : Hebt u ooit dagelijks of bijna dagelijks gerookt (sigaretten, sigaren, pijpen...), voor minstens één jaar? (*Ja / Neen*)
- TA.04 : Hoeveel jaar hebt u dagelijks gerookt? (*Tel de verschillende periodes waarin u dagelijks rookte op. Als u zich het precieze aantal jaren niet meer herinnert, geef dan een schatting*)
- TA.05 : Rookt u nu? (*Ja, alle dagen / Ja, af en toe / Neen, helemaal niet*)

Voor de personen die momenteel dagelijks roken

- TA.06 :Hoeveel sigaretten, sigaren, pijpen... rookt u gemiddeld elke dag? (Aantal: industrieel vervaardigde sigaretten (uit pakjes); zelfgerolde sigaretten (zonder filter); zelfgevulde sigaretten (met filter); sigaren/cigarillos; pijptabak; chicha/waterpijp (aantal keer))
- TA.07 :Wanneer rookt u uw eerste sigaret, sigaar, pijp... na het ontwaken?
- TA.08 :Hebt u al ooit geprobeerd te stoppen met roken (gestopt voor minstens 24 uur)?
- TA.09 :Waarom wou u stoppen met roken?

Vragen voor de ex-rokers die dagelijks gerookt hebben:

- TA.11 : Wanneer bent u gestopt met roken (dagelijks)?
- TA.12 :Waarom bent u gestopt met roken (dagelijks)?

Vragen TA.13 tot TA.15 over passief roken wordt behandeld in het rapport "Gezondheid en omgeving" van deze enquête.

3. Indicatoren

Voor het opvolgen van het gebruik van tabak in de bevolking is informatie nodig over het relatief aantal dagelijkse rokers, occasionele rokers, voormalige rokers en personen die nooit gerookt hebben. Informatie over de frequentie van het gebruik, tabaksafhankelijkheid, de leeftijd waarop met roken wordt begonnen en de motivatie om te stoppen met roken geeft een meer gedetailleerd beeld van de situatie. De volgende indicatoren worden in dit rapport voorgesteld:

TA05_1 onderscheidt 4 categorieën rokers: dagelijkse rokers (d.w.z. zij die in hun leven meer dan 100 sigaretten hebben gerookt (vraag TA.01) en momenteel alle dagen roken, occasionele rokers (d.w.z. zij die in hun leven minstens 100 sigaretten hebben gerookt en momenteel maar af en toe roken), vroegere rokers (d.w.z. zij die in hun leven minstens 100 sigaretten hebben gerookt en maar momenteel niet roken) en de personen die nooit hebben gerookt (of minder dan 100 sigaretten in hun leven)

TA01_1 onderscheidt de huidige rokers (dagelijks en occasioneel) van de niet-rokers (vroegere rokers of nooit meer dan 100 sigaretten gerookt)

TA05_3 onderscheidt de dagelijks rokers van alle andere categorieën (occasionele rokers, vroegere rokers en zij die nooit gerookt hebben)

TA06_9 en TA06_11 hebben betrekking op het aantal sigaretten dat dagelijks wordt gerookt. TA06_9 geeft het gemiddeld aantal sigaretten (met of zonder filter, gewoon of gerold) dat per dag gerookt wordt. TA06_11 betreft de proportie “zware rokers”, gedefinieerd als zij die minstens 20 sigaretten per dag roken in de bevolking van 15 jaar en ouder

TA07_2 is een maat voor tabaksafhankelijkheid (4). Deze indicator wordt berekend door score 1, bepaald aan de hand van het aantal sigaretten dat dagelijks wordt gerookt op te tellen met score 2, bepaald door de tijdsduur tussen het ontwaken en het roken van de eerste sigaret (zie kader hieronder)

Score 1 = Aantal sig./dag	0 = 0-10 sig.	1 = 11-20 sig.	2 = 21-30 sig.	3 = 31+ sig.
Score 2 = Tijd < 1 ^{ste} sig.	0 = 60+ min.	1 = 31-60 min.	2 = 6-30 min.	3 = < 5 min.

De uiteindelijke indicator onderscheidt 2 categorieën van afhankelijkheid, op basis van de som van beide termen: zwakke tot matige (0-4) afhankelijkheid versus zware tot zeer zware afhankelijkheid (5-6).

TA02_1 geeft de leeftijd weer waarop begonnen is met roken bij huidige rokers (en laat toe een vergelijking te maken met de enquêtes van 2001 en 2004). Opgepast, het gaat hier niet over de leeftijd waarop men de eerste sigaret gerookt heeft, wel de leeftijd waarop men regelmatig is beginnen roken.

TA08_1 is de proportie dagelijkse rokers die al, weliswaar zonder succes, geprobeerd heeft om te stoppen met roken (minstens 24 u).

TA09_X en TA12_X betreffen de reden waarom dagelijkse rokers geprobeerd hebben te stoppen met roken en de redenen waarom vroegere rokers gestopt zijn

Andere indicatoren worden voorgesteld in de bijkomende tabellen op het eind van dit hoofdstuk (zie ook punt 4.7, bijkomende indicatoren)

4. Resultaten

4.1. Prevalentie van roken (TA01_1, TA05_3)

De indicatoren in dit onderdeel betreffen zowel de proportie huidige rokers (TA01_1) als de proportie dagelijkse rokers (TA05_3) in de bevolking van 15 jaar en ouder. De verdeling (in %) van de bevolking volgens hun rookgedrag (TA05_1) met als categorieën “nooit gerookt, ex-roker, occasioneel roker, dagelijks roker” wordt weergegeven in een bijkomende tabel op het eind van dit hoofdstuk.

4.1.1. België

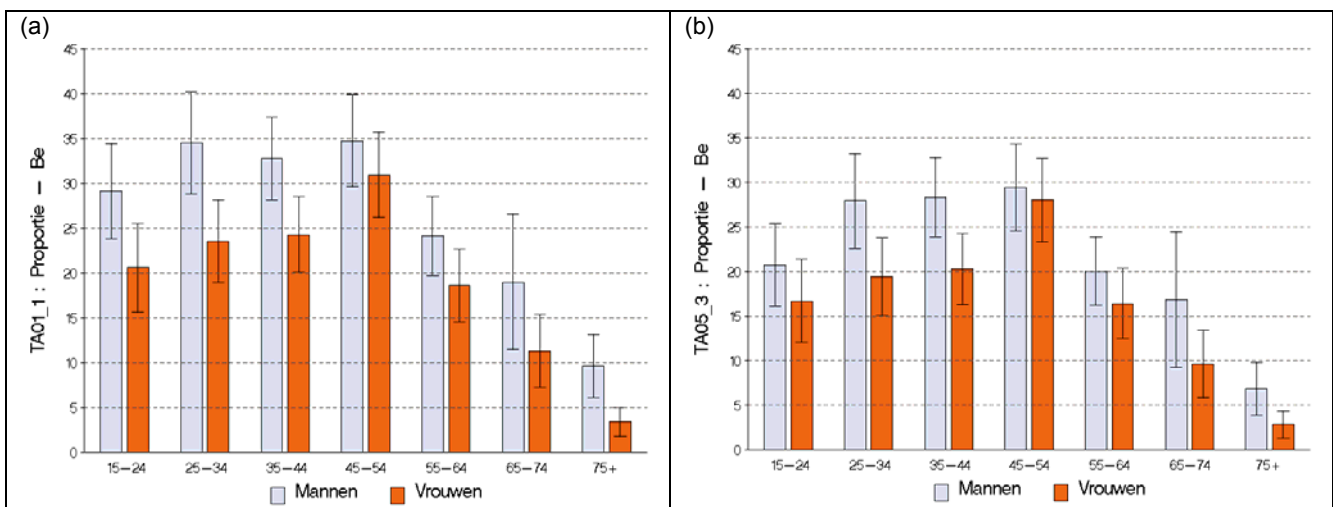
In 2008 was 25% van de bevolking van 15 jaar en ouder roker (21% dagelijks roker en 4% occasioneel roker) en 75% niet-roker (22% ex-roker; 54% had nog nooit gerookt of had minder dan 100 sigaretten gerookt tijdens zijn/haar leven).

Analyse volgens leeftijd en geslacht

Mannen zijn vaker roker dan vrouwen (28% tegenover 21%), zijn vaker dagelijks roker (24% tegenover 18%) en geven vaker aan ooit gerookt te hebben (55% tegenover 38%).

Verschillen tussen mannen en vrouwen voor wat betreft het huidige en dagelijkse rookgedrag situeren zich in alle leeftijdsgroepen (Figuur 1, a en b). In de leeftijdsgroep 45-54 roken proportioneel meer vrouwen dan in de andere leeftijdsgroepen en het percentage vrouwelijke rokers is er bijna even groot als het percentage mannelijke rokers. Een progressieve daling van het aantal rokers wordt gezien vanaf 55 jaar, zowel voor mannen als vrouwen. Dit kan misschien verklaard worden doordat stoppen met roken toeneemt naarmate men ouder wordt. Een andere hypothese is dat rokers eerder overlijden dan niet-rokers.

Figuur 1 Percentage van de bevolking van 15 jaar en ouder dat (a) op dit moment rookt en (b) dagelijks rookt, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008

Het percentage rokers onder de jongeren – doelgroep van zowel de tabaksindustrie als de preventie maatregelen - bedraagt 25% bij de 15-24 jarigen (29% van de jongens en 21% van de meisjes). 19% van hen zegt dagelijks te roken (21% van de jongens en 17% van de meisjes). Deze prevalenties zijn gedaald t.o.v. de vorige enquêtes: de verschillen tussen enerzijds de cijfers van 2008 en anderzijds deze van 1997 en 2001 zijn significant na correctie voor leeftijd en geslacht (maar de verschillen tussen 2004 en 2008 zijn niet significant). De tabel hieronder geeft gedetailleerde cijfers voor de jongeren van 15 tot 24 jaar. Jongens en jonge mannen blijken meer te roken dan meisjes en jonge vrouwen. Het percentage rokers lijkt ook binnen deze leeftijdsgroep toe te nemen met de leeftijd.

Percentage van de bevolking van 15 tot 24 jaar dat momenteel rookt, dagelijks rookt, minstens 20 sigaretten rookt per dag, België

TA01_1, TA05_3, TA06_11		Rookt:	momenteel	dagelijks	>20 sig./d.	N
GESLACHT	Man		29,1	20,7	5,8	460
	Vrouw		20,6	16,7	3,4	448
LEEFTIJDGROEP	15 jaar		9,9	4,4	1,1	74
	16 jaar		11,9	9,0	4,3	81
	17 jaar		15,7	7,9	0,5	75
	18 jaar		22,9	13,6	0,0	82
	19 jaar		33,0	25,4	4,1	84
	20 jaar		20,2	18,7	3,2	80
	21 jaar		32,3	25,3	3,6	94
	22 jaar		30,8	23,1	8,3	109
	23 jaar		40,0	32,7	11,8	113
	24 jaar		35,5	29,7	9,6	116
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma		27,9	27,4	11,9	73
	Lager secundair		34,8	30,7	9,7	120
	Hoger secundair		26,5	21,1	5,5	351
	Hoger onderwijs		19,9	11,3	1,0	337
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied		25,0	17,4	5,2	479
	Halfstedelijk gebied		30,7	21,7	3,2	166
	Landelijk gebied		20,2	18,0	4,9	263
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest		24,4	16,9	3,0	349
	Brussels Gewest		27,8	21,8	4,4	238
	Waals Gewest		25,0	21,6	8,3	321
JAAR	1997		32,2	24,9	7,2	1096
	2001		31,2	24,6	5,4	1150
	2004		26,5	22,9	6,1	1013
	2008		24,9	18,7	4,6	908

Analyse volgens socio-economische achtergrondkenmerken

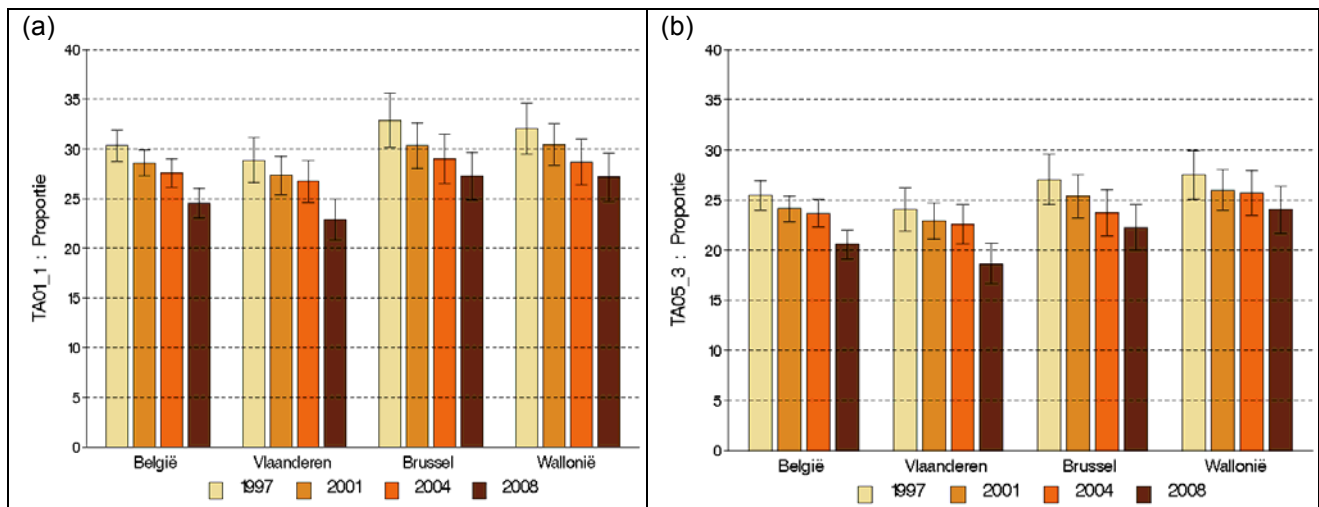
Na correctie voor leeftijd en geslacht blijkt het percentage rokers te variëren in functie van het opleidingsniveau: het aantal huidige rokers is significant hoger bij de twee laagste opleidingsniveaus dan bij de hoogst opgeleiden. Dit geldt ook voor de dagelijkse rokers. Bij jongeren tussen 15 en 24 jaar vinden we vooral een verschil tussen personen die behoren tot huishoudens uit het hoogste opleidingsniveau en jongeren die deel uitmaken van huishoudens uit de drie lagere opleidingsniveaus.

Op het niveau van de totale bevolking vinden we na correctie voor leeftijd en geslacht geen significante verschillen in het percentage huidige en dagelijkse rokers naargelang de urbanisatiegraad van de gemeente waar ze wonen.

Evolutie doorheen de tijd

Het percentage rokers in de bevolking daalt progressief sinds de eerste gezondheidsenquête: 30% in 1997, 29% in 2001, 28% in 2004 en 25% in 2008. Na correctie voor leeftijd en geslacht, blijkt het om een lineaire afname te gaan die statistisch significant is. Dezelfde evolutie vinden we bij de jongeren van 15 tot 24 jaar: waar in 1997 nog één op de drie jongeren rookte is dit in 2008 nog één op de vier.

Figuur 2 Percentage van de bevolking van 15 jaar en ouder dat (a) op dit moment rookt en (b) dagelijks rookt, volgens gewest en jaar, Gezondheidsenquête, België, 2008

Het percentage dagelijkse rokers vertoont tussen 1997 en 2008, na correctie voor leeftijd en geslacht, geen lineaire evolutie. Tussen 1997 en 2004 blijft dit percentage relatief stabiel (24% tot 25%) om in 2008 statistisch significant te dalen t.o.v. de 3 vorige enquêtejaren. Dezelfde trend wordt gezien bij de 15-24-jarigen.

4.1.2. Regio's

Figuur 2 toont aan dat het percentage rokers verschilt tussen de gewesten. In 2008 waren er 23% rokers in het Vlaams Gewest, tegenover 27% in de twee andere gewesten. De verschillen zijn significant na correctie voor leeftijd en geslacht. Ook voor wat betreft het percentage dagelijkse rokers is er een significant verschil tussen het Vlaams Gewest (19%) en de twee andere regio's (22-24%).

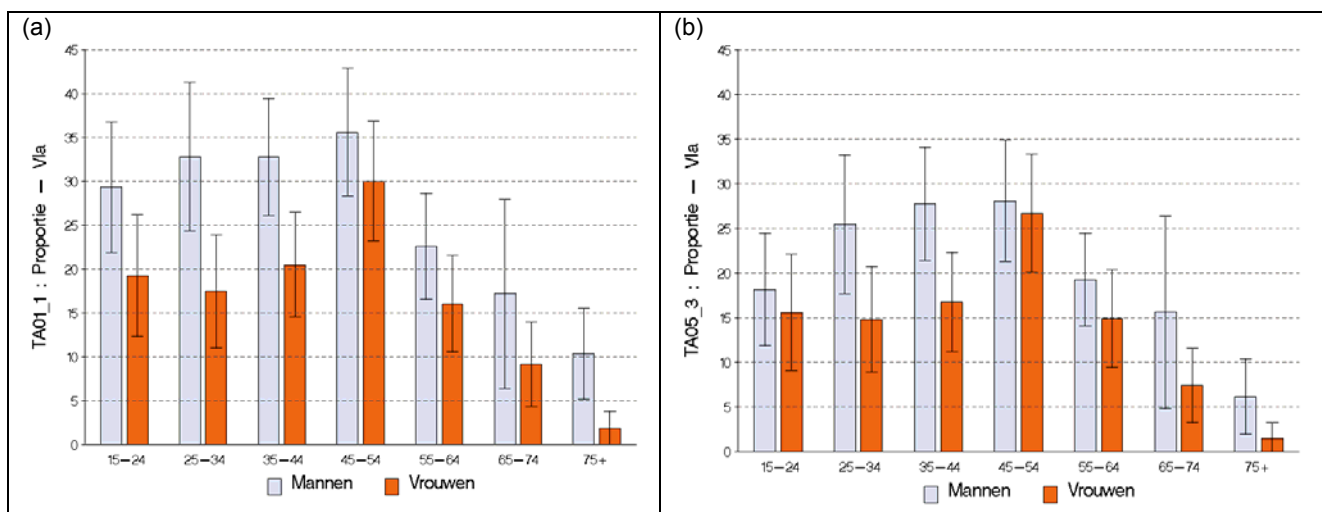

Bij jongeren tussen 15 en 24 jaar vinden we geen statistisch significante verschillen van het percentage rokers en het percentage dagelijkse rokers tussen de gewesten. Het percentage zware rokers is bij jonge Brusselaars (8,3%) echter significant hoger dan bij jonge Vlamingen (3,0%) en jonge Walen (4,4%), dit na correctie voor leeftijd en geslacht.

Vlaams Gewest

Het percentage rokers volgens leeftijd en geslacht is in het Vlaams Gewest nagenoeg hetzelfde als in heel België, met dat verschil dat het percentage vrouwen dat rookt en dat dagelijks rookt er lager is dan in heel België en dan in de andere twee regio's.

Figuur 3 Percentage van de bevolking van 15 jaar en ouder dat (a) op dit moment rookt en (b) dagelijks rookt, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Vlaams Gewest

Het aantal rokers en dagelijkse rokers is kleiner bij de hoogst opgeleiden. Na correctie voor leeftijd en geslacht is het verschil met de andere opleidingsniveaus significant. Verschillen in functie van de urbanisatiegraad worden niet vastgesteld.

Zoals dit ook geldt voor heel België, noteren we een lineaire daling van het aantal rokers van 1997 tot 2008. Het aantal dagelijkse rokers daarentegen, blijft tussen 1997 en 2001 stabiel, maar vanaf 2004 is er een daling die zich nog verder doorzet in 2008. De verschillen zijn significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

Bij jongeren tussen 15 en 24 jaar noteren we slechts een daling van het aantal rokers vanaf 2008: het percentage daalt inderdaad van 30-31% in de jaren 1997-2004 tot 24% in 2008. Ook het aantal dagelijkse rokers daalt in deze leeftijdsgroep: dit percentage bedroeg 23% tot 27% tussen 1997 en 2004 en is in 2008 gedaald tot 17%, een verschil dat significant is na correctie voor leeftijd en geslacht. Ook het percentage zware rokers lijkt te dalen, maar na correctie voor leeftijd en geslacht is enkel het verschil tussen 1997 en 2008 statistisch significant.

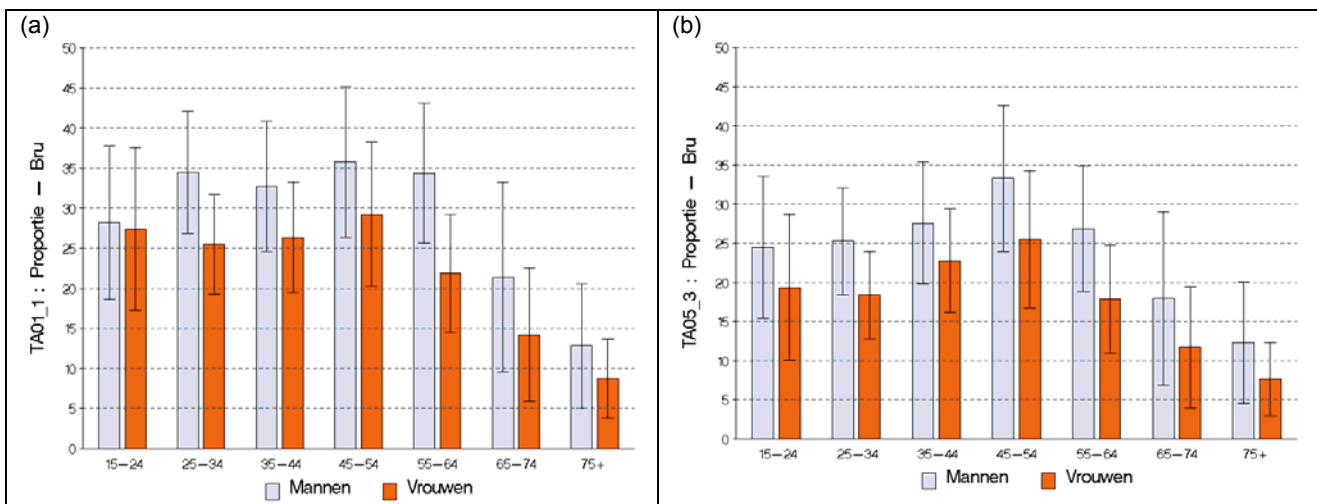
Percentage van de bevolking van 15 tot 24 jaar dat momenteel rookt, dagelijks rookt, minstens 20 sigaretten rookt per dag, Vlaams Gewest

TA01_1, TA05_3, TA06_11

		Rookt: momenteel	dagelijks	≥20 sig./d.	N
GESLACHT	Man	29,3	18,2	4,6	182
	Vrouw	19,2	15,6	1,3	167
LEEFTIJDGROEP	15 jaar	11,7	4,9	0,0	28
	16 jaar	11,6	8,4	3,3	34
	17 jaar	9,9	4,1	0,8	33
	18 jaar	25,5	12,0	0,0	35
	19 jaar	33,6	23,6	3,5	32
	20 jaar	20,7	18,6	3,2	38
	21 jaar	27,8	17,3	0,0	27
	22 jaar	30,3	19,7	4,9	38
	23 jaar	40,4	34,7	6,4	46
	24 jaar	39,0	30,4	7,1	38
JAAR	1997	30,7	23,1	7,7	415
	2001	29,7	23,5	4,5	430
	2004	30,2	26,6	6,0	383
	2008	24,4	16,9	3,0	349

Brussels Gewest

Figuur 4 Percentage van de bevolking van 15 jaar en ouder dat (a) op dit moment rookt en (b) dagelijks rookt, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Brussels Gewest

In vergelijking met de andere gewesten situeren de verschillen in functie van leeftijd en geslacht (Figuur 4) zich in het Brussels Gewest als volgt:

- In de leeftijdsgroepen ouder dan 55 jaar lijkt het percentage rokers en dagelijkse rokers hoger dan in de andere gewesten.
- Brusselse jongeren van 15-24 jaar roken vaker dan in de andere gewesten en dit geldt vooral voor jonge vrouwen, die in Brussel even vaak roken als jonge mannen.

Variaties in functie van de leeftijd binnen de groep van de 15-24-jarigen worden in de tabel hieronder niet weergegeven omdat het aantal individuen te klein is om betrouwbare resultaten te bekomen.

Percentage van de bevolking van 15 tot 24 jaar dat momenteel rookt, dagelijks rookt, minstens 20 sigaretten rookt per dag, Brussels Gewest

TA01_1, TA05_3, TA06_11		Rookt: momenteel	dagelijks	≥20 sig./d.	N
GESLACHT	Man	28,2	24,5	4,8	117
	Vrouw	27,4	19,4	3,9	121
JAAR	1997	39,5	30,4	7,3	289
	2001	30,5	26,9	5,9	237
	2004	21,0	19,3	6,1	226
	2008	27,8	21,8	4,4	238

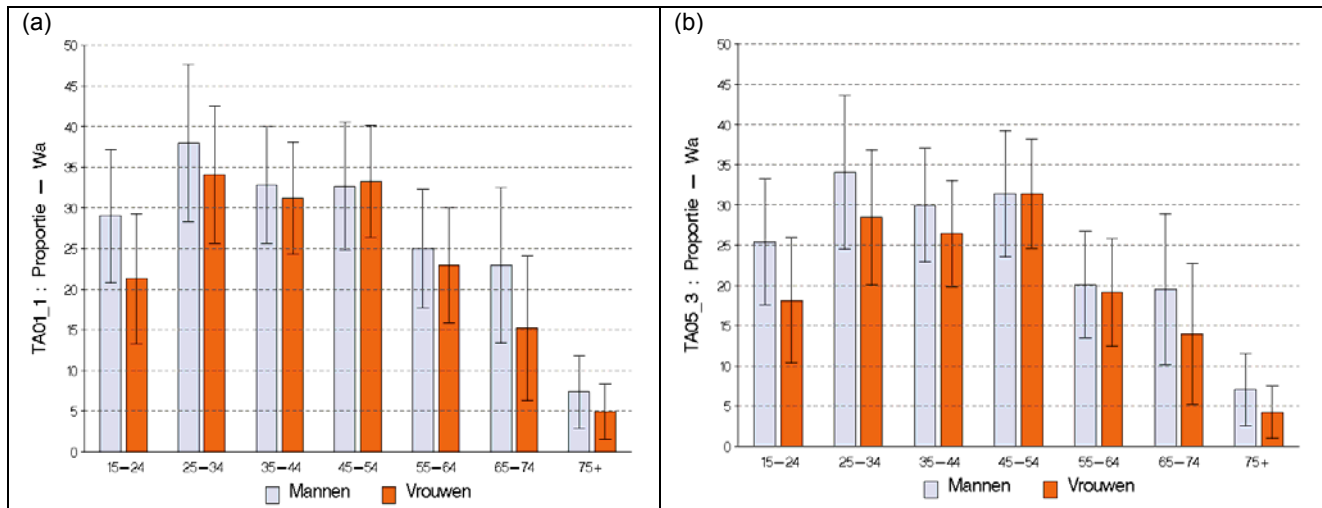
Het percentage huidige rokers vertoont geen verschillen in functie van het opleidingsniveau. Het percentage dagelijkse rokers is echter lager bij de hoogst opgeleiden (significant verschil met de drie lagere opleidingsniveaus).

Het percentage rokers ligt in Brussel (27%) lager dan in de grote steden in Vlaanderen (32%) en Wallonië (35%), en deze verschillen blijven significant na correctie voor leeftijd en geslacht. Ook de proportie dagelijkse rokers (22% in Brussel) is hoger in Luik en Charleroi (32%, een significant verschil na correctie voor leeftijd en geslacht) en in Gent en Antwerpen (26%, maar hier is het verschil na correctie voor leeftijd en geslacht niet significant).

We noteren een lineaire daling van het percentage huidige en dagelijkse rokers over de tijd, waarbij de verschillen tussen de enquêtejaren significant zijn na correctie voor leeftijd en geslacht. Bij jongeren tussen 15 en 24 jaar vinden we echter een toename van het percentage huidige rokers van 21% in 2004 tot 28% in 2008, waardoor dit percentage in 2008 terug in de buurt komt van de 30% die vastgesteld werd in 2001. Ook het aantal dagelijks rokers lijkt in deze leeftijdsgroep licht te stijgen (van 19% in 2004 tot 22% in 2008), maar dit verschil is niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

Waals Gewest

Figuur 5 Percentage van de bevolking van 15 jaar en ouder dat (a) op dit moment rookt en (b) dagelijks rookt, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Waals Gewest

In het Waals Gewest vinden we het hoogste aantal dagelijkse rokers (24%). In tegenstelling tot wat we vinden in de andere gewesten, roken in Wallonië bijna evenveel vrouwen als mannen (respectievelijk 26% en 29%) en is ook het percentage dagelijkse rokers bijna even hoog bij vrouwen als bij mannen (respectievelijk 22% en 26%, een verschil dat niet significant is na correctie voor leeftijd). Bij jongeren tussen 15 en 24 jaar is het aantal dagelijks rokers nagenoeg hetzelfde als het aantal huidige rokers, wat er op wijst dat er heel weinig occasionele rokers zijn. Als Waalse jongeren roken, nemen ze dus vrij vlug de gewoonte aan om dit dagelijks te doen. Ook het percentage “zware rokers” in deze leeftijdsgroep is in het Waals Gewest hoger dan elders.

In het Waals Gewest is het percentage huidige en dagelijkse rokers lager bij de hoogst opgeleiden, ook na correctie voor leeftijd en geslacht. Er is echter geen verband met de urbanisatiegraad.

Ook in het Waals Gewest noteren we, na correctie voor leeftijd en geslacht, een lineaire daling van het aantal rokers over de tijd. Daarentegen is de daling van het aantal dagelijkse rokers in de tijd niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht en is dus eerder te wijten aan de veranderende samenstelling van de bevolking dan wel aan een werkelijke verandering van het rookgedrag.

Zoals in het Brussels Gewest, maar verschillend van het Vlaams Gewest, blijkt het aantal rokers en dagelijkse rokers tussen 2004 en 2008 toe te nemen bij de jongeren van 15 tot 24 jaar, maar de verschillen zijn niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht, wat dus wijst op een stabilisatie (nadat we tussen 1997 en 2004 een daling vaststelden).

Percentage van de bevolking van 15 tot 24 jaar dat momenteel rookt, dagelijks rookt, minstens 20 sigaretten rookt per dag, Waals Gewest

TA01_1, TA05_3, TA06_11		Rookt: momenteel	dagelijks	≥20 sig./d.	N
GESLACHT	Man	29,0	25,4	9,1	161
	Vrouw	21,3	18,1	7,6	160
LEEFTIJDGROEP	15 jaar	8,4	4,3	3,2	33
	16 jaar	13,1	13,1	8,8	28
	17 jaar	23,4	13,4	0,0	28
	18 jaar	14,7	14,7	0,0	26
	19 jaar	33,2	30,2	3,8	28
	20 jaar	17,6	17,6	3,7	28
	21 jaar	37,4	34,5	7,8	35
	22 jaar	34,8	34,8	17,6	31
	23 jaar	39,4	29,3	21,5	45
	24 jaar	31,2	30,1	17,6	39
JAAR	1997	32,4	26,4	6,3	392
	2001	34,2	26,0	7,0	483
	2004	21,4	17,3	6,3	404
	2008	25,0	21,6	8,3	321

4.2. Aantal sigaretten per dag en zware rokers (TA06_9, TA06_11)

Vier indicatoren hebben betrekking op het aantal gerookte sigaretten bij dagelijkse rokers van 15 jaar en ouder: TA06_7 voor sigaretten met filter, TA06_8 voor gerolde sigaretten zonder filter en TA06_9 voor alle soorten sigaretten samen. Deze laatste indicator wordt besproken in de tekst. De resultaten voor de eerste twee indicatoren worden enkel voorgesteld in de tabellen achteraan dit hoofdstuk. Indicator TA06_11 betreft de proportie “zware rokers” in de bevolking van 15 jaar en ouder. Het gaat om personen die dagelijks 20 sigaretten of meer roken.

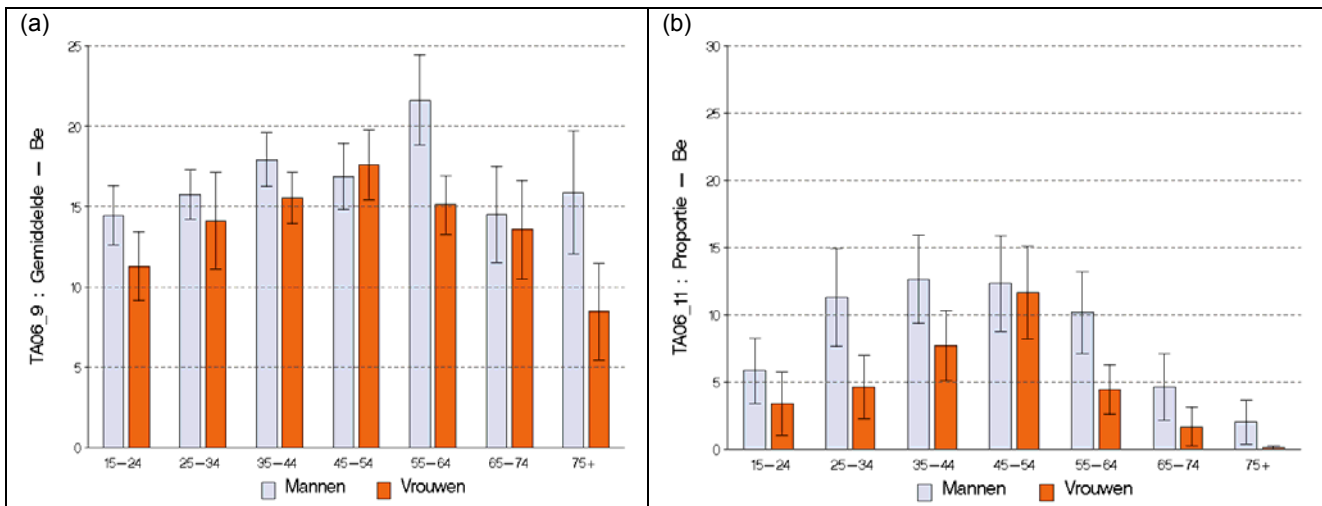
4.2.1. België

Gemiddeld roken dagelijkse rokers 16 sigaretten per dag. We schatten dat het percentage zware rokers (≥ 20 sigaretten per dag) in de Belgische bevolking van 15 jaar en ouder 7% bedraagt. Dit is ongeveer een derde van de huidige rokers.

Analyse volgens leeftijd en geslacht

Figuur 6 (a) Gemiddeld aantal gerookte sigaretten per dag bij dagelijkse rokers en (b) percentage “zware rokers” (20+ sig./dag) onder de bevolking (van 15 jaar en ouder), volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008

Het gemiddeld aantal sigaretten dat dagelijks gerookt wordt is, na correctie voor leeftijd, significant hoger bij mannen (17/dag) dan bij vrouwen (15/dag). Bij mannen vinden we ook een hoger aantal zware rokers (10%) dan bij vrouwen (6%) en ook dit verschil is significant na correctie voor leeftijd.

Het aantal gerookte sigaretten en de proportie zware rokers volgens de leeftijd vertoont een omgekeerd U-vormig patroon (Figuur 6a). Het grootste gemiddelde aantal gerookte sigaretten per dag (17-18) vinden we in de leeftijdsgroep 35-64 jaar, in de jongste en oudste leeftijdscategorieën bedraagt dit aantal gemiddeld 13 per dag. Het percentage zware rokers (Figuur 6b) bedraagt 5% in de leeftijdsgroep 15-24 jaar, stijgt tot 10-12% tussen 35 en 54 jaar om vervolgens te dalen tot maximum 3% bij de 65-plussers.

Gemiddeld aantal gerookte sigaretten per dag en percentage zware rokers (20+ sig.) bij jonge dagelijkse rokers van 15 tot 24 jaar, België

TA06_9		Gemiddeld aantal sig./dag	≥20 sig./d. (%)	N
GESLACHT	Man	14,5	4,8	127
	Vrouw	11,3	3,9	82
JAAR	2004	13,1	6,1	255
	2008	13,0	4,4	209

Bij de jonge dagelijkse rokers (15-24 jaar) komen we tot dezelfde vaststellingen: jongens roken gemiddeld meer sigaretten dan meisjes en zijn vaker “zware rokers”. Daar waar de proportie zware rokers tussen 2004 en 2008 is afgenomen, is dit niet het geval voor het gemiddeld aantal gerookte sigaretten, dat gelijk gebleven is.

Analyse volgens socio-economische achtergrondkenmerken

Er zijn minder zware rokers bij personen met een diploma hoger onderwijs (4%) dan in de andere opleidingsniveaus (9%-13%). Hoogopgeleiden roken ook gemiddeld minder sigaretten (15/dag) dan de lager geschoolden. De verschillen zijn significant na correctie voor leeftijd en geslacht en situeren zich tussen enerzijds de twee hoogst geschoolde groepen (hoger onderwijs en hoger secundair onderwijs) en anderzijds diegenen met enkel een opleiding lager secundair.

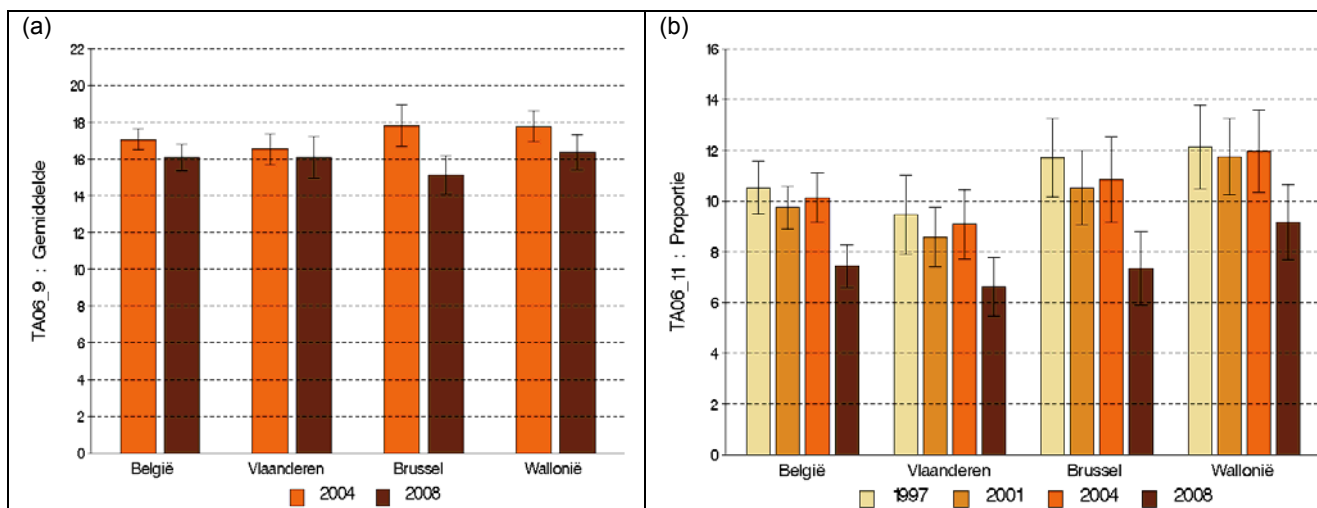
Op het niveau van de hele bevolking blijkt het percentage zware rokers groter in stedelijke gebieden (9%) dan in halfstedelijke en landelijke gebieden (rond de 6,5%). Enkel het verschil tussen stedelijke gebieden en landelijke gebieden is na correctie voor leeftijd en geslacht significant. Nochtans is het gemiddeld aantal gerookte sigaretten bij dagelijkse rokers in de steden (17/dag) niet veel hoger dan in de andere gemeenten (15/dag). Het verschil is ook niet significant.

Evolutie doorheen de tijd

Het gemiddeld aantal sigaretten dat gerookt wordt door dagelijkse rokers is tussen 2004 (17/dag) en 2008 (16/dag) gedaald en het verschil is significant na correctie voor leeftijd en geslacht. Deze tendens wordt echter niet in alle gewesten bevestigd (Figuur 7a).

Het percentage zware rokers in de bevolking is in 2008 (7%) gedaald t.o.v. de drie vorige enquêtejaren (ongeveer 10% in elke enquête) en dit verschil is significant na correctie voor leeftijd en geslacht. Deze daling wordt teruggevonden in de drie gewesten, maar op basis van statistische modellen kan toch gesteld worden dat de evolutie over de tijd verschillend is voor de drie de gewesten (zie 4.2.2).

Figuur 7 (a) Gemiddeld aantal gerookte sigaretten per dag bij dagelijkse rokers en (b) percentage “zware rokers” (20+ sig./dag) onder de bevolking (van 15 jaar en ouder), volgens gewest en jaar, Gezondheidsenquête, België, 2008

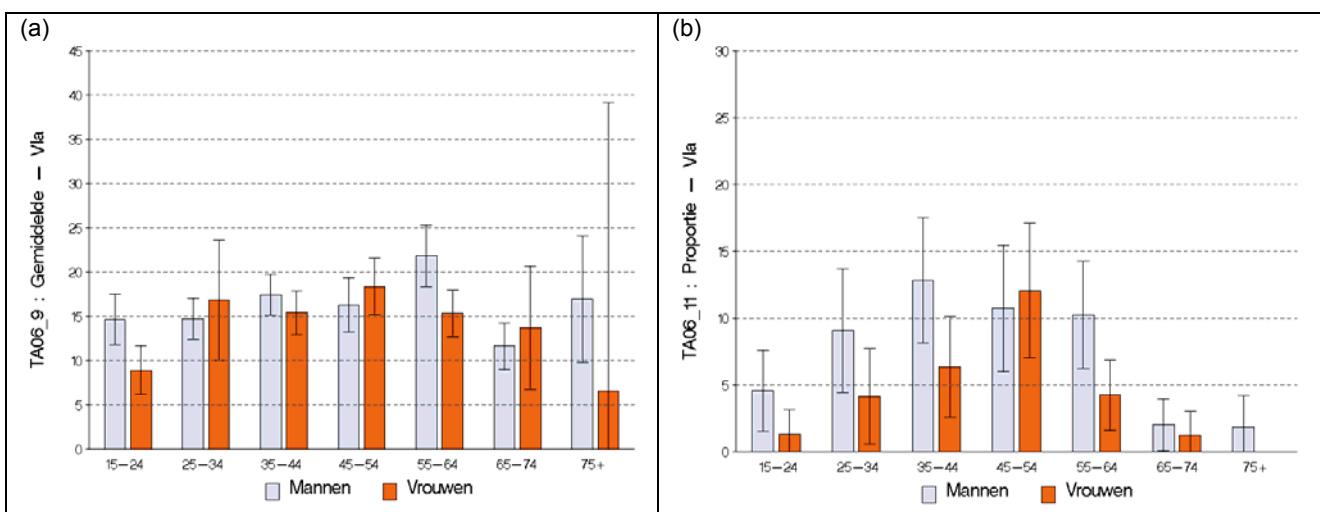
4.2.2. Regio's

Het gemiddeld aantal gerookte sigaretten is iets lager in Brussel (15/dag) dan in de andere gewesten (16/dag). Het verschil is echter niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

Het percentage zware rokers (Figuur 7b) is hoger in het Waals en Brussels Gewest (respectievelijk 9,2% en 7,4%) dan in het Vlaams Gewest (6,6%) en deze verschillen zijn significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

Vlaams Gewest

Figuur 8 (a) Gemiddeld aantal gerookte sigaretten per dag bij dagelijkse rokers en (b) percentage "zware rokers" (20+ sig./dag) onder de bevolking (van 15 jaar en ouder), volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Vlaams Gewest

In het Vlaams Gewest roken mannen en vrouwen gemiddeld even veel sigaretten per dag. Toch is het percentage zware rokers er hoger bij de mannen (8%) dan bij de vrouwen (5%). Het gemiddeld aantal gerookte sigaretten per dag ligt lager in de jongste en de oudste leeftijdsgroepen (Figuur 8a) en is vrij constant in de middelste leeftijdsgroepen. Het percentage zware rokers is het hoogst bij mannen tussen 35 en 64 jaar en bij vrouwen tussen 45 en 54 jaar (Figuur 8b).

We observeren geen socio-economische gradiënt in het gemiddeld aantal gerookte sigaretten per dag, maar onder hoger opgeleiden vinden we significant minder zware rokers dan in de andere opleidingsniveaus (3,5% tegenover meer dan 8%). De urbanisatiegraad van de gemeente waar men woont, hangt niet samen met het aantal gerookte sigaretten.

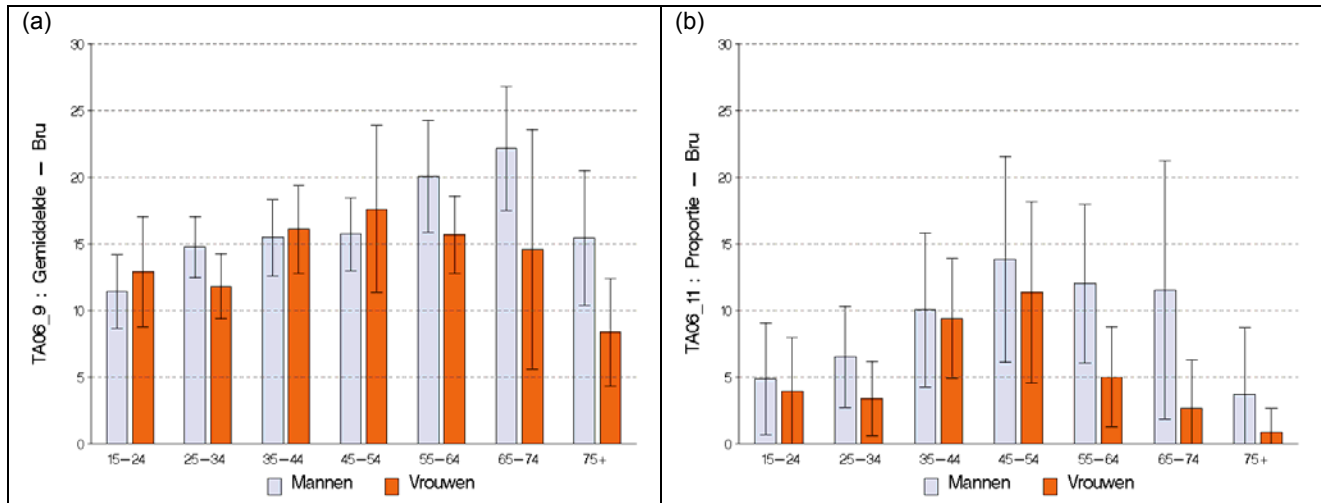
Zoals in de andere gewesten, daalt ook in het Vlaams Gewest het aantal rokers in de tijd. Na correctie voor leeftijd en geslacht vinden we tussen 1997 en 2004 een geleidelijke en statistische significante daling van 9,5% naar 6,6%. Het gemiddeld aantal gerookte sigaretten per dag wijzigt niet in de tijd.

Brussels Gewest

Zoals in het Vlaams Gewest, is het gemiddeld aantal gerookte sigaretten per dag in Brussel, na correctie voor leeftijd en geslacht, gelijk bij mannen en vrouwen, maar de proportie zware rokers is er significant hoger bij mannen (9%) dan bij vrouwen (6%).

Figuur 9 a) Gemiddeld aantal gerookte sigaretten per dag bij dagelijkse rokers en b) percentage “zware rokers” (20+ sig./dag) onder de bevolking (van 15 jaar en ouder), volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Brussels Gewest

Uit de resultaten blijkt dat het aantal gerookte sigaretten groter is bij personen met een diploma lager secundair onderwijs dan bij de andere opleidingsniveaus (significante verschillen). Het percentage zware rokers vertoont een duidelijke socio-economische gradiënt: dit percentage is lager in de twee hoogste opleidingsniveaus (< 7%) in vergelijking met de twee laagste niveaus (> 10%). Het aantal grote rokers blijkt lager te zijn in Brussel (7%) dan in de grote Vlaamse steden (11%) en de grote Waalse steden (15%) en deze verschillen zijn significant na correctie voor leeftijd en geslacht. Ook het gemiddeld aantal gerookte sigaretten is er lager dan in de andere grote steden, maar dit verschil is niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

Tussen 2004 en 2008 is het gemiddeld aantal dagelijks gerookte sigaretten in Brussel gedaald met 3 eenheden (verschil significant na correctie voor leeftijd en geslacht). Het aantal zware rokers is tussen 1997 en 2004 vrij constant gebleven (rond de 11%), maar is in 2008 gedaald tot 7% en dit verschil blijft significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

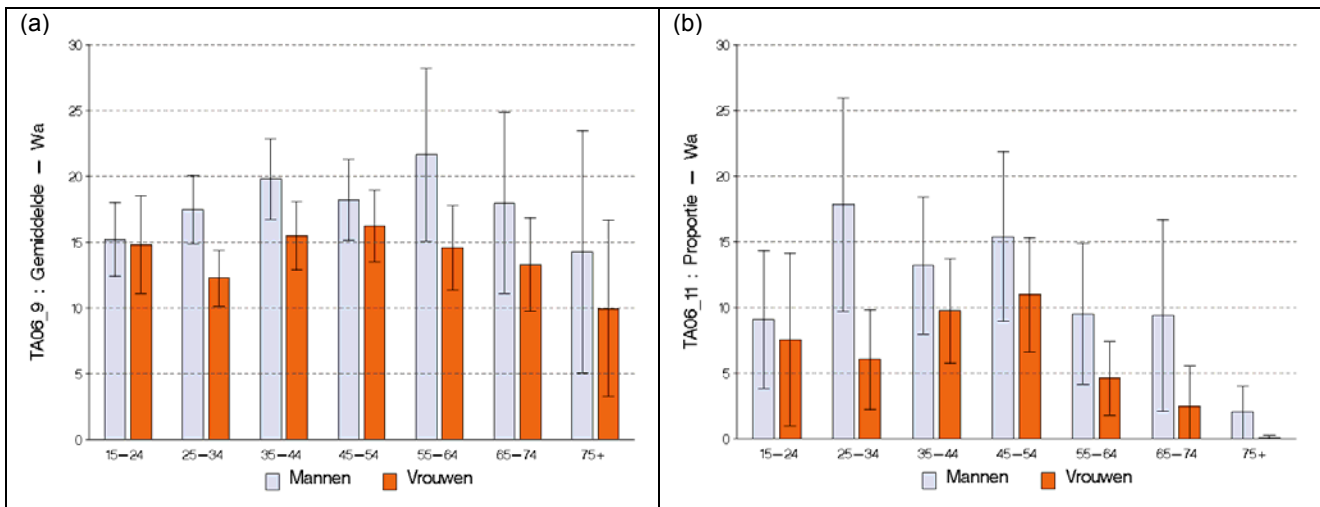
Waals Gewest

Ook in het Waals Gewest roken mannen gemiddeld meer sigaretten (18/dag) dan vrouwen (15/dag), behalve in de leeftijdsgroep 15-24 jaar. Het percentage zware rokers in het Waals Gewest is hoger bij mannen (18%) dan bij vrouwen (15%) en dit verschil blijft significant na correctie voor leeftijd.

Figuur 10 (a) Gemiddeld aantal gerookte sigaretten per dag bij dagelijkse rokers en (b) percentage “zware rokers” (20+ sig./dag) onder de bevolking (van 15 jaar en ouder), volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Waals Gewest

In het Waals Gewest is de socio-economische gradiënt voor wat betreft het aantal gerookte sigaretten en het aantal grote rokers zeer uitgesproken. De verschillen tussen de opleidingsniveaus blijven significant na correctie voor leeftijd en geslacht. Er worden relatief meer zware rokers gezien in stedelijke gemeenten (12%) dan in halfstedelijke en landelijke gemeenten (7%). Ook dit verschil is significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

In het Waals Gewest is het gemiddeld aantal dagelijks gerookte sigaretten per persoon tussen 2004 en 2008 significant gedaald. De daling van het aantal zware rokers in 2008 is echter niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht. Een trendanalyse op basis van een statistisch model geeft aan dat dit percentage tussen 1997 en 2008 vrij constant is gebleven.

4.3. Tabaksafhankelijkheid (TA07_2)

De indicator over tabaksafhankelijkheid wordt berekend aan de hand van de combinatie van de score van het aantal sigaretten dat dagelijks gerookt wordt en de tijd tussen het ontwaken en de eerste sigaret. Indicator TA07_2 heeft 2 categorieën van afhankelijkheid: zeer licht tot matig versus sterk tot zeer sterk (scores 0-4 versus 5-6). De categorie “sterke tot zeer sterke afhankelijkheid” wordt hier ook “risicoafhankelijkheid” genoemd. Het gaat over personen die hun eerste sigaret roken binnen het half uur na het ontwaken en minstens 20 sigaretten roken per dag.

Een gedetailleerde tabel met de verdeling van de dagelijkse rokers volgens de tijd tussen het ontwaken en de eerste sigaret (TA07_4) is te vinden op het eind van dit hoofdstuk. De noemer voor de hier voorgestelde indicatoren bestaat uit de dagelijkse rokers en dus niet de totale populatie.

4.3.1. België

In België heeft 11% van de dagelijkse rokers een sterke tot zeer sterke tabaksafhankelijkheid.

Analyse volgens leeftijd en geslacht

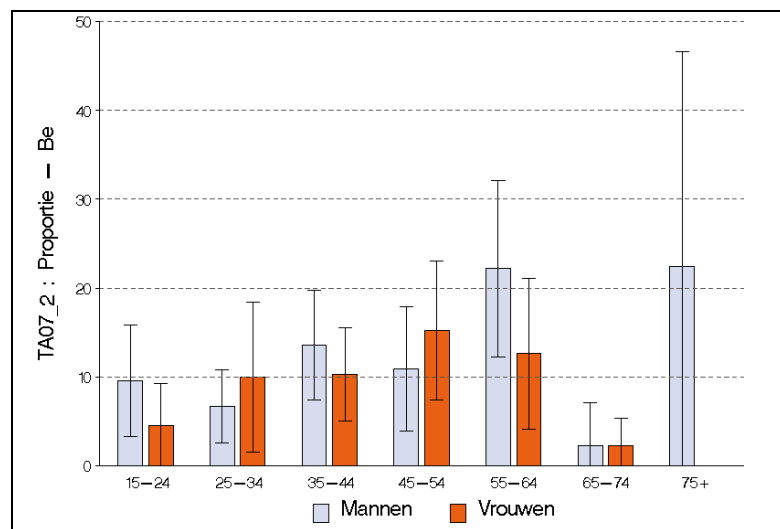
Voor deze indicator vinden we geen significante verschillen tussen mannen en vrouwen (11,5% en 10,7% respectievelijk), ook niet na correctie voor leeftijd en geslacht.

Figuur 11 geeft het percentage dagelijkse rokers aan dat een sterke tabaksafhankelijkheid vertoont volgens leeftijd en geslacht. Zo blijkt 7% van de jongeren van 15 tot 24 jaar die dagelijks roken al sterk afhankelijk te zijn van tabak. Tabaksafhankelijkheid neemt toe met de leeftijd. Het percentage dagelijkse rokers met tabaksafhankelijkheid is het hoogst (meer dan 17%) in de leeftijdsgroep 55-64 jaar, om daarna sterk te dalen. Mannen van 75 jaar en ouder lijken een belangrijke tabaksafhankelijkheid te vertonen, maar omwille van het kleine aantal (en de grote betrouwbaarheidsintervallen) moet dit resultaat met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Figuur 11 Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat een sterke tot zeer sterke tabaksafhankelijkheid vertoont, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008

Analyse volgens socio-economische achtergrondkenmerken

Tabaksafhankelijkheid komt meer voor bij de laaggeschoolden, maar de verschillen zijn niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

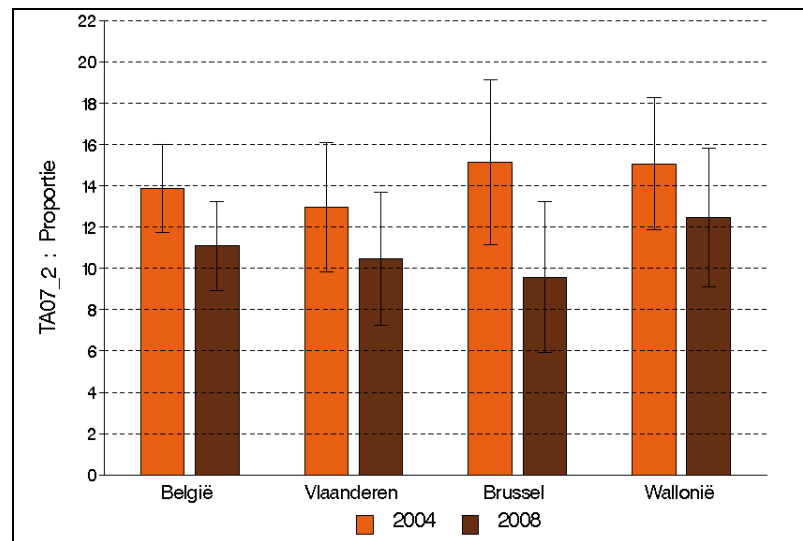
Het percentage dagelijkse rokers dat een sterke tabaksafhankelijkheid heeft, is hoger in stedelijke gebieden (14%) dan in de twee minder verstedelijkte gebieden, maar enkel het verschil met halfstedelijke gebieden (8%) is na correctie voor leeftijd en geslacht significant.

Evolutie doorheen de tijd

Het percentage dagelijkse rokers dat een sterke tabaksafhankelijkheid vertoont, is tussen 2004 (14%) en 2008 (11%) sterk gedaald en is significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

Figuur 12 Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat een sterke tot zeer sterke tabaksafhankelijkheid vertoont, volgens gewest en jaar, Gezondheidsenquête, België, 2008

4.3.2. Regio's

Risicoafhankelijkheid van tabak komt meer voor bij dagelijkse rokers in het Waals Gewest (12%) dan in de andere twee gewesten (10%), maar de verschillen zijn niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

Vlaams Gewest

In het Vlaams Gewest zijn de verschillen van het percentage dagelijkse rokers met tabaksafhankelijkheid volgens leeftijd en geslacht gelijkaardig aan wat gevonden wordt heel in België.

We noteren voor deze indicator, na correctie voor leeftijd en geslacht, geen verschillen naargelang het opleidingsniveau of de urbanisatiegraad. Hoewel we een daling vaststellen van het percentage sterk tabaksafhankelijke dagelijkse rokers tussen 2004 (13%) en 2008 (10%), is deze afname na correctie voor leeftijd en geslacht niet significant.

Brussels Gewest

Ook in het Brussels Gewest vinden we geen belangrijke verschillen in tabaksafhankelijkheid tussen mannen en vrouwen. De leeftijdsgroep waar tabaksafhankelijkheid het hoogst is zijn in Brussel de 45-54 jarigen. Onder de 75-plussers vinden we geen tabaksafhankelijkheid. In tegenstelling tot wat we zien in de andere gewesten, is het aantal dagelijkse rokers met een risicoafhankelijkheid groter bij personen met een diploma lager secundair onderwijs dan bij de andere opleidingsniveaus (20%, tegenover 7% in de anderen groepen - significant verschil). De verschillen moeten echter met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden, gezien de kleine aantallen in deze subgroepen van de steekproef. Hoewel het aantal rokers met een tabaksafhankelijkheid kleiner lijkt in Brussel (10%) dan in de andere grote steden van het land (14% tot 15%), is dit verschil niet statistisch significant. De daling van het percentage rokers dat tabaksafhankelijk is tussen 2004 (15%) en 2008 (10%) is echter na correctie voor leeftijd en geslacht wel significant.

Waals Gewest

In het Waals Gewest lijken vrouwen minder vaak een risicoafhankelijkheid voor tabak te vertonen dan mannen (10% tegenover 15%), maar dit verschil is na correctie voor leeftijd niet significant. De leeftijdsgroep waar tabaksafhankelijkheid het hoogst is, zijn de 35-44-jarigen, dus in een jongere leeftijdsgroep dan dit het geval is in de andere twee gewesten. Opvallend is dat het aantal jongeren tussen 15 en 24 jaar dat tabaksafhankelijkheid vertoont hoger is in Wallonië (14,4%) dan in Brussel (1,5%) en Vlaanderen (4,2%).

In tegenstelling tot wat we vinden in de andere gewesten, is er in Wallonië een negatieve samenhang tussen risicoafhankelijkheid van tabak en opleidingsniveau: bij laagst geschoolde is 19% van de dagelijkse rokers tabaksafhankelijk, bij de hoogst geschoolden is dit slechts 6%. Stedelingen (17%) vertonen een hogere tabaksafhankelijkheid dan personen die wonen in minder stedelijke gebieden (< 9%) en dit verschil is significant na correctie voor leeftijd en geslacht. De daling, van het percentage rokers dat tabaksafhankelijk is, tussen 2004 (15%) en 2008 (12%) is na correctie voor leeftijd en geslacht niet significant.

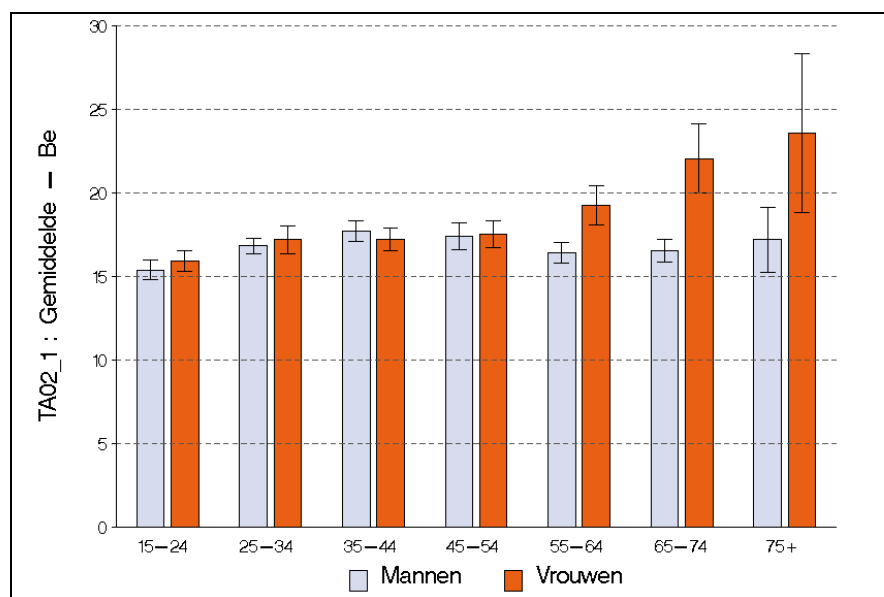
4.4. Leeftijd waarop men regelmatig begint te roken (TA02_1)

Deze indicator gaat over de leeftijd waarop men regelmatig begint te roken (en dus niet de leeftijd waarop men voor de eerste keer probeert). De analyses betreffen in de eerste plaats de huidige rokers (TA04_1), omdat deze indicator kan vergeleken worden met de twee vorige enquêtes. Cijfers over de leeftijd waarop ex-rokers begonnen met roken (TA02_2) zijn te vinden op het einde van dit hoofdstuk.

4.4.1. België

Analyse volgens leeftijd en geslacht

Figuur 13 Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij personen van 15 jaar en ouder, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008

In België begint men gemiddeld regelmatig te roken op de leeftijd van 17 jaar en 4 maanden. Jongens beginnen vroeger (gemiddeld op de leeftijd van 16 jaar en 11 maanden) te roken dan meisjes (gemiddeld op de leeftijd van 17 jaar en 10 maanden), een verschil dat significant is na correctie voor de huidige leeftijd van de respondenten. Eén roker op vier rookte al regelmatig op de leeftijd van 15 jaar, driekwart rookte al op de leeftijd van 18 jaar en 90% van de rokers rookte al regelmatig op de leeftijd van 21 jaar. Rookgedrag begint dus in regel vanaf de adolescentie.

Hoewel de leeftijd van de respondenten enige impact heeft op de gemiddelde leeftijd waarop men is beginnen roken, ligt deze leeftijd gemiddeld tussen 15 en 19 jaar (Figuur 13). Bij mannen is dit gemiddeld 15 en 18 jaar (in alle leeftijdsgroepen). Vrouwen ouder dan 55 jaar zijn gemiddeld op latere leeftijd (gemiddeld tussen 21 en 24 jaar) beginnen roken dan vrouwen die jonger zijn dan 55 jaar.

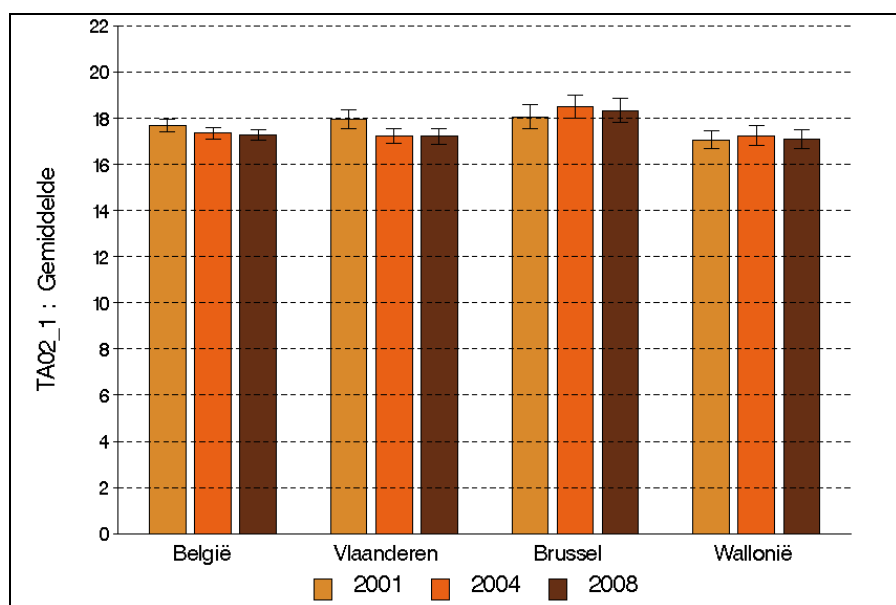
Analyse volgens socio-economische achtergrondkenmerken

Na correctie voor leeftijd en geslacht blijkt dat laagopgeleiden vroeger beginnen roken (gemiddeld ≤ 17 jaar) dan personen met een diploma hoger onderwijs (17 jaar en 8 maanden). Dit verschil is significant na correctie voor leeftijd en geslacht. De gemiddelde leeftijd waarop men begint te roken verschilt niet naargelang de urbanisatiegraad van de gemeente waar men woont.

Evolutie doorheen de tijd

De gemiddelde leeftijd waarop begonnen werd met roken daalt van 17 jaar en 8 maanden in 2001 tot 17 jaar en 3 maanden in 2004 en 2008 (Figuur 14). Deze daling is vrij lineair in de tijd en statistisch significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

Figuur 14 Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij personen van 15 jaar en ouder, volgens gewest en jaar, Gezondheidsenquête, België, 2008

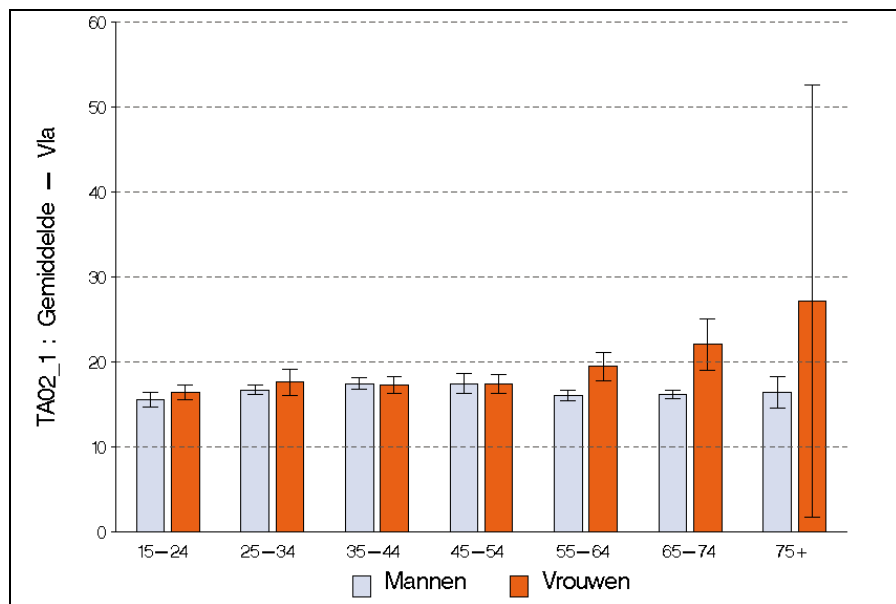
4.4.2. Regio's

In Brussel begint men gemiddeld iets later te roken dan in de andere twee gewesten (respectievelijk op 18 jaar tegenover op 17 jaar) en de verschillen zijn significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

Vlaams Gewest

Zoals voor heel België, beginnen mannen in Vlaanderen ook vroeger te roken dan vrouwen en stijgt de leeftijd waarop men is beginnen roken naargelang het cohort (vooral bij de vrouwen), meer bepaald van 15 jaar naar 18 jaar (Figuur 15). De urbanisatiegraad speelt geen rol, maar hoogopgeleiden beginnen gemiddeld een jaar later te roken (significant verschil) dan laaggeschoolden. In het Vlaams Gewest is de gemiddelde leeftijd waarop men is beginnen roken tussen 2001 en 2004 gestegen, maar tussen 2004 en 2008 vinden we, na correctie voor leeftijd en geslacht, geen significante toename meer.

Figuur 15 Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij personen van 15 jaar en ouder, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Vlaams Gewest

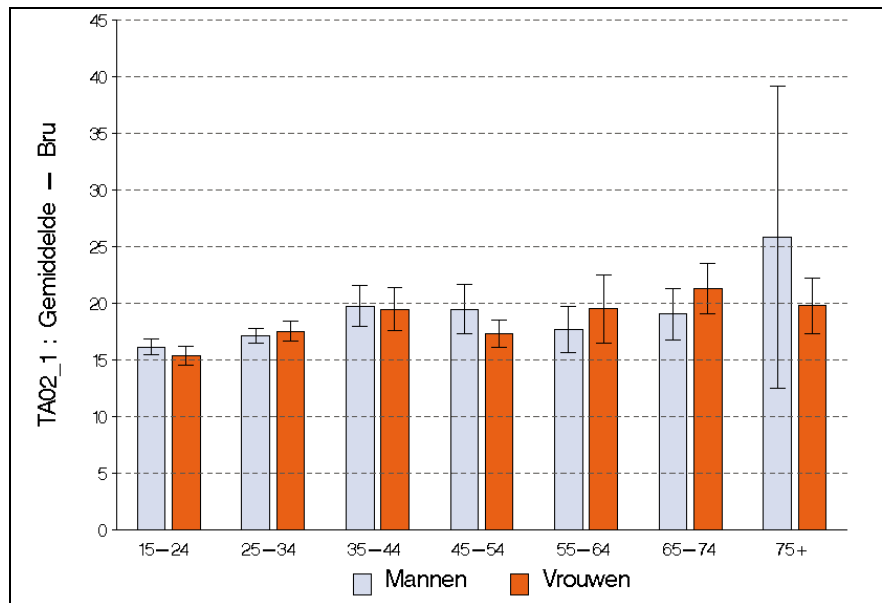
Brussels Gewest

In het Brussels Gewest beginnen mannen op iets latere leeftijd (gemiddeld iets meer dan 18 jaar) te roken dan in de andere gewesten, wat er voor zorgt dat er geen verschil is tussen mannen en vrouwen betreffende de leeftijd waarop werd begonnen met roken. Vanaf de leeftijd van 55 jaar is het verschil wel merkbaar (Figuur 16).

Verschillend van de vaststelling in de andere gewesten, observeren we voor deze indicator geen socio-economische verschillen. Na correctie voor leeftijd en geslacht is er ook geen verschil met de andere grote steden in België. De leeftijd waarop begonnen werd met roken blijft relatief constant sinds 2001 (geen significant verschil na correctie voor leeftijd en geslacht).

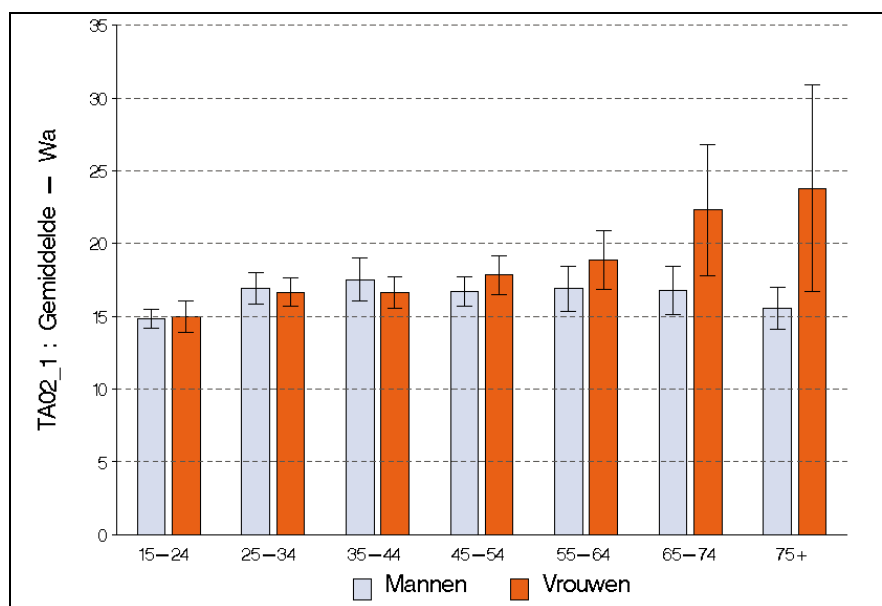
Figuur 16 Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij personen van 15 jaar en ouder, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Brussels Gewest

Waals Gewest

In het Waals Gewest beginnen vrouwen iets later te roken dan mannen, maar dit verschil is niet significant na correctie voor leeftijd. Daarentegen zien we vooral bij vrouwen een toename van de gemiddelde leeftijd waarop begonnen werd met roken volgens de huidige leeftijd van de respondenten.

Figuur 17 Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij personen van 15 jaar en ouder, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Waals Gewest

Zoals in het Brussels Gewest is er geen samenhang tussen het opleidingsniveau en de leeftijd waarop men begint te roken en hetzelfde geldt voor de urbanisatiegraad. Deze indicator blijft ook constant over de tijd.

4.5. Poging(en) om te stoppen met roken (TA08_1)

Deze indicatoren betreffen pogingen om te stoppen met roken bij huidige dagelijkse rokers: TA08_1 geeft een indicatie over het percentage rokers dat al geprobeerd heeft om minstens 24 uur te stoppen met roken t.o.v. zij die dit nog nooit hebben geprobeerd. TA08_2 wordt enkel voorgesteld onder de vorm van tabellen aan het eind van dit hoofdstuk en onderscheidt de dagelijkse rokers die één keer hebben geprobeerd om te stoppen met roken van zij die dit al meerdere malen hebben geprobeerd. Een poging tot stoppen met roken (d.w.z. voor minstens 24 uur) weerspiegelt de wens om te stoppen met roken. Het is belangrijk om de cijfers correct te interpreteren, want personen die er in geslaagd zijn om te stoppen met roken (de ex-rokers dus) zijn hier dus niet meegerekend. De hier voorgestelde indicatoren gaan dus enkel over de huidige dagelijkse rokers.

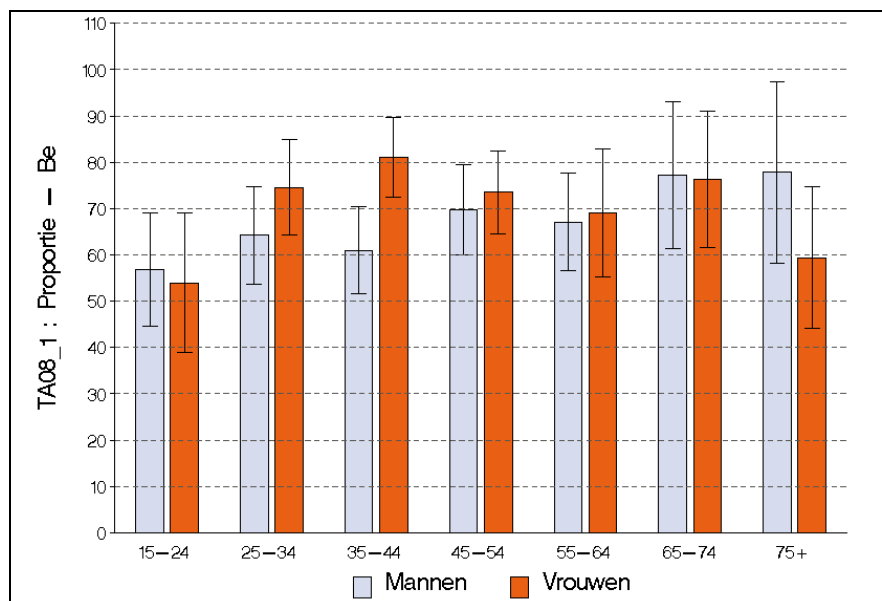
4.5.1. België

Van de dagelijkse rokers heeft 69% ooit geprobeerd om gedurende minstens 24 uur te stoppen met roken: de grote meerderheid (58%) deed dat één keer, 11% meerdere keren.

Analyse volgens leeftijd en geslacht

Vrouwen blijken vaker een poging tot rookstop te hebben ondernomen dan mannen (72% tegenover 66% - een verschil dat significant is na correctie voor leeftijd). Hoe ouder, hoe vaker men aangeeft te hebben geprobeerd om te stoppen met roken: dit percentage stijgt van 56% bij jongeren tussen 15-24 jaar tot 77% bij personen van 65 tot 74 jaar.

Figuur 18 Percentage van de huidige rokers (van 15 jaar en ouder) dat ooit geprobeerd heeft om te stoppen met roken, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008

Analyse volgens socio-economische achtergrondkenmerken

Na correctie voor leeftijd en geslacht blijkt er geen significant verschil te zijn in het percentage personen dat ooit geprobeerd heeft om te stoppen met roken volgens het opleidingsniveau. Het aantal pogingen lijkt wel hoger te liggen bij de hoogst opgeleiden. Pogingen tot rookstop blijken vaker voor te komen op het platteland (72%). Het verschil met halfstedelijke gebieden (62%) is na correctie voor leeftijd en geslacht significant.

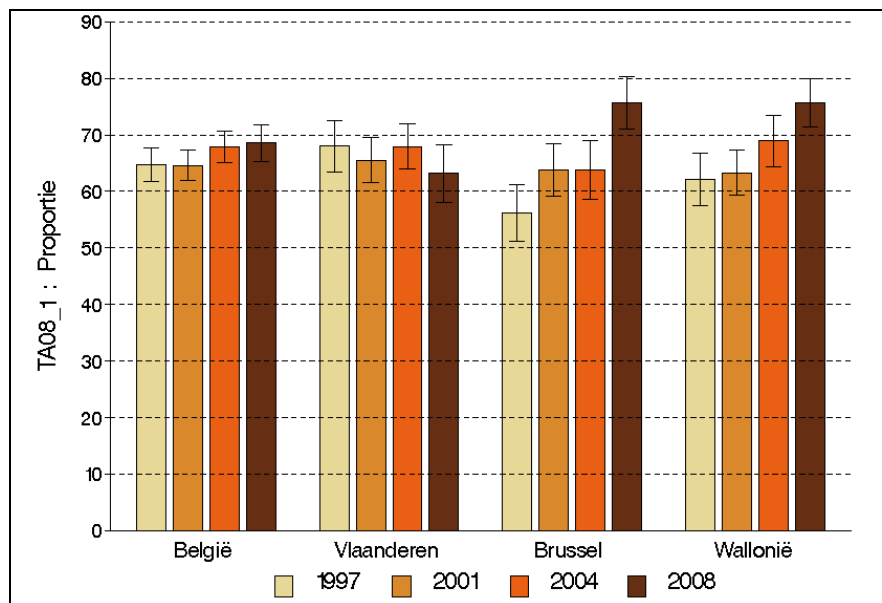
Evolutie doorheen de tijd

Het percentage personen dat ooit geprobeerd heeft te stoppen met roken is tussen 1997 en 2008 gestegen. Na correctie voor leeftijd en geslacht blijkt dat deze stijging enkel te maken heeft met een veroudering van de bevolking en er in werkelijkheid geen toename is van het aantal personen dat probeert te stoppen met roken.

4.5.2. Regio's

Pogingen tot rookstop bij dagelijkse rokers blijken meer voor te komen in het Waals en Brussels Gewest (76%) dan in het Vlaams Gewest (63%), maar ook hier zijn de verschillen niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

Figuur 19 Percentage van de huidige rokers (van 15 jaar en ouder) dat ooit geprobeerd heeft om te stoppen met roken, volgens gewest en jaar, Gezondheidsenquête, België, 2008

Vlaams Gewest

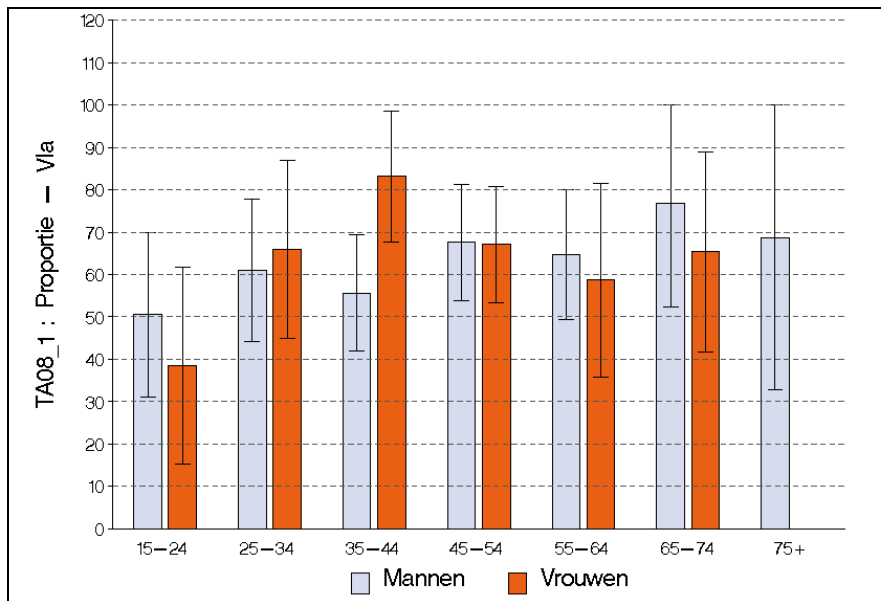
In tegenstelling tot de resultaten voor heel België, is er in het Vlaams Gewest geen significant verschil tussen het aantal pogingen om te stoppen met roken bij mannen en vrouwen. Misschien heeft dit te maken met het feit dat in het Vlaams Gewest vrouwen minder vaak proberen te stoppen met roken (65%) dan in de andere twee gewesten (77% in Brussel, 82% in het Waals Gewest).

Jongeren tussen 15 en 24 jaar lijken hier minder vaak te willen stoppen met roken. Dit percentage bedraagt in het Vlaams Gewest 45% tegenover 57% in het Brussels Gewest en 73% in het Waals Gewest.

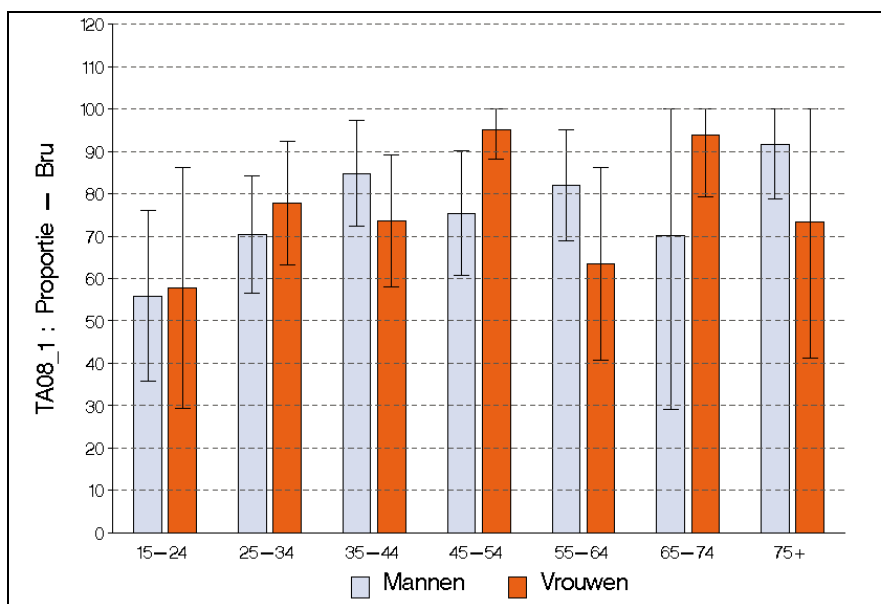
Figuur 20 Percentage van de huidige rokers (van 15 jaar en ouder) dat ooit geprobeerd heeft om te stoppen met roken, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Vlaams Gewest

Het percentage rokers dat ooit geprobeerd heeft om te stoppen met roken varieert niet in functie van het opleidingsniveau of de urbanisatiegraad. Hoewel we tussen 1997 en 2008 een daling van 68% naar 63% vaststellen van het percentage rokers dat geprobeerd heeft om te stoppen met roken, vinden we na correctie voor leeftijd en geslacht een constante trend over de tijd.

Brussels Gewest

Figuur 21 Percentage van de huidige rokers (van 15 jaar en ouder) dat ooit geprobeerd heeft om te stoppen met roken, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Brussels Gewest

In het Brusselse blijken mannen en vrouwen in dezelfde mate te proberen stoppen met roken (respectievelijk 75% en 77%, dit verschil is niet significant). In bepaalde leeftijdsgroepen heeft reeds meer dan 90% van de dagelijkse rokers – zowel mannen als vrouwen – ooit geprobeerd te stoppen met roken.

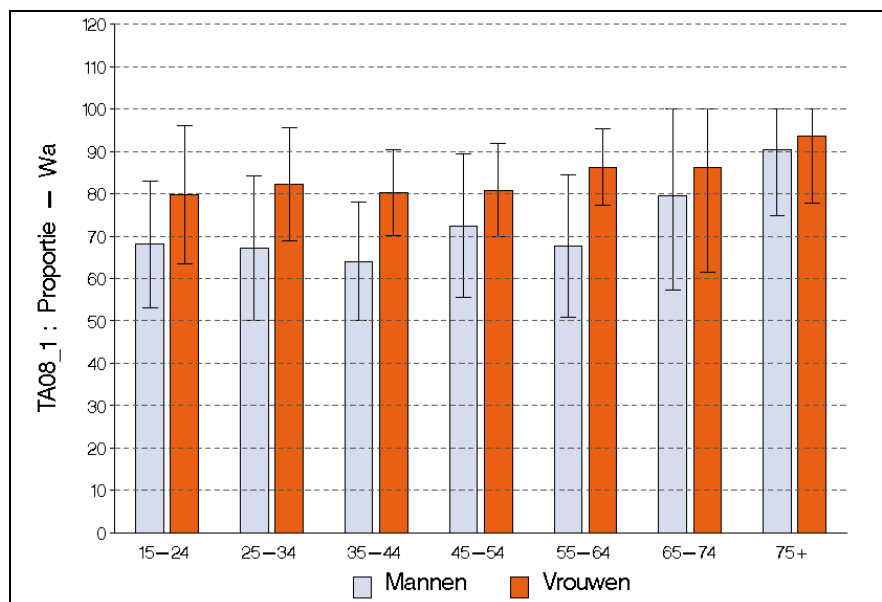
Zoals voor het hele land, vinden we geen verschillen naargelang het opleidingsniveau. Het percentage personen dat geprobeerd heeft om te stoppen met roken is in Brussel (76%) hoger dan in Luik en Charleroi (68%, maar het verschil is niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht) en in Gent en Antwerpen (62%, verschil significant na correctie voor leeftijd en geslacht).

De proportie rokers die ooit hebben geprobeerd te stoppen met roken is sterk toegenomen: van 56% in 1997 tot 76% in 2008. Het gaat om een lineaire toename die significant is na correctie voor leeftijd en geslacht.

Waals Gewest

In tegenstelling tot de resultaten in de twee andere gewesten, blijken vrouwen in het Waals Gewest meer te proberen om te stoppen met roken dan mannen en dit verschil is significant na correctie voor leeftijd. Verder blijkt dat in het Brussels Gewest jongeren in de leeftijdsgroep 15-24 jaar meer geneigd zijn om te stoppen met roken dan in de andere twee gewesten (73% tegenover 45%-56%). Het percentage rokers dat geprobeerd heeft te stoppen met roken verschilt weinig tussen de leeftijdsgroepen. Bij vrouwen tussen 15 en 54 jaar bedraagt dit ongeveer 80% om dan licht toe te nemen met de leeftijd. Bij mannen ligt dit percentage rond de 70%, om daarna te verhogen vanaf de leeftijd van 65 jaar.

Figuur 22 Percentage van de huidige rokers (van 15 jaar en ouder) dat ooit geprobeerd heeft om te stoppen met roken, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Waals Gewest

In het Waals Gewest hangt, in tegenstelling tot in de andere twee gewesten, stoppen met roken samen met het opleidingsniveau en de urbanisatiegraad. Laaggeschoolden hebben minder de neiging om te stoppen met roken. Het percentage rokers dat probeert te stoppen met roken is hoger in landelijke gebieden dan in de andere gebieden.

Zoals in Brussel, neemt het aantal rokers dat probeert te stoppen met roken toe met de tijd, van 62% in 1997 tot 76% in 2008. De stijging is significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

4.6. Belangrijkste redenen om te stoppen met roken (TA09_X – TA12_X)

In de enquête werden zowel vragen gesteld over de redenen waarom dagelijkse rokers geprobeerd hebben te stoppen met roken (vraag TA.09), als over de redenen waarom dagelijkse ex-rokers gestopt zijn (TA.12). Deze vragen waren meerkeuzevragen: de respondenten konden dus verschillende redenen aangeven. In de mate van het mogelijke werden de open vragen toegewezen aan bestaande antwoordcategorieën. Om de categorieën beter te duiden worden hierbij enkele voorbeelden gegeven:

- De categorie "Omwille van ziekte" omvat: ziekenhuisopname, operatie, hoest, keelpijn, astmacrisis, ademhalingsproblemen, hartinfarct, na een ongeval, kort van adem, chronische gastritis, enz.
- De categorie "Voor de gevolgen op hun gezondheid" bevat redenen zoals: om beter te slapen, om niet ziek te worden, om zich beter te voelen, op advies van de arts, omdat een naaste of verwant gestorven is door te roken, omdat een naaste of verwante een rookgerelateerde kanker ontwikkelde, om gezonder te leven, enz.
- De categorie "Onder invloed van de omgeving" bevat zowel aansporingen van naasten en verwanten (mijn vrouw wilde dat ik stopte, ik had het beloofd aan mijn zoon,...) als bezorgdheid van de roker voor zijn naasten en verwanten (voor de gevolgen op de gezondheid van het gezin, uit solidariteit met de partner die gestopt was, echtgenoot allergisch voor rook, goed voorbeeld tonen aan kinderen, ...)
- Een categorie "Omdat ik het wilde, zonder precieze reden" werd gecreëerd, die antwoorden samenbundelt zoals: het is eenvoudiger, om me los te maken van het roken, ik had er genoeg van, persoonlijke keuze, zin om te stoppen, het zei me niets meer, niet meer geïnteresseerd, minder stress, enz.
- De groep "Andere redenen" omvat onaangename neveneffecten (geur, slechte adem, smaakverlies, roken is vies, afkeer ...) en externe redenen of een externe autoriteit (bekeerd tot de islam, om christelijk te leven, mag niet roken in het rusthuis, strikt rookverbod in professionele omgeving)

4.6.1. België

De volgende tabel geeft zowel de redenen vermeld door de huidige dagelijkse rokers die er niet in geslaagd zijn om te stoppen met roken (1034 respondenten) als de redenen vermeld door de dagelijkse ex-rokers die hier wel in geslaagd zijn (1497 respondenten). Het totaal aantal respondenten wordt vermeld onder N. De percentages zijn gewogen om representatief te zijn voor de werkelijke bevolking. Dezelfde redenen worden teruggevonden voor de geslaagde en de niet-geslaagde pogingen, maar de volgorde van voorkomen is verschillend.

De 5 belangrijkste redenen om te stoppen met roken (bij dagelijkse rokers) zijn: schrik voor de nefaste gevolgen van roken op de gezondheid (ongeveer de helft van de respondenten), de kost van het roken, invloed van de omgeving, zwangerschap of geboorte en ziekte of gezondheidsprobleem (al dan niet gerelateerd met het roken)

Reden:	Rookstop bij dagelijkse rokers		Rookstop bij ex-rokers	
	N	%	N	%
Uit schrik voor de gevolgen van roken op de gezondheid	514	47,3	755	49,4
Omwille van financiële redenen	275	24,7	211	15,4
Onder invloed van de omgeving	241	22,7	319	21,6
Omwille van zwangerschap/geboorte	199	20,9	164	12,6
Omwille van ziekte of gezondheidsproblemen	166	16,9	295	19,0
Om zijn/haar sportprestaties te verbeteren	151	12,7	171	11,1
Omdat roken minder sociaal aanvaard is	96	7,9	123	8,5
Omdat men het wilde, zonder specifieke reden	35	3,7	97	5,7
Onder invloed van anti-rookcampagnes	44	3,5	63	3,6
Andere redenen	18	2,4	57	3,4

Analyse volgens leeftijd en geslacht

De redenen om te stoppen met roken (zowel succesvolle als niet-geslaagde pogingen) verschillen volgens het geslacht. Mannen stoppen vaker wegens ziekte of uit schrik voor gezondheidsproblemen, vrouwen stoppen vaker omwille van een zwangerschap of een geboorte en onder invloed van de omgeving. Na correctie voor de leeftijd is enkel het verschil voor zwangerschap/geboorte significant.

Er zijn ook enkele verschillen naargelang de leeftijd. Jongeren (15-24 jaar) vermelden minder gezondheidsredenen of zwangerschap als reden om te stoppen met roken, maar zijn gevoeliger voor de hoge kost van het roken en de invloed van hun omgeving. Stoppen met roken omwille van ziekte is frequenter vanaf de leeftijd van 45 jaar, maar schrik voor de gevolgen van roken voor de gezondheid wordt in dezelfde mate gerapporteerd door alle leeftijdsgroepen. Financiële redenen zijn vooral een motief om te stoppen in de leeftijdsgroepen jonger dan 45 jaar.

Analyse volgens socio-economische achtergrondkenmerken

De redenen om te stoppen met roken hangen samen met het opleidingsniveau. Ziekte wordt frequenter aangehaald als reden om te stoppen met roken bij laaggeschoolden; zwangerschap/geboorte en invloed van de omgeving komen meer voor bij hooggeschoolden. Schrik voor de gezondheidsgevolgen wordt minder vaak aangehaald door de laaggeschoolden, maar dit geldt enkel voor de niet-geslaagde pogingen om te stoppen met roken. Financiële redenen worden in gelijke mate vermeld door alle opleidingsgroepen.

4.6.2. Regio's

Na correctie voor leeftijd en geslacht blijken er geen belangrijke verschillen te bestaan in de redenen om te stoppen met roken tussen de drie gewesten. Gedetailleerde cijfers per gewest zijn te vinden op het eind van dit hoofdstuk. Deze cijfers moeten voorzichtig geïnterpreteerd worden, gezien de kleine aantallen.

4.7. Bijkomende indicatoren

Op het eind van dit rapport zijn tabellen vermeld over bijkomende indicatoren, waarbij een logische volgorde wordt gevolgd.

- TA05_1** geeft de verdeling van de bevolking weer volgens 4 categorieën rookgedrag: dagelijkse rokers (d.w.z. zij die in hun leven meer dan 100 sigaretten hebben gerookt en momenteel alle dagen roken), occasionele rokers (d.w.z. zij die in hun leven minstens 100 sigaretten hebben gerookt en momenteel maar af en toe roken), ex-rokers (d.w.z. zij die in hun leven minstens 100 sigaretten hebben gerookt maar momenteel niet roken) en de personen die nooit hebben gerookt (of minder dan 100 sigaretten in hun leven)
- TA05_2** onderscheidt de ooit-rokers (huidige rokers en ex-rokers) van de personen die in hun leven nog nooit (meer dan 100 sigaretten) gerookt hebben
- TA06_X** geeft de verdeling weer van de huidige rokers volgens het soort tabaksproduct dat ze gebruiken
- TA07_4** betreft de tijd tussen het ontwaken en de eerste sigaret van de dag bij dagelijkse rokers. Deze indicator wordt in sommige internationale enquêtes gebruikt als indicator van tabaksafhankelijkheid.
- TA02_2** betreft de gemiddelde leeftijd waarop dagelijkse ex-rokers regelmatig beginnen roken zijn
- TA08_2** geeft de reden weer waarom dagelijks rokers gestopt zijn met roken, naargelang ze één of meerdere keren geprobeerd hebben te stoppen

5. Bespreking

Roken is de belangrijkste risicofactor van ziekte in Europa. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) (5) “sterft 50% van de regelmatige rokers aan hun rookgedrag, waarvan de helft op een gemiddelde leeftijd (de actiefste periode op economisch gebied) en de helft op gevorderde leeftijd. Indien er tussen nu en 2020 geen drastische maatregelen genomen worden, zal roken in de Europese regio tegen dan verantwoordelijk zijn voor 20% van de sterfgevallen. Om de gezondheid van de burgers te beschermen is het terugdringen van het rookgedrag één van de belangrijkste maatregelen op het gebied van de volksgezondheid. Strategieën voor een Europa zonder tabak omvatten een wetgeving die het recht voorziet op rookvrije, openbare plaatsen, het verbod op tabaksreclame en sponsoring door de tabaksindustrie, het gebruik van accijnzen op tabaksproducten om antitabaksactiviteiten te financieren, hulp bij het stoppen met roken en gezondheids promotie. De preventiestrategieën moeten de mentaliteit zodanig doen veranderen dat roken sociaal onaanvaardbaar wordt.”

De Gezondheidsenquête laat toe om de evolutie van het rookgedrag in België te volgen via een omvangrijke steekproef van de bevolking (naargelang het enquêtejaar 7.500 tot 9.000 personen van 15 jaar en ouder). Bovendien zijn de gegevens gewogen voor een aantal demografische criteria (zie methodologisch hoofdstuk van dit rapport) zodat de resultaten zo representatief als mogelijk zijn voor de totale bevolking. Een beperking van enquêtes zoals deze is dat rookgedrag gerapporteerd wordt door de respondent zonder biologische bevestiging (via CO of cotinine). Deze werkwijze kan leiden tot een onderschatting van het rookgedrag omwille van de sociale wenselijkheid van de antwoorden. Om dit wat op te vangen is de module over roken opgenomen in de schriftelijke vragenlijst. Toch kan hierdoor een fout negatief antwoord op de vraag “Rookt u?” niet uitgesloten worden.

De resultaten van de Gezondheidsenquête 2008 geven de stand van zaken van een aantal gedragingen, beïnvloedende factoren en evoluties met betrekking tot roken op nationaal en regionaal niveau. Een synthese van de belangrijkste resultaten wordt hieronder vermeld.

Rookgedrag in de bevolking van 15 jaar en ouder

In België is 25% van de bevolking roker, dit is een daling t.o.v. 2004 (28%). Het verschil tussen de twee enquêtejaren komt overeen met een toename van 2% van de ex-rokers (22%) en een toename van 1% van de nooit-rokers (54%). Op een periode van 11 jaar is de prevalentie van roken dus verminderd met 5%. In de eerste enquête (1997) was dit nog 30%. In 2008 zijn er dus iets minder dan een half miljoen rokers in België in vergelijking met 1997.

De grote meerderheid van de rokers is dagelijks roker. Inderdaad, 21% van de bevolking rookt iedere dag, slechts 4% rookt af en toe. Dit is een duidelijk bewijs dat tabak inderdaad een afhankelijkheid creëert. Eén roker op tien is trouwens zeer sterk afhankelijk van tabak. Ook de proportie dagelijkse rokers daalt sinds 2004 (24%). Dit verschil blijft bestaan na correctie voor leeftijd en geslacht tussen de bevolking van 2004 en 2008. Dit wijst er op dat de geobserveerde daling wel degelijk te maken heeft met het rookgedrag en niet verklaard kan worden door wijzigingen in de structuur van de bevolking.

Rookgedrag bij jongeren tussen 15 en 24 jaar

Hoewel roken het meest voorkomt in de leeftijdsgroep van 45 tot 54 jaar (33%), blijft roken bij jongeren een belangrijk probleem. Indien we deze leeftijdsgroep van dichterbij bekijken, komen we tot de vaststelling dat de prevalentie van roken bij jongeren tussen 21 en 24 jaar tussen de 31% en 40% ligt, wat hoger is dan het nationaal gemiddelde. Hoewel ook bij jongeren tussen 15 en 24 jaar een daling geobserveerd wordt, is dit eerder het geval op lange termijn, dan wanneer we strikt vergelijken met 2004. In 1997 rookte nog 32% van de jongeren tussen 15 tot 24 jaar; in 2008 was dit 25%. In 2008 had ongeveer 30% nog nooit gerookt, in 1997 was dit slechts 56%. Andere resultaten ondersteunen deze trend: een daling van het aantal jonge dagelijks rokers (25% in 1997, 19% in 2008) en een daling van het aantal zware rokers (7,2% in 1997; 4,5% in 2008). Daarentegen is de tabaksafhankelijkheid bij jonge dagelijkse rokers niet gedaald: in 2004 ging het om 6,8%; in 2008 om 7,3%. De leeftijd waarop men begint te roken blijft in deze groep ook vrij constant: gemiddeld 15 jaar en 7 maanden in 2008 tegenover 15 jaar en 5 maanden in de voorgaande jaren.

De enquête van 2004 toonde een vrij alarmerende vaststelling bij jongeren tussen 15 en 24 jaar in het Vlaams Gewest, waar 30% van de jongeren roker was (in vergelijking met 21% in de andere twee gewesten) en 27% dagelijks rookte (tegenover minder dan 20% in de andere gewesten). In 2008 vinden we dit niet meer terug. In tegendeel, de resultaten zijn er zelfs beter dan in de andere twee gewesten. In 2008 was 24% van de Vlaamse jongeren (tussen 15 en 24 jaar) roker en 17% dagelijks roker. Dit is een belangrijke verbetering in vergelijking met 2004.

Risicoprofiel voor rookgedrag

Op basis van de sociodemografische kenmerken die bestudeerd werden kan een profiel geschetst worden van de groepen in de samenleving die het meeste risico lopen om te roken. Roken blijft een leefstijl die meer voorkomt bij mannen, maar het aantal vrouwen dat rookt mag zeker niet onderschat worden. Men begint doorgaans te roken als adolescent (gemiddeld rond de leeftijd van 17 jaar) en blijft meestal roken, wat blijkt uit de toename van het aantal rokers met de leeftijd, om een piek te bereiken rond de leeftijd van 50 jaar. Roken komt vooral voor bij personen met een lage opleiding. Er wordt geen samenhang gevonden met de plaats waar men woont: noch met de regio, noch met de urbanisatiegraad.

Stoppen met roken

Meer dan twee derde van de dagelijkse rokers heeft al tevergeefs geprobeerd om te stoppen met roken: 58% probeerde dit één keer, 11% meerdere keren. Vrouwen zijn meer geneigd om te stoppen. De top 5 om te stoppen met roken (bij dagelijkse ex-rokers) of te proberen stoppen met roken (bij dagelijkse rokers) omvat schrik voor de gevolgen van het roken op de gezondheid, de prijs van tabaksproducten, de invloed van de omgeving, zwangerschap/geboorte van een kindje en gezondheidsproblemen. Jongeren worden vooral afgeschrikt door de prijs van de tabaksproducten en de invloed van hun omgeving. Ouderen en mannen stoppen vooral met roken omwille van gezondheidsproblemen. Vrouwen stoppen eerder omwille van druk uit hun omgeving en zwangerschap en/of de geboorte van een kindje.

Implicaties voor het gezondheidsbeleid

Niettegenstaande deze eerder positieve bevindingen, moet de strijd tegen het roken zeker worden verder gezet. De inspanningen moeten zelfs nog verhogen en zich oriënteren naar twee domeinen: ten eerste hulp bij het stoppen met roken en ten tweede rookpreventie, vooral bij jongeren. Dit wordt verder in de tekst nader besproken. De aanbevelingen, waarvan vele reeds geformuleerd werden in de rapporten van de vorige gezondheidsenquêtes en die vandaag de dag nog steeds gelden, worden geplaatst in een algemene context van gezondheids promotie en –opvoeding.

- **Hulp bij het stoppen met roken**

Het aantal pogingen om te stoppen met roken, al dan niet succesvol, zijn talrijk. Stoppen met roken is een continu proces, dat verloopt in verschillende stappen waarbij hervallen deel uitmaakt van het proces. Het feit dat men ooit gepoogd heeft te stoppen met roken – en dat is het geval voor 69% van de huidige rokers – kan beschouwd worden als een onderdeel van dit proces en als voorbode van een nieuwe, beter voorbereide poging. Rokers die reeds gepoogd hebben te stoppen met roken, zijn het stadium van de “tevreden roker”, voor wie het gebruik van tabak geen enkel probleem is, reeds gepasseerd. Er mag dan ook verondersteld worden dat deze rokers zich in een fase voorafgaand aan het stoppen met roken bevinden, een fase waarin een korte interventie, de raad om te stoppen met roken en een begeleiding in het stoppen met roken, in hoge mate efficiënt is. Dit betekent dus dat ondanks alles, interventies om mensen te motiveren om te stoppen met roken of om hun tabaksgebruik te verminderen (wat soms de aanzet is om volledig te stoppen) zeker en vast moeten worden verder gezet om de slaagkans te verhogen.

Volgens de WGO (6) heeft stoppen met roken op elke leeftijd voordelen. Het gebruik van bepaalde producten om te strijden tegen tabaksafhankelijkheid – met name deze producten die nicotine vervangen – verdubbelt het kans op succes van de interventies die erop gericht zijn met roken te stoppen. Kortdurende en niet selectief doorgevoerde interventies door eerstelijns zorgverleners zijn efficiënt om met roken te stoppen. Het gaat hier om een type interventie die zeer efficiënt is in termen van kosten.

- **Actie naar jongeren toe**

Uit de gegevens blijkt dat roken een probleem is van alle leeftijden, maar zeker ook bij jongeren. Ongetwijfeld zijn vooral in deze doelgroep verdere prioritaire acties nodig. De mogelijke interventies vermeld in 2004 zijn nog steeds actueel en kunnen in het kader van dit rapport hernoemen worden:

Deze acties moeten gericht zijn naar de jongeren zelf, maar ook naar hun onmiddellijke omgeving (ouders, vrienden, school). De kwaliteit van de interventies zowel in het kader van de school als daarbuiten (vrije tijd, jeugdbeweging, sportvereniging, televisiecampagne, ...) kan de impact ervan sterk doen toenemen. Volgende interventies zijn bijvoorbeeld mogelijk:

- Programma's opstarten, op school of erbuiten, die berusten op de analyse van de omgevingsinvloeden, op de manipulatiestrategieën van de tabaksindustrie, op het onderzoek van de nefaste effecten van tabaksgebruik en de voordelen van het stoppen met roken
- Het verspreiden van informatie over de gevaren van tabak naar deze doelgroep toe is nodig via uitgebreide mediacampagnes die zowel in de school (gesteund door de diensten voor schoolgeneeskunde) als daarbuiten georganiseerd worden. Kennis van de gevaren van het roken is echter onvoldoende om een gedragswijziging te bewerkstelligen.

- Gebruik maken van boodschappen die niet inspelen op het individueel gedrag, maar eerder op de sociale of groepsnormen; vandaar het belang om samen te werken met alle actoren in de omgeving van de jongeren: leraars, niet onderwijzend personeel, ouders, sportclubs, verzorgers,...
- Buiten het kader van het tabaksgebruik en de school treden en een globale sensibilisatie nastreven van alle actoren waarbij verschillende gezondheidsthema's (voeding, lichamelijke activiteit, ...) met elkaar gecombineerd worden
- Een meer globale actie gericht op de promotie van een gezonde levensstijl, waarbij aspecten zoals roken, alcoholgebruik en lichaamsbeweging aan bod komen, dient een blijvende aandacht te krijgen
- De accijnzen op tabaksproducten verhogen, ook van de roltabak.

- **Andere prioriteiten**

Bij de minder hoog opgeleide bevolkingsgroepen blijft het gebruik van tabak populair. In deze bevolkingsgroep kunnen meer rokers, meer dagelijkse rokers en meer zware rokers (meer dan 20 sigaretten per dag) teruggevonden worden. Specifieke acties gericht op deze bevolkingsgroep zijn dan ook noodzakelijk om de globale prevalentie van het gebruik van tabak te verminderen. Enkele aanbevelingen:

- Meer informatieacties zijn nodig voor sociaal kwetsbare groepen in de samenleving.
- De interventies op school moeten zich in de eerste plaats richten naar het technisch en beroepsonderwijs.
- De gezondheidsvoorlichting zou systematisch rekening moeten houden met de ontvankelijkheid van de boodschap voor laaggeschoolden. Indien men zich richt tot alle groepen in de maatschappij, op dezelfde manier, op hetzelfde moment en met dezelfde boodschap, is het niet mogelijk om specifiek de sociaal zwakken te bereiken.

Tenslotte moet ook een beleid specifiek gericht naar de vrouwen ontwikkeld worden, gegeven het feit dat zij meer en meer het doelpubliek vormen van de tabaksindustrie. Roken tijdens de zwangerschap verdient hierbij bijzondere aandacht, gezien de perinatale problemen (zowel voor de moeder als voor het kind) die er het gevolg van kunnen zijn. Campagnes om vrouwen af te raden om te roken moeten zeker verder gezet worden.

Analyse per land

De WGO beschikt over gegevens over het rookgedrag per land. In een vergelijking van 15 Europese landen, weergegeven in onderstaande tabel, varieert de prevalentie van dagelijkse rokers bij mannen van 15 jaar en ouder van 12% in Zweden tot 42% in Oostenrijk. Ook bij vrouwen zijn de verschillen groot: van 13% in Portugal tot 41% in Oostenrijk. In vergelijking met onze directe buurlanden zijn de Belgische cijfers voor 2006 iets beter dan deze voor Duitsland, Frankrijk, Nederland en Luxemburg en iets minder goed dan het Verenigd Koninkrijk.

Prevalentie van dagelijkse rokers in de volwassen bevolking in 2006, per geslacht en per land, gecorrigeerd voor leeftijd

Land	Mannen %	Vrouwen %
België	29	21
Denemarken	28	23
Duitsland	31	22
Finland	26	16
Frankrijk	30	24
Ierland	26	21
Luxemburg	33	28
Noorwegen	23	23
Nederland	26	24
Oostenrijk	42	41
Portugal	29	13
Spanje	33	24
Verenigd Koninkrijk	19	17
Zweden	12	17
Zwitserland	25	18

Bron²: WHO Report on the Global Tobacco Epidemic 2009

De Belgische cijfers van de Gezondheidsenquête 2008 (24% van de mannen en 18% van de vrouwen roken dagelijks) – die gunstiger zijn dan de resultaten van 2006 (OIVO) – zijn bemoedigend, maar de strijd tegen het roken moet zeker nog versterkt worden om het doel van de WGO³ te bereiken, die stelt dat tegen 2015 “in elk land de proportie niet-rokers bij personen van 15 jaar en ouder minstens 80% moet zijn en bijna 100% bij de min-15-jarigen (of min-16-jarigen, afhankelijk van de nationale wetgeving).” Om tegemoet te komen aan de aanbevelingen van de WGO in de strijd tegen het roken zijn een totaal verbod van roken op openbare plaatsen (dus ook in alle sectoren van de horeca) en een verhoging van de prijs van de tabak (ook de roltabak) minimale voorwaarden die dringend moeten worden uitgevoerd.

Vergelijking met andere gegevensbronnen in België

Recent verschenen in de pers (01/03/2010) de bevindingen van een studie van IPSOS die uitgevoerd werd in 2009 (04/09/2009 – 11/12/2009) op vraag van de Stichting tegen Kanker. De gegevens zijn beschikbaar voor zes andere jaren en gaan terug tot 2002. De methodologie is gebaseerd op face-to-face interviews bij 2000 personen tot 2006 en ongeveer 4000 personen tussen 2006 en 2009. Vastgesteld wordt dat de prevalenties die bekomen worden in deze studies duidelijk en systematisch hoger zijn dan deze in de gezondheidsenquête. In de Belgische gezondheidsenquête wordt in ieder geval een methodologie gehanteerd die een goede representativiteit van de bevolking garandeert, zowel op basis van de steekproefmethodologie als door het gebruik van wegingsfactoren.

² World Health Organization (WHO), 2010: http://www.who.int/tobacco/mpower/2009/Appendix_VII-table_1.pdf

³ Doelstelling 12 – het terugdringen van de schade veroorzaakt door alcoholisme, toxicomanie en roken

Zoals al vermeld gebeurde de gegevensverzameling van de gezondheidsenquête tussen 16 mei 2008 en 30 juni 2009. De vergelijking met de studie IPSOS 2009 berust dus op een verschil van enkele maanden, maar dit kan de geobserveerde verschillen niet verklaren (zie tabel hieronder). Ook het OIVO (Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties) voert jaarlijkse enquêtes uit over het rookgedrag. De laatste dateert van 2009 en werd uitgevoerd bij 3213 individuen. Zoals blijkt leunen de resultaten van OIVO 2008 en 2009-studies sterk aan bij deze van de gezondheidsenquête 2008.

	IPSOS %	OIVO %	GEZONDHEIDS- ENQUÊTE %
Dagelijkse rokers			
2001	-	28	24
2002	29	29	-
2003	28	27	-
2004	-	20	24
2005	29	20	-
2006	29	22	-
2007	27	22	-
2008	30	20	21
2009	32	20	-
Jaar	2009	2008 - 2009	2008-09
Huidige rokers	35	26 - 25	25
Occasionele rokers	3	6 - 5	4
Ex-rokers	18	-	22
Niet-rokers	65	74 - 75	75
Dagelijkse rokers volgens geslacht			
Mannen	37	24 - 23	24
Vrouwen	27	16 - 17	18
Jonge dagelijkse rokers (15-24 jaar)			
Mannen	30	-	29
Vrouwen	19	-	21
Totaal	26	-	25
Dagelijkse rokers volgens gewest			
Vlaanderen	30	18 - 19	19
Brussel	34	20 - 25	22
Wallonië	34	22 - 22	24

Ook het aantal gerookte sigaretten per dag verschilt tussen de IPSOS 2009 studie en de Gezondheidsenquête 2008: respectievelijk gemiddeld 18 en 16 sigaretten per dag. In voorgaande gezondheidsenquêtes is dit cijfer nooit hoger geweest dan gemiddeld 17 sigaretten per dag.

In het licht van deze vergelijkingen kan worden vastgesteld dat: 1. de IPSOS studie de enige is die een toename van het rookgedrag aantoont (bovendien lijkt er ook op Europees niveau eerder een daling aan de gang); 2. de IPSOS studie de neiging heeft om het tabaksgebruik te overschatten in vergelijking met de twee andere studies (met ongeveer 10%), vooral vanaf 2004 (voorheen waren de prevalenties van de OIVO hoger); 3. de cijfers voor het rookgedrag van 15 tot 24-jarigen in de IPSOS studie en de Gezondheidsenquête overeenkomen, alsook de conclusie dat de prevalentie van het rookgedrag in deze leeftijdsgroep niet is veranderd. Bovendien valt te noteren dat in de studie Eurobarometer van 2006 over rookgedrag prevalenties gerapporteerd worden die vrij dicht liggen bij deze van de Gezondheidsenquête (GE) 2008, met name 26% huidige rokers (25% in de GE), 24% ex-rokers (22% in de GE) en 50% nooit-rokers (54% in de GE).

Een andere indicatie die er voor pleit dat het aantal rokers eerder daalt, betreft de verkoopcijfers van de tabaksproducten. Op basis van gegevens van de Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën, gepubliceerd in de documentatiemap roken, editie 2009 van het OIVO blijkt dat zowel de verkoop van sigaretten als van roltabak aan het dalen is.

6. Bibliografie

- (2) Sherman CB. Health effects of cigarette smoking. *Clinics in Chest Medicine* 1991; 12(4):643-658.
- (3) Rolke HB, Bakke PS, Gallefoss F. Relationship between hand-rolled cigarettes and primary lung cancer: A Norwegian experience. *The clinical Respiratory Journal* 2009; 3:152-160.
- (4) Murray CJL. Rethinking Dalys. In: Murray CJL, Lopez AD, editors. *The global burden of disease. A comprehensive assessment of mortality and disability from diseases, injuries, and risk factors in 1990 and projected to 2020*. Boston: Harvard School of Public Health, 1996: 1-98.
- (5) Peto R, Lopez A, Boreham J, Thun M, Heath C. *Mortality from smoking in developed countries 1950-2000*. Oxford: Oxford University Press, 1994.
- (6) Heatherton TF, Kozlowski LT, Frecker RC, Rickert W, Robinson J. Measuring the heaviness of smoking: using self-reported time to the first cigarette of the day and number of cigarettes smoked per day. *Br J Addict* 1989; 84(7):791-799.
- (7) Santé21: la politique-cadre de la santé pour tous pour la Région européenne de l'OMS. Organisation Mondiale de la Santé, editor. 2005. Copenhague, Bureau régional de l'Europe. Série européenne de la santé pour tous, n°6.
- (8) Santé21: la politique-cadre de la santé pour tous pour la Région européenne de l'OMS. Organisation Mondiale de la Santé, editor. 2005. Copenhague, Bureau régional de l'Europe. Série européenne de la santé pour tous, n°6.

Tabellen

België

Verdeling (%) van de bevolking (van 15 jaar en ouder) volgens hun rookgedrag, België	232
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat op dit moment rookt, België	233
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat dagelijks rookt, België	234
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat ooit 100 sigaretten of meer heeft gerookt, België.....	235
Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het soort tabaksproduct dat gebruikt wordt - België	236
Gemiddeld aantal gerookte sigaretten (met of zonder filter) per dag bij dagelijkse rokers van 15 jaar en ouder, België.....	237
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker (20 sigaretten of meer per dag) is, België.....	238
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker (20 sigaretten of meer per dag) is, België.....	239
Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de mate van tabaksafhankelijkheid, België	240
Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat een sterke tot zeer sterke tabaksafhankelijkheid heeft, België	241
Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de tijdsduur tussen het ontwaken en de eerste sigaret van de dag, België.....	242
Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, België	243
Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, België	244
Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij ex-rokers, België	245
Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat al geprobeerd heeft om te stoppen met roken, België.....	246
Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) die de volgende redenen hebben aangegeven waarom ze hebben geprobeerd te stoppen met roken – België	247
Percentage van de dagelijkse ex-rokers (van 15 jaar en ouder) die de volgende redenen hebben aangegeven waarom ze gestopt zijn met roken - België	248
Verdeling (%) van ex-dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het moment waarop ze gestopt zijn met roken, België.....	249

Vlaams Gewest

Verdeling (%) van de bevolking (van 15 jaar en ouder) volgens hun rookgedrag, Vlaams Gewest	250
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat op dit moment rookt, Vlaams Gewest	251
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat dagelijks rookt, Vlaams Gewest	252
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat ooit 100 sigaretten of meer heeft gerookt, Vlaams Gewest.....	253
Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het soort tabaksproduct dat gebruikt wordt, Vlaams Gewest.....	254
Gemiddeld aantal gerookte sigaretten (met of zonder filter) per dag bij dagelijkse rokers van 15 jaar en ouder, Vlaams Gewest.....	255
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker (20 sigaretten of meer per dag) is, Vlaams Gewest.....	256
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker (20 sigaretten of meer per dag) is, Vlaams Gewest.....	257
Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de mate van tabaksafhankelijkheid, Vlaams Gewest	258
Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat een sterke tot zeer sterke tabaksafhankelijkheid heeft, Vlaams Gewest	259
Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de tijdsduur tussen het ontwaken en de eerste sigaret van de dag, Vlaams Gewest.....	260
Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, Vlaams Gewest	261
Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, Vlaams Gewest	262
Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij ex-rokers, Vlaams Gewest.....	263
Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat al geprobeerd heeft om te stoppen met roken, Vlaams Gewest.....	264
Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) die om redenen hieronder aangegeven geprobeerd hebben te stoppen met roken, Vlaams Gewest	265
Percentage van de dagelijkse ex-rokers (van 15 jaar en ouder) die om redenen hieronder aangegeven geprobeerd hebben te stoppen met roken, Vlaams Gewest.....	266
Verdeling (%) van ex-dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het moment waarop ze gestopt zijn met roken, Vlaams Gewest	267

Brussels Gewest

Verdeling (%) van de bevolking (van 15 jaar en ouder) volgens hun rookgedrag, Brussels Gewest	268
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat op dit moment rookt, Brussels Gewest	269
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat dagelijks rookt, Brussels Gewest	270
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat ooit 100 sigaretten of meer heeft gerookt, Brussels Gewest.....	271
Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het soort tabaksproduct dat gebruikt wordt - Brussels Gewest	272
Gemiddeld aantal gerookte sigaretten (met of zonder filter) per dag bij dagelijkse rokers van 15 jaar en ouder, Brussels Gewest.....	273
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker (20 sigaretten of meer per dag) is, Brussels Gewest.....	274
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker (20 sigaretten of meer per dag) is, Brussels Gewest.....	275
Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de mate van tabaksafhankelijkheid, Brussels Gewest	276
Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat een sterke tot zeer sterke tabaksafhankelijkheid heeft, Brussels Gewest	277
Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de tijdsduur tussen het ontwaken en de eerste sigaret van de dag, Brussels Gewest.....	278
Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, Brussels Gewest.....	279
Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, Brussels Gewest.....	280
Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij ex-rokers, Brussels Gewest	281
Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat al geprobeerd heeft om te stoppen met roken, Brussels Gewest.....	282
Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) die om redenen hieronder aangegeven geprobeerd hebben te stoppen met roken, Brussels Gewest.....	283
Percentage van de dagelijkse ex-rokers (van 15 jaar en ouder) die om redenen hieronder aangegeven geprobeerd hebben te stoppen met roken, Brussels Gewest.....	284
Verdeling (%) van ex-dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het moment waarop ze gestopt zijn met roken, Brussels Gewest.....	285

Waals Gewest

Verdeling (%) van de bevolking (van 15 jaar en ouder) volgens hun rookgedrag, Waals Gewest	286
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat op dit moment rookt, Waals Gewest	287
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat dagelijks rookt, Waals Gewest	288
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat ooit 100 sigaretten of meer heeft gerookt, Waals Gewest.....	289
Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het soort tabaksproduct dat gebruikt wordt, Waals Gewest	290
Gemiddeld aantal gerookte sigaretten (met of zonder filter) per dag bij dagelijkse rokers van 15 jaar en ouder, Waals Gewest	291
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker (20 sigaretten of meer per dag) is, Waals Gewest.....	292
Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker (20 sigaretten of meer per dag) is, Waals Gewest.....	293
Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de mate van tabaksafhankelijkheid, Waals Gewest	294
Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat een sterke tot zeer sterke tabaksafhankelijkheid heeft, Waals Gewest	295
Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de tijdsduur tussen het ontwaken en de eerste sigaret van de dag, Waals Gewest.....	296
Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, Waals Gewest	297
Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, Waals Gewest	298
Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij ex-rokers, Waals Gewest.....	299
Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat al geprobeerd heeft om te stoppen met roken, Waals Gewest.....	300
Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) die om redenen hieronder aangegeven geprobeerd hebben te stoppen met roken – Waals Gewest	301
Percentage van de dagelijkse ex-rokers (van 15 jaar en ouder) die om redenen hieronder aangegeven geprobeerd hebben te stoppen met roken - Waals Gewest	302
Verdeling (%) van ex-dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het moment waarop ze gestopt zijn met roken, Waals Gewest	303

Verdeling (%) van de bevolking (van 15 jaar en ouder) volgens hun rookgedrag, België

TA05_1		Dagelijkse roker	Occasionele roker	Ex-roker	Nooit gerookt	N
GESLACHT	Mannen	23,5	5,1	26,9	44,6	3504
	Vrouwen	17,9	3,0	17,2	62,0	4089
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	18,7	6,2	6,1	69,1	908
	25 - 34	23,4	5,3	16,2	55,0	1095
	35 - 44	24,2	4,2	18,1	53,5	1267
	45 - 54	28,7	4,1	23,4	43,8	1195
	55 - 64	18,2	3,1	34,3	44,4	1153
	65 - 74	13,0	1,9	29,6	55,5	719
	75 +	4,5	1,5	30,4	63,5	1256
	OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	22,4	2,4	18,8	56,4
Lager secundair		29,3	1,7	21,5	47,4	1204
Hoger secundair		25,2	4,1	20,1	50,6	2351
Hoger onderwijs		13,1	5,2	24,3	57,4	2906
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	21,3	4,1	21,1	53,6	4151
	Halfstedelijk gebied	20,1	4,8	23,5	51,6	1357
	Landelijk gebied	19,9	3,2	21,6	55,3	2085
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	18,7	4,3	24,4	52,7	2993
	Brussels Gewest	22,3	5,0	18,2	54,5	1941
	Waals Gewest	24,0	3,1	17,6	55,3	2659
JAAR	1997	25,5	4,8	24,1	45,6	8223
	2001	24,1	4,5	30,6	40,8	9327
	2004	23,7	3,9	19,9	52,5	9105
	2008	20,6	4,0	21,8	53,6	7593

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat op dit moment rookt, België

TA01_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	28,5	(26,5-30,6)	26,6	(24,6-28,7)	3504
	Vrouwen	20,9	(19,1-22,7)	19,4	(17,8-21,2)	4089
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	24,9	(21,0-28,7)	24,6	(20,9-28,7)	908
	25 - 34	28,7	(24,8-32,6)	28,7	(24,9-32,8)	1095
	35 - 44	28,4	(25,0-31,8)	28,3	(25,0-31,8)	1267
	45 - 54	32,8	(29,2-36,4)	32,7	(29,1-36,4)	1195
	55 - 64	21,3	(18,3-24,3)	21,1	(18,3-24,3)	1153
	65 - 74	14,9	(10,7-19,1)	14,8	(11,2-19,4)	719
	75 +	6,0	(4,3-7,8)	6,1	(4,5-8,1)	1256
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	24,8	(20,5-29,1)	32,2	(27,1-37,8)	955
	Lager secundair	31,0	(26,6-35,4)	32,1	(27,4-37,1)	1204
	Hoger secundair	29,3	(26,5-32,1)	26,0	(23,4-28,8)	2351
	Hoger onderwijs	18,3	(16,3-20,3)	14,6	(12,9-16,4)	2906
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	25,4	(23,3-27,4)	23,7	(21,7-25,7)	4151
	Halfstedelijk gebied	24,9	(21,5-28,3)	23,0	(19,9-26,3)	1357
	Landelijk gebied	23,1	(20,3-25,9)	21,2	(18,5-24,0)	2085
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	22,9	(20,8-25,0)	21,2	(19,2-23,2)	2993
	Brussels Gewest	27,3	(24,9-29,7)	24,8	(22,5-27,3)	1941
	Waals Gewest	27,2	(24,7-29,6)	25,4	(23,1-27,9)	2659
JAAR	1997	30,3	(28,7-31,9)	27,0	(25,5-28,5)	8223
	2001	28,6	(27,3-29,9)	26,8	(25,5-28,2)	9327
	2004	27,6	(26,1-29,1)	25,7	(24,3-27,2)	9105
	2008	24,6	(23,1-26,0)	22,9	(21,5-24,4)	7593

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat dagelijks rookt, België

TA05_3		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	23,5	(21,5-25,4)	21,5	(19,6-23,5)	3504
	Vrouwen	17,9	(16,2-19,6)	16,4	(14,9-18,1)	4089
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	18,7	(15,3-22,1)	18,5	(15,4-22,2)	908
	25 - 34	23,4	(19,8-27,1)	23,4	(19,9-27,3)	1095
	35 - 44	24,2	(20,9-27,4)	24,1	(21,0-27,5)	1267
	45 - 54	28,7	(25,2-32,2)	28,6	(25,2-32,2)	1195
	55 - 64	18,2	(15,4-21,0)	18,1	(15,4-21,1)	1153
	65 - 74	13,0	(8,9-17,1)	13,0	(9,4-17,6)	719
	75 +	4,5	(3,0-6,1)	4,6	(3,2-6,4)	1256
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	22,4	(18,3-26,6)	29,0	(24,2-34,4)	955
	Lager secundair	29,3	(24,9-33,7)	29,9	(25,3-34,8)	1204
	Hoger secundair	25,2	(22,5-27,8)	21,9	(19,5-24,5)	2351
	Hoger onderwijs	13,1	(11,3-14,9)	10,1	(8,6-11,7)	2906
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	21,3	(19,3-23,2)	19,6	(17,7-21,5)	4151
	Halfstedelijk gebied	20,1	(16,9-23,4)	18,3	(15,4-21,5)	1357
	Landelijk gebied	19,9	(17,2-22,5)	18,0	(15,5-20,8)	2085
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	18,7	(16,7-20,6)	17,0	(15,1-19,0)	2993
	Brussels Gewest	22,3	(20,0-24,6)	20,0	(17,9-22,3)	1941
	Waals Gewest	24,0	(21,6-26,4)	22,2	(20,0-24,6)	2659
JAAR	1997	25,5	(24,0-27,0)	22,4	(21,0-23,9)	8223
	2001	24,1	(22,8-25,4)	22,3	(21,1-23,6)	9327
	2004	23,7	(22,3-25,1)	21,8	(20,5-23,2)	9105
	2008	20,6	(19,1-22,0)	18,9	(17,6-20,4)	7593

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat ooit 100 sigaretten of meer heeft gerookt, België

TA05_2		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	55,4	(53,2-57,6)	54,7	(52,4-56,9)	3504
	Vrouwen	38,0	(35,9-40,2)	37,0	(34,9-39,2)	4089
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	30,9	(26,6-35,2)	30,3	(26,1-34,8)	908
	25 - 34	45,0	(40,6-49,4)	45,1	(40,7-49,7)	1095
	35 - 44	46,5	(42,9-50,2)	46,6	(42,8-50,4)	1267
	45 - 54	56,2	(52,6-59,8)	56,4	(52,6-60,1)	1195
	55 - 64	55,6	(52,0-59,2)	55,7	(52,0-59,4)	1153
	65 - 74	44,5	(40,0-48,9)	44,7	(40,4-49,1)	719
	75 +	36,5	(32,7-40,3)	37,2	(33,5-40,9)	1256
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	43,6	(39,0-48,2)	45,8	(40,8-50,9)	955
	Lager secundair	52,6	(48,3-56,8)	51,3	(46,8-55,8)	1204
	Hoger secundair	49,4	(46,5-52,4)	48,8	(45,8-51,8)	2351
	Hoger onderwijs	42,6	(40,0-45,2)	40,8	(38,1-43,6)	2906
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	46,4	(44,2-48,7)	45,7	(43,3-48,0)	4151
	Halfstedelijk gebied	48,4	(44,7-52,2)	47,7	(43,8-51,6)	1357
	Landelijk gebied	44,7	(41,6-47,7)	43,6	(40,5-46,7)	2085
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	47,3	(44,9-49,7)	46,3	(43,9-48,8)	2993
	Brussels Gewest	45,5	(42,9-48,2)	45,2	(42,4-48,0)	1941
	Waals Gewest	44,7	(42,2-47,3)	43,9	(41,3-46,6)	2659
JAAR	1997	54,4	(52,7-56,1)	54,1	(52,3-55,9)	8223
	2001	59,2	(57,8-60,6)	59,7	(58,1-61,2)	9327
	2004	47,5	(46,0-49,1)	47,0	(45,3-48,6)	9105
	2008	46,4	(44,7-48,0)	45,7	(44,0-47,4)	7593

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het soort tabaksproduct dat gebruikt wordt - België

TA06_1 tot TA06_6		Sig.1*	Sig.2*	Sig.3*	Siga- ren	Pijp	Water -pijp	N
GESLACHT	Mannen	60,9	22,6	13,0	8,4	1,2	0,1	821
	Vrouwen	75,0	6,7	20,5	1,6	0,3	0,5	661
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	82,6	14,2	15,2	2,0	0,0	1,0	211
	25 - 34	77,7	12,1	15,8	2,5	0,0	0,0	259
	35 - 44	69,1	15,9	12,8	2,4	0,4	0,2	317
	45 - 54	63,0	14,0	19,0	6,2	1,6	0,3	330
	55 - 64	56,5	16,4	21,7	10,1	0,7	0,0	222
	65 - 74	46,6	30,8	11,7	12,5	1,2	0,0	79
	75 +	57,6	9,8	11,5	17,3	5,3	0,0	64
	OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager of geen diploma	60,7	20,6	17,9	5,7	0,5	0,0
Lager secundair		51,4	21,4	25,4	9,6	0,5	0,8	301
Hoger secundair		71,7	14,7	14,6	3,6	0,5	0,0	569
Hoger onderwijs		75,8	10,2	10,2	4,4	1,7	0,4	407
VERBLIJF- PLAATS	Vlaams Gewest	67,8	16,9	14,5	4,8	0,4	0,0	507
	Brussels Gewest	75,4	8,9	13,3	6,1	0,3	0,5	400
	Waals Gewest	64,3	14,9	20,3	5,9	1,5	0,6	575
JAAR	2008	67,3	15,4	16,4	5,3	0,8	0,3	1482

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

* Sig.1 = sigaretten uit pakjes; Sig.2 = zelfgerolde sigaretten (zonder filter); Sig.3 = zelf gevulde/gerolde sigaretten (met filter)

Gemiddeld aantal gerookte sigaretten (met of zonder filter) per dag bij dagelijkse rokers van 15 jaar en ouder, België

TA06_9		Gemiddelde (Ruw)	+ 95% BI	Gemiddelde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	17,0	(16,1-17,8)	16,5	(15,7-17,3)	746
	Vrouwen	15,1	(14,1-16,1)	14,4	(13,5-15,4)	648
LEEFTIJDSGROEP	15 - 24	13,0	(11,6-14,5)	12,9	(11,5-14,3)	209
	25 - 34	15,0	(13,4-16,6)	14,9	(13,3-16,5)	258
	35 - 44	16,8	(15,6-18,1)	16,7	(15,5-17,9)	308
	45 - 54	17,2	(15,7-18,7)	17,2	(15,7-18,8)	303
	55 - 64	18,4	(16,5-20,2)	18,3	(16,6-20,1)	197
	65 - 74	14,1	(12,0-16,3)	13,9	(11,6-16,2)	69
	75 +	12,5	(9,0-16,1)	12,4	(9,5-15,3)	50
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	17,1	(15,0-19,2)	16,5	(14,4-18,6)	154
	Lager secundair	18,0	(15,9-20,1)	17,3	(15,3-19,4)	282
	Hoger secundair	15,4	(14,5-16,3)	14,7	(13,7-15,6)	543
	Hoger onderwijs	15,2	(13,9-16,5)	14,4	(13,0-15,7)	375
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	16,8	(15,7-18,0)	16,1	(15,0-17,2)	809
	Halfstedelijk gebied	15,3	(13,9-16,6)	14,9	(13,5-16,2)	228
	Landelijk gebied	15,5	(14,5-16,5)	14,9	(13,9-15,8)	357
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	16,1	(15,0-17,2)	15,3	(14,2-16,4)	478
	Brussels Gewest	15,1	(14,1-16,2)	14,7	(13,6-15,7)	376
	Waals Gewest	16,3	(15,4-17,3)	15,9	(15,0-16,9)	540
JAAR	2004	17,1	(16,5-17,6)	16,6	(16,0-17,1)	1945
	2008	16,1	(15,4-16,8)	15,5	(14,8-16,2)	1394

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker
(20 sigaretten of meer per dag) is, België

TA06_10		Zware roker (20+ sig/dag)	Andere roker (occasioneel of <20 sig/dag)	Niet-roker	N
GESLACHT	Mannen	9,5	17,1	73,4	3410
	Vrouwen	5,6	14,5	79,9	4057
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	4,6	19,9	75,5	902
	25 - 34	7,8	20,3	71,9	1091
	35 - 44	10,1	17,0	73,0	1247
	45 - 54	12,0	18,7	69,3	1161
	55 - 64	7,2	12,4	80,4	1121
	65 - 74	3,0	9,8	87,1	704
	75 +	0,9	4,1	95,0	1241
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	9,4	13,8	76,8	939
	Lager secundair	12,7	15,4	71,9	1173
	Hoger secundair	8,6	19,6	71,8	2315
	Hoger onderwijs	4,0	13,4	82,6	2864
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	8,7	15,7	75,7	4090
	Halfstedelijk gebied	6,6	16,4	77,0	1332
	Landelijk gebied	6,3	15,4	78,4	2045
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	6,6	14,8	78,5	2949
	Brussels Gewest	7,4	18,7	74,0	1907
	Waals Gewest	9,2	16,8	74,1	2611
JAAR	1997	10,5	19,7	69,8	8208
	2001	9,7	18,4	71,8	9260
	2004	10,1	16,6	73,3	8979
	2008	7,4	15,8	76,8	7467

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker
(20 sigaretten of meer per dag) is, België

TA06_11		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	9,5	(8,2-10,7)	7,7	(6,6-9,0)	3410
	Vrouwen	5,6	(4,6-6,6)	4,6	(3,8-5,5)	4057
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	4,6	(2,9-6,4)	4,5	(3,0-6,5)	902
	25 - 34	7,8	(5,6-9,9)	7,6	(5,8-10,0)	1091
	35 - 44	10,1	(7,9-12,3)	9,8	(7,9-12,2)	1247
	45 - 54	12,0	(9,5-14,5)	11,7	(9,4-14,5)	1161
	55 - 64	7,2	(5,4-8,9)	7,0	(5,5-8,9)	1121
	65 - 74	3,0	(1,6-4,4)	3,0	(1,9-4,7)	704
	75 +	0,9	(0,2-1,6)	0,9	(0,4-1,9)	1241
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	9,4	(6,9-12,0)	11,6	(8,7-15,4)	939
	Lager secundair	12,7	(9,7-15,8)	11,3	(8,7-14,5)	1173
	Hoger secundair	8,6	(7,1-10,1)	6,2	(5,1-7,5)	2315
	Hoger onderwijs	4,0	(3,0-5,1)	2,6	(1,9-3,4)	2864
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	8,7	(7,3-10,0)	7,0	(5,9-8,2)	4090
	Halfstedelijk gebied	6,6	(4,8-8,3)	5,2	(3,9-6,8)	1332
	Landelijk gebied	6,3	(4,9-7,6)	4,9	(3,9-6,2)	2045
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	6,6	(5,5-7,8)	5,2	(4,4-6,3)	2949
	Brussels Gewest	7,4	(5,9-8,8)	5,7	(4,6-7,1)	1907
	Waals Gewest	9,2	(7,7-10,6)	7,4	(6,1-8,9)	2611
JAAR	1997	10,5	(9,5-11,6)	8,0	(7,1-9,0)	8208
	2001	9,7	(8,9-10,6)	7,9	(7,1-8,6)	9260
	2004	10,1	(9,2-11,1)	8,1	(7,3-9,0)	8979
	2008	7,4	(6,6-8,3)	5,9	(5,2-6,7)	7467

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de mate van tabaksafhankelijkheid, België

TA07_1		Ze er sterke	Sterke	Matige	Zwakke	Ze er zwakke	N
GESLACHT	Mannen	3,6	7,9	17,5	24,7	46,3	741
	Vrouwen	2,2	8,4	15,4	25,3	48,7	643
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	2,3	5,0	10,1	20,1	62,5	207
	25 - 34	1,9	6,2	18,5	20,0	53,4	257
	35 - 44	3,1	8,9	20,2	28,6	39,1	306
	45 - 54	2,6	10,5	16,9	28,0	42,0	301
	55 - 64	6,3	11,1	14,8	30,7	37,1	196
	65 - 74	1,4	0,9	13,0	15,9	68,9	69
	75 +	0,0	12,1	15,0	8,7	64,2	48
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	6,0	6,3	23,6	20,3	43,7	152
	Lager secundair	5,2	9,8	22,4	27,1	35,5	280
	Hoger secundair	1,6	8,2	14,4	25,9	49,9	538
	Hoger onderwijs	1,7	7,4	13,0	23,1	54,8	374
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	4,4	9,4	15,4	25,4	45,4	802
	Halfstedelijk gebied	0,6	7,2	18,5	23,2	50,5	227
	Landelijk gebied	2,3	6,9	16,9	25,7	48,2	355
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	2,6	7,9	14,0	25,1	50,4	476
	Brussels Gewest	2,3	7,3	14,3	21,6	54,5	374
	Waals Gewest	3,7	8,8	21,2	25,7	40,6	534
JAAR	2004	3,3	10,6	19,5	24,8	41,8	1924
	2008	2,9	8,2	16,5	25,0	47,4	1384

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat een sterke tot zeer sterke tabaksafhankelijkheid heeft, België

TA07_2		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	11,5	(8,7-14,3)	9,9	(7,4-13,1)	741
	Vrouwen	10,7	(7,5-13,8)	8,8	(6,4-12,1)	643
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	7,3	(3,3-11,3)	7,2	(4,1-12,3)	207
	25 - 34	8,1	(3,7-12,6)	8,1	(4,6-13,6)	257
	35 - 44	12,1	(7,9-16,2)	12,0	(8,5-16,7)	306
	45 - 54	13,1	(7,9-18,4)	13,1	(8,7-19,3)	301
	55 - 64	17,4	(11,0-23,9)	17,4	(11,8-24,9)	196
	65 - 74	2,3	(0,0-5,3)	2,2	(0,6-8,2)	69
	75 +	12,1	(0,0-26,0)	12,0	(4,1-30,7)	48
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	12,4	(6,1-18,6)	10,0	(5,8-16,9)	152
	Lager secundair	15,0	(8,5-21,6)	12,9	(8,0-20,2)	280
	Hoger secundair	9,8	(7,0-12,6)	7,9	(5,7-11,1)	538
	Hoger onderwijs	9,2	(5,2-13,2)	7,5	(4,5-12,0)	374
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	13,8	(10,1-17,4)	11,5	(8,5-15,3)	802
	Halfstedelijk gebied	7,8	(4,4-11,2)	6,7	(4,2-10,6)	227
	Landelijk gebied	9,2	(6,0-12,4)	7,9	(5,3-11,7)	355
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	10,5	(7,3-13,7)	8,6	(6,0-12,0)	476
	Brussels Gewest	9,6	(5,9-13,2)	8,2	(5,3-12,3)	374
	Waals Gewest	12,5	(9,1-15,8)	10,9	(7,9-14,7)	534
JAAR	2004	13,9	(11,7-16,0)	12,1	(10,2-14,3)	1924
	2008	11,1	(8,9-13,3)	9,4	(7,6-11,7)	1384

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de tijdsduur tussen het ontwaken en de eerste sigaret van de dag, België

TA07_4		< 5 min.	6 tot 30 min.	31 tot 60 min.	> 60 min.	N
GESLACHT	Mannen	20,6	38,6	21,0	19,8	822
	Vrouwen	23,7	40,8	17,3	18,2	668
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	15,6	31,1	29,7	23,5	211
	25 - 34	24,7	36,0	20,0	19,4	259
	35 - 44	25,8	41,7	10,8	21,7	322
	45 - 54	20,6	45,2	17,1	17,1	332
	55 - 64	27,5	41,4	20,1	11,1	223
	65 - 74	8,8	34,4	33,2	23,6	82
	75 +	20,0	26,5	28,1	25,5	61
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	31,5	31,8	18,9	17,7	165
	Lager secundair	29,3	39,5	17,3	13,9	304
	Hoger secundair	20,4	42,0	19,5	18,1	570
	Hoger onderwijs	14,4	38,6	21,5	25,5	410
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	25,0	39,5	17,1	18,4	852
	Halfstedelijk gebied	16,7	40,0	20,0	23,4	251
	Landelijk gebied	21,4	39,4	22,4	16,7	387
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	16,4	42,9	22,5	18,3	516
	Brussels Gewest	20,9	31,3	16,8	31,0	400
	Waals Gewest	31,4	36,6	14,9	17,1	574
JAAR	2004	27,6	37,1	16,7	18,6	1987
	2008	22,0	39,6	19,3	19,1	1490

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, België

TA02_1		Gemiddelde (Ruw)	+ 95% BI	Gemiddelde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	16,9	(16,6-17,2)	17,0	(16,7-17,4)	912
	Vrouwen	17,8	(17,4-18,1)	17,9	(17,5-18,4)	716
LEEFTIJDSGROEP	15 - 24	15,6	(15,2-16,0)	15,7	(15,3-16,1)	239
	25 - 34	17,0	(16,6-17,4)	17,1	(16,6-17,5)	287
	35 - 44	17,5	(17,1-17,9)	17,6	(17,1-18,0)	349
	45 - 54	17,5	(16,9-18,0)	17,5	(16,9-18,1)	344
	55 - 64	17,6	(17,0-18,3)	17,7	(17,1-18,4)	242
	65 - 74	18,7	(17,4-20,1)	18,8	(17,6-20,0)	97
	75 +	19,0	(16,6-21,4)	19,2	(16,8-21,5)	70
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	17,0	(16,0-17,9)	16,9	(16,0-17,7)	181
	Lager secundair	16,8	(16,2-17,3)	16,8	(16,2-17,4)	314
	Hoger secundair	17,3	(17,0-17,7)	17,7	(17,2-18,1)	585
	Hoger onderwijs	17,7	(17,3-18,1)	18,1	(17,6-18,6)	508
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	17,4	(17,0-17,8)	17,6	(17,2-18,0)	910
	Halfstedelijk gebied	17,5	(17,0-18,0)	17,8	(17,2-18,3)	284
	Landelijk gebied	16,9	(16,5-17,3)	17,1	(16,7-17,5)	434
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	17,2	(16,9-17,5)	17,5	(17,1-17,8)	608
	Brussels Gewest	18,3	(17,8-18,9)	18,6	(18,0-19,1)	442
	Waals Gewest	17,1	(16,7-17,5)	17,2	(16,8-17,7)	578
JAAR	2001	17,7	(17,4-18,0)	18,1	(17,8-18,4)	2638
	2004	17,3	(17,1-17,6)	17,7	(17,4-18,0)	2338
	2008	17,3	(17,0-17,5)	17,6	(17,3-17,8)	1628

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, België

TA02_1		Gemiddelde	25°p	Mediaan	75°p	N
GESLACHT	Mannen	16,9	15,0	16,0	18,0	912
	Vrouwen	17,8	15,0	17,0	19,0	716
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	15,6	14,0	16,0	17,0	239
	25 - 34	17,0	15,0	16,0	18,0	287
	35 - 44	17,5	15,0	16,0	19,0	349
	45 - 54	17,5	15,0	16,0	19,0	344
	55 - 64	17,6	15,0	17,0	19,0	242
	65 - 74	18,7	16,0	18,0	20,0	97
	75 +	19,0	15,0	17,0	18,0	70
	OPLEIDINGS-NIVEAU	Lager/geen diploma	17,0	14,0	15,0	18,0
Lager secundair		16,8	15,0	16,0	18,0	314
Hoger secundair		17,3	15,0	16,0	18,0	585
Hoger onderwijs		17,7	16,0	17,0	19,0	508
URBANISATIE-GRAAD	Stedelijk gebied	17,4	15,0	17,0	19,0	910
	Halfstedelijk gebied	17,5	15,0	16,0	18,0	284
	Landelijk gebied	16,9	15,0	16,0	18,0	434
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	17,2	15,0	16,0	18,0	608
	Brussels Gewest	18,3	15,0	17,0	20,0	442
	Waals Gewest	17,1	15,0	16,0	18,0	578
JAAR	2001	17,7	15,0	16,0	18,0	2638
	2004	17,3	15,0	16,0	18,0	2338
	2008	17,3	15,0	16,0	18,0	1628

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij ex-rokers, België

TA02_2		Gemid- delde (Ruw)	+ 95% BI	Gemid- delde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	17,2	(16,9-17,5)	16,6	(16,3-17,0)	852
	Vrouwen	17,9	(17,5-18,4)	17,8	(17,4-18,2)	538
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	15,4	(14,6-16,1)	15,4	(14,6-16,3)	40
	25 - 34	16,8	(16,3-17,3)	16,7	(16,1-17,3)	142
	35 - 44	16,9	(16,5-17,4)	16,9	(16,4-17,4)	169
	45 - 54	17,3	(16,8-17,8)	17,4	(16,8-17,9)	249
	55 - 64	17,4	(16,9-18,0)	17,6	(17,1-18,2)	311
	65 - 74	18,1	(17,4-18,8)	18,5	(17,7-19,2)	186
	75 +	19,3	(18,3-20,3)	19,6	(18,6-20,6)	293
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	17,7	(16,4-18,9)	16,5	(15,3-17,6)	175
	Lager secundair	17,7	(16,9-18,6)	17,1	(16,3-17,9)	213
	Hoger secundair	17,2	(16,8-17,6)	17,1	(16,7-17,4)	405
	Hoger onderwijs	17,7	(17,3-18,0)	17,6	(17,3-18,0)	569
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	17,7	(17,3-18,1)	17,4	(17,0-17,8)	709
	Halfstedelijk gebied	17,4	(16,9-17,8)	17,1	(16,6-17,6)	280
	Landelijk gebied	17,4	(16,9-17,9)	17,1	(16,7-17,6)	401
VERBLIJF- PLAATS	Vlaams Gewest	17,6	(17,2-17,9)	17,3	(17,0-17,6)	669
	Brussels Gewest	18,3	(17,8-18,9)	18,1	(17,6-18,7)	310
	Waals Gewest	17,1	(16,7-17,5)	16,8	(16,4-17,2)	411
JAAR	2004	17,7	(17,5-18,0)	17,5	(17,3-17,8)	1864
	2008	17,5	(17,2-17,8)	17,2	(16,9-17,4)	1390

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat al geprobeerd heeft om te stoppen met roken, België

TA08_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	65,6	(61,1-70,0)	65,7	(60,9-70,2)	823
	Vrouwen	72,3	(67,7-77,0)	72,6	(67,5-77,1)	672
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	55,6	(46,4-64,7)	56,0	(46,6-65,1)	212
	25 - 34	68,8	(61,2-76,4)	69,4	(61,4-76,4)	259
	35 - 44	69,8	(63,1-76,5)	70,4	(63,5-76,5)	322
	45 - 54	71,6	(65,0-78,2)	71,8	(64,8-78,0)	334
	55 - 64	68,0	(59,2-76,7)	68,5	(59,1-76,5)	224
	65 - 74	76,8	(65,5-88,2)	77,7	(63,6-87,4)	82
	75 +	71,0	(55,5-86,5)	72,0	(52,9-85,5)	62
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	67,2	(56,5-77,8)	67,5	(56,0-77,3)	167
	Lager secundair	69,2	(61,2-77,2)	69,1	(60,7-76,3)	306
	Hoger secundair	66,6	(61,5-71,7)	67,8	(62,0-73,1)	571
	Hoger onderwijs	71,6	(65,9-77,4)	72,8	(66,5-78,4)	411
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	69,6	(65,2-74,0)	70,1	(65,3-74,5)	856
	Halfstedelijk gebied	62,4	(55,2-69,6)	63,2	(55,5-70,3)	251
	Landelijk gebied	72,1	(66,2-78,0)	72,9	(66,4-78,6)	388
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	63,1	(58,0-68,3)	63,7	(58,1-69,0)	519
	Brussels Gewest	75,7	(71,0-80,3)	76,7	(71,6-81,1)	401
	Waals Gewest	75,6	(71,4-79,9)	76,0	(71,3-80,1)	575
JAAR	1997	64,7	(61,7-67,7)	64,3	(61,1-67,4)	2028
	2001	64,6	(61,9-67,2)	64,0	(61,1-66,7)	2288
	2004	67,9	(65,1-70,7)	67,2	(64,3-70,0)	2036
	2008	68,6	(65,4-71,9)	67,6	(64,1-70,9)	1495

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) die de volgende redenen hebben aangegeven waarom ze hebben geprobeerd te stoppen met roken – België

TA09_X		Ziekte	Bevalling /geboorte	Schrik voor gezondheid	Omgeving	Kosten	N
GESLACHT	Mannen	20,3	3,8	50,7	21,9	23,7	549
	Vrouwen	13,3	39,7	43,6	23,6	26,0	483
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	12,2	14,9	43,6	31,8	36,0	120
	25 - 34	10,9	24,1	50,8	19,3	32,8	175
	35 - 44	6,2	23,7	55,3	22,3	23,9	232
	45 - 54	18,2	25,2	45,8	19,7	19,9	250
	55 - 64	25,7	17,4	39,5	18,9	20,4	156
	65 - 74	47,4	6,6	37,4	37,3	19,0	62
	75 +	28,8	6,6	53,0	25,3	24,3	37
OPLEIDING S-NIVEAU	Lager of geen diploma	33,6	11,0	30,3	9,1	22,3	102
	Lager secundair	25,0	23,7	40,1	22,7	23,4	217
	Hoger secundair	10,6	21,9	49,7	24,6	25,0	384
	Hoger onderwijs	13,3	21,1	55,9	26,0	27,0	303
VERBLIJF- PLAATS	Vlaams Gewest	17,4	19,1	49,3	21,1	24,8	327
	Brussels Gewest	17,4	13,9	53,8	25,2	28,6	292
	Waals Gewest	16,2	25,4	42,8	24,1	23,7	413
JAAR	2008	16,9	20,9	47,3	22,7	24,8	1032

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de dagelijkse ex-rokers (van 15 jaar en ouder) die de volgende redenen hebben aangegeven waarom ze gestopt zijn met roken - België

TA12_X		Ziekte	Bevalling/ geboorte	Schrik voor gezond- heid	Omge- ving	Kosten	N
GESLACHT	Mannen	20,0	6,5	50,5	19,4	13,5	916
	Vrouwen	17,4	22,2	47,6	25,0	18,4	580
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	1,9	17,4	30,9	39,1	28,6	56
	25 - 34	9,7	30,9	47,3	23,5	23,4	175
	35 - 44	12,0	16,9	55,1	30,6	21,5	192
	45 - 54	17,2	14,3	54,4	20,1	12,1	275
	55 - 64	22,8	7,6	49,5	17,3	12,8	326
	65 - 74	27,7	3,6	46,1	17,6	13,4	191
	75 +	30,7	1,7	44,5	17,1	6,8	281
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager of geen diploma	36,8	1,7	47,3	13,2	13,1	172
	Lager secundair	20,8	5,9	53,2	14,9	16,5	213
	Hoger secundair	22,0	13,8	44,5	18,2	15,4	435
	Hoger onderwijs	13,2	16,1	52,2	27,6	15,7	649
VERBLIJF- PLAATS	Vlaams Gewest	19,2	12,3	48,2	22,8	15,5	713
	Brussels Gewest	16,6	11,3	55,9	20,1	17,9	336
	Waals Gewest	19,1	13,7	51,1	18,5	14,2	447
JAAR	2008	19,0	12,6	49,4	21,6	15,4	1496

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Verdeling (%) van ex-dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het moment waarop ze gestopt zijn met roken, België

TA11_1		Minder dan 1 jaar geleden	1 tot 2 jaar geleden	Meer dan 2 jaar geleden	N
GESLACHT	Mannen	11,3	4,5	84,2	905
	Vrouwen	11,7	5,5	82,8	575
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	62,6	18,6	18,8	57
	25 - 34	16,6	12,0	71,4	175
	35 - 44	15,1	6,8	78,1	191
	45 - 54	8,6	4,2	87,2	273
	55 - 64	5,8	1,9	92,3	321
	65 - 74	5,8	0,2	94,0	188
	75 +	4,3	2,4	93,2	275
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	10,7	0,9	88,4	169
	Lager secundair	5,5	2,7	91,8	210
	Hoger secundair	13,7	5,4	81,0	430
	Hoger onderwijs	11,9	6,0	82,1	644
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	12,0	5,7	82,3	775
	Halfstedelijk gebied	11,2	4,9	83,9	296
	Landelijk gebied	10,8	3,8	85,4	409
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	11,1	3,9	84,9	704
	Brussels Gewest	14,4	7,1	78,4	335
	Waals Gewest	11,4	7,4	81,2	441
JAAR	2004	15,6	4,9	79,5	1904
	2008	11,4	4,9	83,6	1480

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Verdeling (%) van de bevolking (van 15 jaar en ouder) volgens hun rookgedrag, Vlaams Gewest

TA05_1		Dagelijkse roker	Occasionele roker	Ex-roker	Nooit gerookt	N
GESLACHT	Mannen	22,0	6,0	28,9	43,1	1435
	Vrouwen	15,5	2,6	20,1	61,8	1558
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	16,9	7,5	6,7	68,9	349
	25 - 34	19,9	4,9	18,8	56,4	367
	35 - 44	22,1	4,4	20,9	52,7	462
	45 - 54	27,4	5,4	26,0	41,2	490
	55 - 64	17,1	2,2	39,3	41,4	480
	65 - 74	11,3	1,7	30,2	56,8	324
	75 +	3,5	2,1	31,9	62,6	521
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	22,6	2,9	19,2	55,4	416
	Lager secundair	26,2	1,8	24,3	47,6	459
	Hoger secundair	23,8	5,2	22,9	48,1	959
	Hoger onderwijs	10,8	4,8	27,2	57,2	1113
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	17,9	4,5	26,1	51,5	1151
	Halfstedelijk gebied	20,2	5,0	24,7	50,2	939
	Landelijk gebied	17,9	3,2	21,9	57,0	903
JAAR	1997	24,1	4,8	24,7	46,4	2915
	2001	22,9	4,4	30,2	42,5	3315
	2004	22,6	4,2	20,7	52,5	3529
	2008	18,7	4,3	24,4	52,7	2993

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat op dit moment rookt,
Vlaams Gewest

TA01_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	28,0	(25,1-30,9)	26,0	(23,1-29,1)	1435
	Vrouwen	18,1	(15,6-20,6)	16,7	(14,5-19,2)	1558
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	24,4	(19,0-29,8)	23,8	(18,8-29,7)	349
	25 - 34	24,8	(19,2-30,3)	24,5	(19,5-30,5)	367
	35 - 44	26,5	(21,6-31,3)	26,1	(21,6-31,3)	462
	45 - 54	32,8	(27,7-37,9)	32,4	(27,6-37,7)	490
	55 - 64	19,3	(15,2-23,4)	18,9	(15,1-23,3)	480
	65 - 74	13,0	(7,2-18,8)	12,8	(8,1-19,5)	324
	75 +	5,5	(3,0-8,0)	5,5	(3,5-8,6)	521
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	25,5	(19,3-31,6)	34,0	(26,6-42,2)	416
	Lager secundair	28,1	(21,6-34,5)	29,2	(22,4-37,2)	459
	Hoger secundair	29,0	(25,1-32,9)	25,4	(21,8-29,4)	959
	Hoger onderwijs	15,6	(13,0-18,3)	11,8	(9,8-14,3)	1113
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	22,4	(19,3-25,5)	20,8	(17,9-24,0)	1151
	Halfstedelijk gebied	25,2	(21,2-29,1)	22,9	(19,4-26,9)	939
	Landelijk gebied	21,1	(17,3-25,0)	18,8	(15,3-22,8)	903
JAAR	1997	28,9	(26,6-31,1)	25,4	(23,2-27,6)	2915
	2001	27,3	(25,4-29,2)	25,5	(23,6-27,4)	3315
	2004	26,8	(24,7-28,9)	25,0	(23,0-27,2)	3529
	2008	22,9	(20,8-25,0)	21,3	(19,3-23,4)	2993

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat dagelijks rookt, Vlaams Gewest

TA05_3		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	22,0	(19,3-24,7)	19,8	(17,2-22,7)	1435
	Vrouwen	15,5	(13,1-17,9)	14,0	(11,9-16,4)	1558
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	16,9	(12,2-21,6)	16,6	(12,4-21,8)	349
	25 - 34	19,9	(14,8-25,0)	19,8	(15,1-25,4)	367
	35 - 44	22,1	(17,5-26,7)	21,9	(17,7-26,8)	462
	45 - 54	27,4	(22,5-32,2)	27,2	(22,6-32,3)	490
	55 - 64	17,1	(13,3-20,9)	16,8	(13,3-21,0)	480
	65 - 74	11,3	(5,6-17,0)	11,2	(6,8-18,0)	324
	75 +	3,5	(1,4-5,5)	3,5	(1,9-6,3)	521
	OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	22,6	(16,7-28,5)	30,0	(23,1-37,9)
Lager secundair		26,2	(19,8-32,7)	26,7	(20,1-34,5)	459
Hoger secundair		23,8	(20,1-27,5)	20,2	(16,9-23,9)	959
Hoger onderwijs		10,8	(8,4-13,3)	7,9	(6,1-10,1)	1113
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	17,9	(14,9-20,9)	16,3	(13,6-19,4)	1151
	Halfstedelijk gebied	20,2	(16,4-24,0)	18,0	(14,7-21,8)	939
	Landelijk gebied	17,9	(14,3-21,6)	15,7	(12,5-19,5)	903
JAAR	1997	24,1	(21,9-26,2)	20,9	(19,0-23,0)	2915
	2001	22,9	(21,1-24,7)	21,1	(19,4-22,9)	3315
	2004	22,6	(20,6-24,6)	20,9	(19,0-22,9)	3529
	2008	18,7	(16,7-20,6)	17,1	(15,3-19,1)	2993

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat ooit 100 sigaretten of meer heeft gerookt, Vlaams Gewest

TA05_2		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	56,9	(53,8-60,0)	56,1	(52,9-59,3)	1435
	Vrouwen	38,2	(35,1-41,3)	36,9	(33,8-40,1)	1558
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	31,1	(24,9-37,2)	30,1	(24,3-36,7)	349
	25 - 34	43,6	(36,9-50,3)	43,6	(36,9-50,5)	367
	35 - 44	47,3	(42,1-52,6)	47,3	(41,9-52,8)	462
	45 - 54	58,8	(53,8-63,9)	59,1	(53,7-64,3)	490
	55 - 64	58,6	(53,8-63,3)	58,8	(53,8-63,6)	480
	65 - 74	43,2	(37,1-49,4)	43,2	(37,4-49,2)	324
	75 +	37,4	(32,2-42,6)	38,1	(33,2-43,2)	521
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	44,6	(38,1-51,1)	47,3	(40,0-54,6)	416
	Lager secundair	52,4	(46,3-58,5)	49,8	(43,1-56,5)	459
	Hoger secundair	51,9	(47,7-56,1)	51,3	(47,0-55,7)	959
	Hoger onderwijs	42,8	(39,1-46,6)	40,9	(37,1-44,8)	1113
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	48,5	(44,8-52,2)	47,9	(44,0-51,8)	1151
	Halfstedelijk gebied	49,8	(45,5-54,2)	48,7	(44,2-53,3)	939
	Landelijk gebied	43,0	(38,6-47,3)	41,1	(36,8-45,5)	903
JAAR	1997	53,6	(51,1-56,1)	53,1	(50,4-55,7)	2915
	2001	57,5	(55,4-59,6)	57,8	(55,6-60,0)	3315
	2004	47,5	(45,2-49,7)	46,8	(44,4-49,1)	3529
	2008	47,3	(44,9-49,7)	46,4	(44,0-48,9)	2993

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het soort tabaksproduct dat gebruikt wordt, Vlaams Gewest

TA06_1 tot TA06_6		Sig.1*	Sig.2*	Sig.3*	Sigaren	Pijp	Waterpijp	N
GESLACHT	Mannen	59,6	25,0	12,4	7,9	0,7	0,0	300
	Vrouwen	78,8	6,0	17,2	0,8	0,0	0,0	207
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	83,1	15,6	8,8	1,1	0,0	0,0	69
	25 - 34	76,6	16,1	15,8	0,7	0,0	0,0	78
	35 - 44	68,7	18,0	11,7	2,2	0,0	0,0	104
	45 - 54	66,0	13,2	16,3	5,8	1,0	0,0	129
	55 - 64	59,6	15,2	24,6	6,7	0,0	0,0	81
	65 - 74	45,5	37,4	3,3	17,6	0,0	0,0	29
	75 +	48,8	18,3	4,9	22,0	6,0	0,0	17
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager of geen diploma	63,6	17,5	18,1	3,4	0,7	0,0	66
	Lager secundair	47,8	27,8	20,9	12,2	0,0	0,0	91
	Hoger secundair	72,4	15,0	12,7	2,9	0,7	0,0	222
	Hoger onderwijs	79,2	11,5	8,7	2,6	0,0	0,0	119
JAAR	2008	67,8	16,9	14,5	4,8	0,4	0,0	507

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

* Sig.1 = sigaretten uit pakjes; Sig.2 = zelfgerolde sigaretten (zonder filter); Sig.3 = zelf gevulde/gerolde sigaretten (met filter)

Gemiddeld aantal gerookte sigaretten (met of zonder filter) per dag bij dagelijkse rokers van 15 jaar en ouder, Vlaams Gewest

TA06_9		Gemiddelde (Ruw)	+ 95% BI	Gemiddelde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	16,5	(15,3-17,8)	15,9	(14,7-17,1)	275
	Vrouwen	15,5	(13,8-17,2)	14,7	(13,1-16,3)	203
LEEFTIJDSGROEP	15 - 24	12,0	(10,0-14,1)	12,0	(10,0-13,9)	68
	25 - 34	15,6	(12,5-18,6)	15,4	(12,4-18,5)	77
	35 - 44	16,6	(14,8-18,4)	16,5	(14,7-18,2)	102
	45 - 54	17,4	(15,1-19,6)	17,4	(15,1-19,6)	119
	55 - 64	18,8	(16,4-21,2)	18,8	(16,5-21,0)	76
	65 - 74	12,3	(9,7-14,9)	12,1	(9,4-14,7)	24
	75 +	13,5	(5,5-21,5)	13,3	(7,7-18,9)	12
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	15,8	(13,2-18,5)	15,1	(12,5-17,8)	60
	Lager secundair	18,7	(14,7-22,6)	18,2	(14,3-22,1)	79
	Hoger secundair	15,1	(13,8-16,4)	14,1	(12,7-15,5)	213
	Hoger onderwijs	16,1	(14,0-18,3)	15,0	(12,8-17,2)	117
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	17,6	(15,3-19,9)	16,6	(14,3-18,9)	188
	Halfstedelijk gebied	15,2	(13,5-16,8)	14,7	(13,2-16,2)	151
	Landelijk gebied	15,1	(13,7-16,6)	14,3	(12,9-15,8)	139
JAAR	2004	16,5	(15,7-17,4)	16,1	(15,2-16,9)	711
	2008	16,1	(15,0-17,2)	15,3	(14,2-16,4)	478

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker (20 sigaretten of meer per dag) is, Vlaams Gewest

TA06_10		Zware roker (20+ sig/dag)	Andere roker (occasioneel of <20 sig/dag)	Niet-roker	N
GESLACHT	Mannen	8,4	17,7	74,0	1404
	Vrouwen	5,0	12,2	82,8	1545
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	3,0	21,2	75,8	346
	25 - 34	6,5	17,1	76,4	365
	35 - 44	9,5	15,4	75,1	454
	45 - 54	11,4	19,2	69,4	479
	55 - 64	7,2	10,9	81,9	473
	65 - 74	1,6	9,0	89,4	316
	75 +	0,8	3,8	95,4	516
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	8,0	15,6	76,4	407
	Lager secundair	11,4	12,6	76,0	444
	Hoger secundair	8,0	19,7	72,2	945
	Hoger onderwijs	3,5	11,6	84,9	1107
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	7,5	13,9	78,6	1141
	Halfstedelijk gebied	6,4	16,7	76,9	922
	Landelijk gebied	5,7	14,0	80,3	886
JAAR	1997	9,5	19,3	71,2	2912
	2001	8,6	18,5	73,0	3300
	2004	9,1	16,9	74,0	3485
	2008	6,6	14,8	78,5	2949

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker
(20 sigaretten of meer per dag) is, Vlaams Gewest

TA06_11		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	8,4	(6,7-10,0)	6,3	(4,9-8,0)	1404
	Vrouwen	5,0	(3,6-6,4)	3,8	(2,8-5,0)	1545
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	3,0	(1,2-4,8)	2,8	(1,6-5,1)	346
	25 - 34	6,5	(3,6-9,3)	6,3	(4,0-9,8)	365
	35 - 44	9,5	(6,3-12,7)	9,3	(6,6-13,0)	454
	45 - 54	11,4	(7,9-14,9)	11,1	(8,0-15,2)	479
	55 - 64	7,2	(4,8-9,6)	7,0	(5,0-9,7)	473
	65 - 74	1,6	(0,3-2,9)	1,6	(0,7-3,5)	316
	75 +	0,8	(0,0-1,8)	0,8	(0,2-2,8)	516
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	8,0	(4,8-11,2)	9,6	(6,0-14,9)	407
	Lager secundair	11,4	(6,9-16,0)	9,5	(6,0-14,6)	444
	Hoger secundair	8,0	(6,0-10,1)	5,3	(3,9-7,0)	945
	Hoger onderwijs	3,5	(2,1-4,9)	2,0	(1,3-3,1)	1107
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	7,5	(5,5-9,5)	5,7	(4,2-7,7)	1141
	Halfstedelijk gebied	6,4	(4,4-8,4)	4,6	(3,2-6,5)	922
	Landelijk gebied	5,7	(3,9-7,5)	4,0	(2,8-5,6)	886
JAAR	1997	9,5	(7,9-11,0)	7,0	(5,7-8,4)	2912
	2001	8,6	(7,4-9,7)	6,8	(5,8-7,9)	3300
	2004	9,1	(7,7-10,5)	7,2	(6,1-8,5)	3485
	2008	6,6	(5,5-7,8)	5,2	(4,3-6,2)	2949

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de mate van tabaksafhankelijkheid, Vlaams Gewest

TA07_1		Ze sterke	Sterke	Matige	Zwakke	Ze zwakke	N
GESLACHT	Mannen	2,6	7,4	13,8	26,4	49,7	275
	Vrouwen	2,5	8,5	14,2	23,5	51,3	201
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	2,2	1,9	8,2	17,0	70,7	68
	25 - 34	3,5	5,1	14,8	21,5	55,0	77
	35 - 44	1,3	8,9	18,1	31,6	40,2	102
	45 - 54	2,5	9,4	14,9	26,9	46,2	119
	55 - 64	5,1	14,7	12,0	30,2	38,1	75
	65 - 74	0,0	0,0	7,3	13,0	79,7	24
	75 +	0,0	15,3	24,4	0,0	60,3	11
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	3,9	5,9	23,4	18,2	48,5	58
	Lager secundair	5,4	6,6	24,4	28,8	34,9	79
	Hoger secundair	1,1	8,3	11,0	24,5	55,1	213
	Hoger onderwijs	2,0	9,4	7,7	25,7	55,1	117
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	5,8	7,3	11,7	27,4	47,7	187
	Halfstedelijk gebied	0,3	8,0	17,3	23,8	50,6	150
	Landelijk gebied	0,9	8,6	13,0	23,5	53,9	139
JAAR	2004	2,6	10,4	19,3	25,0	42,7	701
	2008	2,6	7,9	14,0	25,1	50,4	476

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat een sterke tot zeer sterke tabaksafhankelijkheid heeft, Vlaams Gewest

TA07_2		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	10,1	(6,4-13,7)	2,1	(1,4-3,2)	275
	Vrouwen	11,0	(5,7-16,3)	2,2	(1,3-3,6)	201
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	4,2	(0,0-8,3)	4,2	(1,6-10,5)	68
	25 - 34	8,6	(0,3-17,0)	8,7	(3,3-21,1)	77
	35 - 44	10,2	(4,4-16,0)	10,3	(5,8-17,4)	102
	45 - 54	12,0	(4,8-19,2)	12,0	(6,5-21,0)	119
	55 - 64	19,8	(10,2-29,4)	19,8	(11,9-31,3)	75
	65 - 74	0,0		0,0	(0,0-0,0)	24
	75 +	15,3	(0,0-48,1)	15,4	(2,7-54,6)	11
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	9,9	(2,2-17,5)	1,8	(0,7-4,4)	58
	Lager secundair	12,0	(1,2-22,9)	2,6	(0,9-7,3)	79
	Hoger secundair	9,4	(5,5-13,3)	1,8	(1,1-3,0)	213
	Hoger onderwijs	11,4	(4,9-18,0)	2,2	(1,2-4,3)	117
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	13,1	(6,3-19,9)	2,6	(1,4-4,9)	187
	Halfstedelijk gebied	8,3	(4,4-12,3)	1,8	(1,1-3,0)	150
	Landelijk gebied	9,5	(4,8-14,2)	2,0	(1,1-3,6)	139
JAAR	2004	13,0	(9,8-16,1)	11,1	(8,4-14,6)	701
	2008	10,5	(7,3-13,7)	8,3	(5,7-11,8)	476

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de tijdsduur tussen het ontwaken en de eerste sigaret van de dag, Vlaams Gewest

TA07_4		< 5 min.	6 tot 30 min.	31 tot 60 min.	> 60 min.	N
GESLACHT	Mannen	14,0	41,9	22,6	21,5	304
	Vrouwen	19,7	44,1	22,3	13,9	212
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	8,2	32,4	36,1	23,3	71
	25 - 34	19,2	39,5	26,4	14,9	79
	35 - 44	18,1	47,9	9,5	24,6	108
	45 - 54	15,1	49,5	17,6	17,8	130
	55 - 64	25,8	42,2	27,1	4,9	81
	65 - 74	2,6	32,4	39,5	25,5	31
	75 +	28,3	13,8	37,5	20,4	16
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	28,9	30,2	21,1	19,8	66
	Lager secundair	21,8	43,4	18,8	16,0	94
	Hoger secundair	14,2	44,2	23,5	18,2	225
	Hoger onderwijs	9,3	45,3	25,6	19,8	122
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	17,9	45,6	20,2	16,4	196
	Halfstedelijk gebied	15,7	40,4	20,8	23,1	167
	Landelijk gebied	15,4	42,3	27,6	14,7	153
JAAR	2004	27,1	37,7	17,0	18,2	722
	2008	16,4	42,9	22,5	18,3	516

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, Vlaams Gewest

TA02_1		Gemiddelde (Ruw)	+ 95% BI	Gemiddelde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	16,8	(16,4-17,1)	16,8	(16,4-17,2)	367
	Vrouwen	17,9	(17,3-18,4)	18,0	(17,3-18,6)	241
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	15,9	(15,3-16,5)	16,0	(15,4-16,6)	95
	25 - 34	17,1	(16,4-17,7)	17,2	(16,5-17,9)	92
	35 - 44	17,4	(16,8-18,0)	17,5	(17,0-18,1)	124
	45 - 54	17,4	(16,6-18,2)	17,5	(16,6-18,3)	144
	55 - 64	17,4	(16,5-18,3)	17,5	(16,7-18,4)	90
	65 - 74	18,3	(16,5-20,1)	18,5	(16,9-20,0)	37
	75 +	17,7	(15,3-20,2)	18,2	(15,9-20,5)	26
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	16,7	(15,6-17,8)	16,7	(15,7-17,7)	78
	Lager secundair	16,6	(15,8-17,4)	16,6	(15,7-17,5)	103
	Hoger secundair	17,3	(16,8-17,8)	17,6	(17,1-18,1)	259
	Hoger onderwijs	17,7	(17,1-18,3)	18,2	(17,5-18,9)	159
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	17,1	(16,5-17,6)	17,3	(16,7-17,9)	235
	Halfstedelijk gebied	17,5	(17,0-18,1)	17,7	(17,1-18,3)	200
	Landelijk gebied	17,0	(16,4-17,5)	17,1	(16,6-17,7)	173
JAAR	2001	18,0	(17,6-18,4)	18,4	(18,0-18,9)	904
	2004	17,2	(16,9-17,5)	17,6	(17,2-17,9)	866
	2008	17,2	(16,9-17,5)	17,5	(17,2-17,9)	608

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, Vlaams Gewest

TA02_1		Gemiddelde	25°p	Mediaan	75°p	N
GESLACHT	Mannen	16,8	15,0	16,0	18,0	367
	Vrouwen	17,9	16,0	17,0	19,0	241
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	15,9	15,0	16,0	18,0	95
	25 - 34	17,1	15,0	17,0	18,0	92
	35 - 44	17,4	16,0	16,0	18,0	124
	45 - 54	17,4	15,0	16,0	18,0	144
	55 - 64	17,4	15,0	17,0	19,0	90
	65 - 74	18,3	16,0	16,0	18,0	37
	75 +	17,7	15,0	17,0	18,0	26
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	16,7	14,0	15,0	18,0	78
	Lager secundair	16,6	15,0	16,0	18,0	103
	Hoger secundair	17,3	15,0	17,0	18,0	259
	Hoger onderwijs	17,7	16,0	17,0	19,0	159
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	17,1	15,0	16,0	18,0	235
	Halfstedelijk gebied	17,5	15,0	17,0	18,0	200
	Landelijk gebied	17,0	15,0	16,0	18,0	173
JAAR	2001	18,0	15,0	17,0	19,0	904
	2004	17,2	15,0	16,0	18,0	866
	2008	17,2	15,0	16,0	18,0	608

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij ex-rokers, Vlaams Gewest

TA02_2		Gemid- delde (Ruw)	+ 95% BI	Gemid- delde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	17,2	(16,8-17,6)	16,7	(16,2-17,1)	415
	Vrouwen	18,1	(17,5-18,6)	18,0	(17,5-18,6)	254
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	16,0	(15,4-16,5)	16,0	(15,2-16,8)	15
	25 - 34	16,8	(16,1-17,4)	16,6	(15,9-17,3)	60
	35 - 44	16,9	(16,3-17,5)	16,9	(16,3-17,4)	76
	45 - 54	17,6	(16,9-18,3)	17,6	(16,9-18,3)	123
	55 - 64	17,5	(16,7-18,2)	17,7	(16,9-18,4)	171
	65 - 74	17,9	(17,0-18,8)	18,3	(17,4-19,3)	95
	75 +	19,4	(18,1-20,8)	19,8	(18,4-21,3)	129
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	18,2	(16,3-20,0)	16,9	(15,3-18,6)	86
	Lager secundair	17,6	(16,4-18,7)	16,9	(15,8-18,0)	103
	Hoger secundair	17,1	(16,6-17,6)	17,0	(16,5-17,5)	204
	Hoger onderwijs	17,8	(17,3-18,2)	17,8	(17,4-18,2)	269
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	17,8	(17,2-18,4)	17,5	(17,0-18,0)	267
	Halfstedelijk gebied	17,3	(16,8-17,8)	17,1	(16,6-17,6)	209
	Landelijk gebied	17,6	(16,9-18,2)	17,4	(16,8-18,0)	193
JAAR	2004	17,6	(17,3-18,0)	17,5	(17,2-17,9)	763
	2008	17,6	(17,2-17,9)	17,3	(17,0-17,6)	669

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat al geprobeerd heeft om te stoppen met roken, Vlaams Gewest

TA08_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	62,1	(55,4-68,8)	60,9	(53,6-67,7)	304
	Vrouwen	64,6	(56,8-72,4)	63,6	(55,1-71,4)	215
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	45,1	(31,2-58,9)	45,2	(32,3-58,9)	71
	25 - 34	62,9	(49,6-76,2)	63,2	(49,6-75,1)	79
	35 - 44	66,5	(55,8-77,1)	66,8	(55,8-76,2)	108
	45 - 54	67,3	(57,6-77,1)	67,4	(57,0-76,3)	130
	55 - 64	62,1	(48,7-75,4)	62,3	(48,6-74,3)	82
	65 - 74	72,9	(54,2-91,7)	73,3	(50,5-88,1)	32
	75 +	52,3	(18,6-86,0)	53,1	(24,5-79,8)	17
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	66,6	(51,0-82,2)	67,2	(50,8-80,3)	69
	Lager secundair	62,6	(49,4-75,9)	59,4	(45,8-71,7)	94
	Hoger secundair	61,3	(53,7-68,9)	60,3	(51,4-68,5)	225
	Hoger onderwijs	64,3	(54,5-74,2)	63,7	(52,5-73,5)	122
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	65,8	(57,7-73,9)	64,8	(55,6-73,1)	198
	Halfstedelijk gebied	60,8	(52,4-69,1)	60,3	(51,2-68,8)	168
	Landelijk gebied	62,5	(52,3-72,7)	61,6	(50,8-71,3)	153
JAAR	1997	68,0	(63,5-72,5)	67,4	(62,4-72,0)	667
	2001	65,5	(61,5-69,5)	64,7	(60,4-68,8)	777
	2004	68,0	(64,0-71,9)	67,3	(63,0-71,2)	741
	2008	63,1	(58,0-68,3)	61,7	(56,2-66,9)	519

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) die om redenen hieronder aangegeven geprobeerd hebben te stoppen met roken, Vlaams Gewest

TA09_X		Ziekte	Bevalling/ geboorte	Schrik voor gezond- heid	Omge- ving	Kosten	N
GESLACHT	Mannen	21,6	2,8	51,5	20,7	24,4	190
	Vrouwen	12,0	39,8	46,4	21,6	25,3	137
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	18,9	9,5	38,6	27,7	37,6	36
	25 - 34	12,0	19,9	51,8	19,9	31,5	44
	35 - 44	3,9	20,0	60,9	21,1	25,6	75
	45 - 54	16,6	25,9	48,5	14,2	20,6	87
	55 - 64	18,1	14,9	46,0	20,6	23,4	55
	65 - 74	61,8	8,8	32,6	43,6	17,3	22
	75 +	51,5	0,0	40,3	25,5	0,0	8
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager of geen diploma	33,0	9,6	25,5	6,2	14,0	44
	Lager secundair	29,7	20,2	46,4	25,4	26,7	63
	Hoger secundair	10,3	19,7	53,6	23,4	24,1	137
	Hoger onderwijs	10,3	21,5	56,6	23,1	31,4	77
JAAR	2008	17,4	19,1	49,3	21,1	24,8	327

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de dagelijkse ex-rokers (van 15 jaar en ouder) die om redenen hieronder aangegeven geprobeerd hebben te stoppen met roken, Vlaams Gewest

TA12_X		Ziekte	Bevalling/ geboorte	Schrik voor gezond- heid	Omge- ving	Kosten	N
GESLACHT	Mannen	20,3	7,6	47,6	21,4	12,4	446
	Vrouwen	17,4	19,6	49,1	24,8	20,3	267
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	0,0	19,9	31,0	42,4	34,8	28
	25 - 34	10,6	29,3	48,6	24,1	23,5	68
	35 - 44	12,4	15,8	55,7	32,2	25,1	82
	45 - 54	18,8	14,0	50,1	22,2	9,8	140
	55 - 64	21,4	8,2	48,5	16,0	12,3	172
	65 - 74	27,2	4,6	41,9	20,2	14,5	93
	75 +	32,7	0,3	46,6	19,1	4,9	130
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager of geen diploma	38,7	0,2	46,4	14,7	11,9	85
	Lager secundair	21,3	5,2	48,8	16,8	18,3	100
	Hoger secundair	21,8	13,2	44,9	18,3	16,5	218
	Hoger onderwijs	13,5	16,0	50,8	29,1	14,9	303
JAAR	2008	19,2	12,3	48,2	22,8	15,5	713

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Verdeling (%) van ex-dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het moment waarop ze gestopt zijn met roken, Vlaams Gewest

TA11_1		Minder dan 1 jaar geleden	1 tot 2 jaar geleden	Meer dan 2 jaar geleden	N
GESLACHT	Mannen	11,1	3,7	85,2	441
	Vrouwen	11,2	4,2	84,6	263
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	67,7	11,9	20,5	28
	25 - 34	11,4	12,0	76,6	68
	35 - 44	16,2	5,5	78,2	82
	45 - 54	7,9	2,1	90,0	138
	55 - 64	5,6	1,6	92,8	169
	65 - 74	5,4	0,0	94,6	92
	75 +	5,8	2,9	91,3	127
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	12,5	0,0	87,5	82
	Lager secundair	3,0	2,2	94,8	98
	Hoger secundair	13,5	3,3	83,1	216
	Hoger onderwijs	11,7	5,6	82,7	301
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	10,9	5,4	83,7	288
	Halfstedelijk gebied	10,7	4,0	85,3	226
	Landelijk gebied	12,1	1,4	86,5	190
JAAR	2004	14,8	4,6	80,6	771
	2008	11,1	3,9	84,9	704

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Verdeling (%) van de bevolking (van 15 jaar en ouder) volgens hun rookgedrag,
Brussels Gewest

TA05_1		Dagelijkse roker	Occasionele roker	Ex-roker	Nooit gerookt	N
GESLACHT	Mannen	26,0	5,3	23,3	45,4	874
	Vrouwen	18,9	4,7	13,6	62,7	1067
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	21,8	6,0	3,5	68,7	238
	25 - 34	21,8	8,1	13,3	56,8	395
	35 - 44	25,2	4,4	14,9	55,6	353
	45 - 54	29,5	3,1	22,9	44,5	262
	55 - 64	22,0	5,6	26,2	46,2	261
	65 - 74	14,4	2,9	32,8	49,9	136
	75 +	9,4	0,9	31,2	58,5	296
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	25,0	0,7	18,6	55,7	181
	Lager secundair	34,2	2,9	17,8	45,1	268
	Hoger secundair	24,4	2,9	15,5	57,2	516
	Hoger onderwijs	17,6	7,6	20,0	54,7	910
GROTE STEDEN	Brussel	22,3	5,0	18,2	54,5	1941
	Gent en Antwerpen	26,1	6,0	23,1	44,7	367
	Luik en Charleroi	31,7	3,0	11,3	54,1	242
JAAR	1997	27,0	5,9	23,2	43,9	2397
	2001	25,4	5,0	32,3	37,4	2225
	2004	23,8	5,3	18,3	52,7	2084
	2008	22,3	5,0	18,2	54,5	1941

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat op dit moment rookt,
Brussels Gewest

TA01_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	31,3	(27,7-34,9)	29,3	(25,9-33,0)	874
	Vrouwen	23,6	(20,7-26,6)	22,5	(19,7-25,6)	1067
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	27,8	(20,7-34,8)	27,7	(21,1-35,5)	238
	25 - 34	29,9	(24,7-35,1)	29,7	(24,8-35,2)	395
	35 - 44	29,5	(24,1-34,9)	29,3	(24,3-35,0)	353
	45 - 54	32,6	(26,0-39,2)	32,3	(26,2-39,1)	262
	55 - 64	27,6	(21,9-33,3)	27,7	(22,4-33,8)	261
	65 - 74	17,3	(10,0-24,7)	17,5	(11,3-26,1)	136
	75 +	10,3	(6,0-14,6)	10,5	(6,9-15,8)	296
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	25,7	(17,9-33,5)	28,0	(20,5-37,1)	181
	Lager secundair	37,1	(30,3-43,9)	36,3	(29,5-43,6)	268
	Hoger secundair	27,2	(22,5-31,9)	25,6	(21,2-30,6)	516
	Hoger onderwijs	25,3	(21,9-28,6)	22,6	(19,4-26,0)	910
GROTE STEDEN	Brussel	27,3	(24,9-29,7)	24,3	(21,8-27,0)	1941
	Gent en Antwerpen	32,1	(25,8-38,5)	31,2	(25,3-37,7)	367
	Luik en Charleroi	34,7	(26,4-42,9)	32,6	(24,8-41,5)	242
JAAR	1997	32,9	(30,2-35,6)	30,7	(28,2-33,4)	2397
	2001	30,3	(28,1-32,6)	29,0	(26,7-31,3)	2225
	2004	29,0	(26,6-31,5)	27,0	(24,7-29,5)	2084
	2008	27,3	(24,9-29,7)	24,9	(22,6-27,3)	1941

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat dagelijks rookt, Brussels Gewest

TA05_3		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	26,0	(22,6-29,4)	24,5	(21,3-28,0)	874
	Vrouwen	18,9	(16,1-21,7)	18,2	(15,6-21,1)	1067
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	21,8	(15,2-28,4)	21,7	(15,7-29,2)	238
	25 - 34	21,8	(17,0-26,5)	21,6	(17,3-26,6)	395
	35 - 44	25,2	(20,0-30,3)	25,0	(20,2-30,5)	353
	45 - 54	29,5	(23,1-36,0)	29,2	(23,2-36,0)	262
	55 - 64	22,0	(16,7-27,4)	22,0	(17,2-27,9)	261
	65 - 74	14,4	(7,5-21,4)	14,5	(8,8-22,9)	136
	75 +	9,4	(5,3-13,6)	9,7	(6,2-14,9)	296
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	25,0	(17,2-32,7)	27,4	(20,0-36,2)	181
	Lager secundair	34,2	(27,4-41,0)	33,4	(26,8-40,8)	268
	Hoger secundair	24,4	(19,7-29,0)	23,0	(18,7-27,8)	516
	Hoger onderwijs	17,6	(14,6-20,7)	15,5	(12,8-18,7)	910
GROTE STEDEN	Brussel	22,3	(20,0-24,6)	19,6	(17,3-22,1)	1941
	Gent en Antwerpen	26,1	(19,6-32,6)	24,8	(19,1-31,5)	367
	Luik en Charleroi	31,7	(23,3-40,1)	29,3	(21,7-38,3)	242
JAAR	1997	27,0	(24,5-29,6)	24,9	(22,6-27,4)	2397
	2001	25,4	(23,2-27,6)	24,0	(21,9-26,2)	2225
	2004	23,8	(21,4-26,1)	21,9	(19,7-24,2)	2084
	2008	22,3	(20,0-24,6)	20,1	(18,0-22,4)	1941

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat ooit 100 sigaretten of meer heeft gerookt, Brussels Gewest

TA05_2		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	54,6	(50,6-58,6)	54,9	(51,0-58,7)	874
	Vrouwen	37,3	(33,9-40,6)	37,2	(33,8-40,8)	1067
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	31,3	(24,1-38,4)	31,0	(23,9-39,1)	238
	25 - 34	43,2	(37,6-48,7)	43,0	(37,4-48,7)	395
	35 - 44	44,4	(38,4-50,3)	44,1	(38,1-50,3)	353
	45 - 54	55,5	(48,6-62,5)	55,3	(48,3-62,1)	262
	55 - 64	53,8	(47,1-60,5)	54,5	(47,6-61,1)	261
	65 - 74	50,1	(41,3-58,9)	51,1	(42,7-59,5)	136
	75 +	41,5	(34,7-48,4)	43,2	(36,5-50,2)	296
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	44,3	(35,1-53,6)	44,6	(35,8-53,8)	181
	Lager secundair	54,9	(47,8-62,0)	56,3	(48,5-63,8)	268
	Hoger secundair	42,8	(37,5-48,0)	43,2	(38,1-48,5)	516
	Hoger onderwijs	45,3	(41,5-49,0)	45,0	(40,9-49,0)	910
GROTE STEDEN	Brussel	45,5	(42,9-48,2)	45,2	(42,3-48,0)	1941
	Gent en Antwerpen	55,3	(48,8-61,8)	56,0	(49,3-62,5)	367
	Luik en Charleroi	45,9	(37,5-54,3)	45,0	(36,5-53,9)	242
JAAR	1997	56,1	(53,1-59,1)	57,0	(53,9-60,1)	2397
	2001	62,6	(60,2-65,0)	63,9	(61,4-66,3)	2225
	2004	47,3	(44,7-49,9)	47,8	(45,2-50,5)	2084
	2008	45,5	(42,9-48,2)	45,5	(42,8-48,3)	1941

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het soort tabaksproduct dat gebruikt wordt - Brussels Gewest

TA06_1 tot TA06_6		Sig.1*	Sig.2*	Sig.3*	Siga- ren	Pijp	Water- pijp	N
GESLACHT	Mannen	73,4	11,9	11,1	7,7	0,5	0,8	222
	Vrouwen	77,8	5,2	16,1	4,2	0,0	0,0	178
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	78,7	11,0	6,6	6,1	0,0	0,0	56
	25 - 34	88,0	5,5	9,5	0,7	0,0	0,0	87
	35 - 44	82,0	8,8	12,9	1,5	0,0	1,9	83
	45 - 54	65,2	13,0	21,9	6,0	0,0	0,0	74
	55 - 64	63,6	10,3	10,6	17,2	1,5	0,0	57
	65 - 74	65,3	4,7	8,6	21,3	0,0	0,0	19
	75 +	51,6	0,0	33,2	13,8	2,4	0,0	24
	OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager of geen diploma	80,1	9,3	10,3	2,1	0,0	0,0
Lager secundair		72,1	7,4	17,9	12,1	0,2	2,3	74
Hoger secundair		71,8	8,3	18,4	2,9	0,0	0,0	121
Hoger onderwijs		76,8	10,9	8,6	6,7	0,6	0,0	151
JAAR	2008	75,4	8,9	13,3	6,1	0,3	0,5	400

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

* Sig.1 = sigaretten uit pakjes; Sig.2 = zelfgerolde sigaretten (zonder filter); Sig.3 = zelf gevulde/gerolde sigaretten (met filter)

Gemiddeld aantal gerookte sigaretten (met of zonder filter) per dag bij dagelijkse rokers van 15 jaar en ouder, Brussels Gewest

TA06_9		Gemid- delde (Ruw)	+ 95% BI	Gemid- delde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	15,6	(14,3-16,8)	15,6	(14,4-16,9)	203
	Vrouwen	14,6	(12,9-16,4)	14,7	(13,0-16,4)	173
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	12,1	(9,8-14,3)	12,0	(9,8-14,3)	55
	25 - 34	13,5	(11,8-15,1)	13,4	(11,8-15,0)	87
	35 - 44	15,8	(13,6-17,9)	15,7	(13,6-17,9)	83
	45 - 54	16,6	(13,4-19,7)	16,5	(13,4-19,7)	67
	55 - 64	18,0	(15,4-20,7)	18,0	(15,4-20,5)	49
	65 - 74	18,9	(13,9-23,9)	18,8	(14,5-23,2)	16
	75 +	11,2	(7,6-14,8)	11,3	(8,1-14,5)	19
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	15,4	(12,6-18,3)	14,6	(12,0-17,2)	40
	Lager secundair	19,7	(16,4-22,9)	19,8	(16,7-22,9)	70
	Hoger secundair	14,6	(12,9-16,2)	14,4	(12,8-16,1)	118
	Hoger onderwijs	13,0	(11,6-14,5)	13,2	(11,7-14,8)	136
GROTE STEDEN	Brussel	15,1	(14,1-16,2)	14,6	(13,5-15,8)	376
	Gent en Antwerpen	18,5	(14,2-22,8)	17,6	(13,4-21,9)	78
	Luik en Charleroi	17,3	(14,3-20,3)	16,5	(13,7-19,3)	68
JAAR	2004	17,8	(16,7-18,9)	17,6	(16,5-18,7)	420
	2008	15,1	(14,1-16,2)	14,9	(13,8-16,0)	376

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker
(20 sigaretten of meer per dag) is, Brussels Gewest

TA06_10		Zware roker (20+ sig./dag)	Andere roker (occasioneel of <20 sig/dag)	Niet-roker	N
GESLACHT	Mannen	9,1	20,5	70,4	849
	Vrouwen	5,8	17,1	77,2	1058
LEEFTIJDSGROEP	15 - 24	4,4	22,7	72,9	237
	25 - 34	4,9	24,7	70,4	393
	35 - 44	9,7	19,4	70,9	350
	45 - 54	12,6	18,2	69,2	254
	55 - 64	8,2	16,1	75,8	250
	65 - 74	6,5	7,9	85,6	132
	75 +	1,9	6,7	91,4	291
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	10,3	15,1	74,7	180
	Lager secundair	15,5	18,8	65,7	260
	Hoger secundair	6,8	19,8	73,5	510
	Hoger onderwijs	4,8	19,2	76,0	892
GROTE STEDEN	Brussel	7,4	18,7	74,0	1907
	Gent en Antwerpen	11,2	19,6	69,2	364
	Luik en Charleroi	15,4	18,1	66,5	238
JAAR	1997	11,7	21,1	67,2	2391
	2001	10,5	19,1	70,4	2204
	2004	10,8	17,1	72,1	2056
	2008	7,4	18,7	74,0	1907

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker
(20 sigaretten of meer per dag) is, Brussels Gewest

TA06_11		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	9,1	(6,8-11,4)	8,1	(6,1-10,6)	849
	Vrouwen	5,8	(4,1-7,5)	5,3	(3,9-7,1)	1058
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	4,4	(1,6-7,2)	4,3	(2,2-8,2)	237
	25 - 34	4,9	(2,6-7,2)	4,8	(3,0-7,7)	393
	35 - 44	9,7	(6,1-13,4)	9,5	(6,5-13,7)	350
	45 - 54	12,6	(7,4-17,8)	12,3	(8,0-18,4)	254
	55 - 64	8,2	(4,8-11,5)	8,1	(5,4-12,2)	250
	65 - 74	6,5	(1,1-11,9)	6,5	(2,8-14,3)	132
	75 +	1,9	(0,0-4,1)	2,0	(0,6-5,9)	291
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	10,3	(4,2-16,3)	10,3	(5,6-17,9)	180
	Lager secundair	15,5	(10,1-20,9)	13,8	(9,4-19,8)	260
	Hoger secundair	6,8	(4,2-9,4)	5,9	(3,9-8,7)	510
	Hoger onderwijs	4,8	(3,0-6,6)	3,8	(2,6-5,5)	892
GROTE STEDEN	Brussel	7,4	(5,9-8,8)	5,7	(4,5-7,2)	1907
	Gent en Antwerpen	11,2	(6,5-16,0)	9,4	(6,2-14,0)	364
	Luik en Charleroi	15,4	(9,5-21,3)	12,5	(8,0-19,0)	238
JAAR	1997	11,7	(10,2-13,3)	9,8	(8,5-11,3)	2391
	2001	10,5	(9,0-12,0)	9,0	(7,7-10,4)	2204
	2004	10,8	(9,2-12,5)	9,1	(7,7-10,7)	2056
	2008	7,4	(5,9-8,8)	5,9	(4,7-7,2)	1907

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de mate van tabaksafhankelijkheid, Brussels Gewest

TA07_1		Zeesterke	Sterke	Matige	Zwakke	Zeerzwakke	N
GESLACHT	Mannen	2,4	6,6	13,4	23,6	54,1	202
	Vrouwen	2,2	8,1	15,4	19,3	55,0	172
LEEFTIJDSGROEP	15 - 24	0,0	1,5	27,1	10,7	60,7	54
	25 - 34	0,8	5,7	6,5	22,5	64,5	86
	35 - 44	2,4	7,7	13,9	21,0	55,1	83
	45 - 54	4,5	11,5	18,1	21,0	45,0	67
	55 - 64	5,6	8,3	12,3	38,0	35,9	49
	65 - 74	0,0	13,0	6,0	19,2	61,8	16
	75 +	0,0	0,0	12,0	19,8	68,2	19
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	1,9	5,7	23,5	14,1	54,8	40
	Lager secundair	9,5	10,6	20,0	24,1	35,8	70
	Hoger secundair	0,6	6,1	12,9	21,3	59,0	117
	Hoger onderwijs	0,3	6,9	9,6	20,8	62,4	135
GROTE STEDEN	Brussel	2,3	7,3	14,3	21,6	54,5	374
	Gent en Antwerpen	7,2	7,6	13,8	24,6	46,8	78
	Luik en Charleroi	3,7	10,4	24,7	31,9	29,2	67
JAAR	2004	4,7	10,4	17,5	22,0	45,4	414
	2008	2,3	7,3	14,3	21,6	54,5	374

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat een sterke tot zeer sterke tabaksafhankelijkheid heeft, Brussels Gewest

TA07_2		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	8,9	(4,1-13,8)	2,3	(1,3-4,1)	202
	Vrouwen	10,4	(5,0-15,8)	2,8	(1,5-5,2)	172
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	1,5	(0,0-4,7)	1,6	(0,2-10,5)	54
	25 - 34	6,5	(1,1-12,0)	6,6	(2,8-14,7)	86
	35 - 44	10,1	(2,9-17,3)	10,2	(4,9-19,8)	83
	45 - 54	16,0	(3,9-28,0)	16,1	(7,4-31,6)	67
	55 - 64	13,8	(3,6-24,1)	13,9	(6,5-27,3)	49
	65 - 74	13,0	(0,0-30,2)	13,1	(3,8-36,7)	16
	75 +	0,0		0,0	(0,0-0,0)	19
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	7,5	(0,0-15,6)	1,8		40
	Lager secundair	20,1	(8,6-31,7)	6,1		70
	Hoger secundair	6,8	(1,4-12,1)	1,7		117
	Hoger onderwijs	7,2	(1,3-13,1)	1,9		135
GROTE STEDEN	Brussel	9,6	(5,9-13,2)	7,8	(4,8-12,5)	374
	Gent en Antwerpen	14,8	(2,3-27,2)	12,9	(5,6-27,1)	78
	Luik en Charleroi	14,2	(5,0-23,3)	10,3	(4,7-21,1)	67
JAAR	2004	15,2	(11,2-19,2)	12,6	(9,1-17,3)	414
	2008	9,6	(5,9-13,2)	7,7	(5,0-11,6)	374

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de tijdsduur tussen het ontwaken en de eerste sigaret van de dag, Brussels Gewest

TA07_4		< 5 min.	6 tot 30 min.	31 tot 60 min.	> 60 min.	N
GESLACHT	Mannen	19,1	35,6	19,4	25,8	222
	Vrouwen	23,2	25,8	13,6	37,4	178
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	25,8	22,0	17,4	34,9	55
	25 - 34	12,6	34,0	24,9	28,5	86
	35 - 44	19,9	29,3	16,3	34,5	85
	45 - 54	29,4	32,4	14,9	23,4	74
	55 - 64	22,6	39,2	13,8	24,4	57
	65 - 74	14,5	32,3	2,8	50,3	20
	75 +	11,6	28,1	10,0	50,3	23
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	27,9	24,6	21,2	26,3	41
	Lager secundair	34,4	30,9	19,2	15,5	75
	Hoger secundair	19,3	31,6	17,3	31,9	122
	Hoger onderwijs	13,3	31,7	13,2	41,8	149
GROTE STEDEN	Brussel	20,9	31,3	16,8	31,0	400
	Gent en Antwerpen	18,9	46,0	20,7	14,4	80
	Luik en Charleroi	35,2	41,7	8,4	14,7	69
JAAR	2004	25,9	31,6	16,8	25,7	425
	2008	20,9	31,3	16,8	31,0	400

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, Brussels Gewest

TA02_1		Gemid- delde (Ruw)	+ 95% BI	Gemid- delde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	18,5	(17,7-19,3)	18,8	(17,9-19,8)	244
	Vrouwen	18,1	(17,4-18,8)	18,5	(17,8-19,3)	198
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	15,8	(15,2-16,3)	15,7	(15,2-16,3)	57
	25 - 34	17,3	(16,8-17,8)	17,3	(16,7-17,8)	104
	35 - 44	19,6	(18,4-20,9)	19,6	(18,3-20,9)	91
	45 - 54	18,5	(17,2-19,9)	18,5	(17,2-19,8)	75
	55 - 64	18,5	(16,8-20,2)	18,5	(16,8-20,1)	66
	65 - 74	20,1	(18,6-21,7)	20,1	(18,7-21,6)	23
	75 +	22,8	(16,2-29,4)	22,8	(16,6-29,0)	26
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	19,6	(17,6-21,6)	19,0	(16,7-21,2)	39
	Lager secundair	17,5	(16,0-18,9)	17,8	(16,2-19,4)	82
	Hoger secundair	18,1	(17,2-19,0)	18,4	(17,5-19,3)	124
	Hoger onderwijs	18,5	(17,8-19,2)	19,0	(18,1-19,9)	184
GROTE STEDEN	Brussel	18,3	(17,8-18,9)	18,7	(18,0-19,4)	442
	Gent en Antwerpen	17,5	(16,5-18,4)	17,9	(16,8-19,0)	99
	Luik en Charleroi	17,1	(15,8-18,4)	17,4	(16,0-18,8)	45
JAAR	2001	18,1	(17,6-18,6)	18,6	(18,0-19,1)	638
	2004	18,5	(18,0-19,0)	19,0	(18,5-19,5)	522
	2008	18,3	(17,8-18,9)	18,8	(18,2-19,3)	442

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, Brussels Gewest

TA02_1		Gemiddelde	25°p	Mediaan	75°p	N
GESLACHT	Mannen	18,5	15,0	17,0	20,0	244
	Vrouwen	18,1	15,0	17,0	20,0	198
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	15,8	14,0	16,0	17,0	57
	25 - 34	17,3	16,0	17,0	18,0	104
	35 - 44	19,6	16,0	18,0	22,0	91
	45 - 54	18,5	15,0	18,0	20,0	75
	55 - 64	18,5	15,0	18,0	20,0	66
	65 - 74	20,1	17,0	20,0	22,0	23
	75 +	22,8	18,0	19,0	21,0	26
	OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	19,6	15,0	18,0	22,0
Lager secundair		17,5	14,0	17,0	20,0	82
Hoger secundair		18,1	16,0	17,0	20,0	124
Hoger onderwijs		18,5	16,0	18,0	20,0	184
GROTE STEDEN	Brussel	18,3	15,0	17,0	20,0	442
	Gent en Antwerpen	17,5	15,0	17,0	18,0	99
	Luik en Charleroi	17,1	14,0	17,0	20,0	45
JAAR	2001	18,1	15,0	17,0	19,0	638
	2004	18,5	16,0	17,0	20,0	522
	2008	18,3	15,0	17,0	20,0	442

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij ex-rokers, Brussels Gewest

TA02_2		Gemid- delde (Ruw)	+ 95% BI	Gemid- delde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	18,4	(17,6-19,2)	18,3	(17,6-19,1)	184
	Vrouwen	18,3	(17,6-19,0)	18,3	(17,6-19,1)	126
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	18,4	(16,4-20,5)	18,4	(16,9-20,0)	7
	25 - 34	17,4	(16,3-18,6)	17,4	(16,3-18,5)	48
	35 - 44	18,6	(17,1-20,2)	18,6	(17,1-20,2)	46
	45 - 54	17,5	(16,6-18,4)	17,5	(16,6-18,4)	52
	55 - 64	18,1	(16,9-19,3)	18,1	(17,0-19,3)	52
	65 - 74	18,5	(16,9-20,1)	18,5	(17,0-20,0)	33
	75 +	20,8	(18,2-23,4)	20,8	(18,3-23,4)	72
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	18,3	(16,7-19,9)	17,7	(16,0-19,4)	34
	Lager secundair	17,9	(16,0-19,8)	17,7	(15,9-19,5)	42
	Hoger secundair	18,4	(16,8-20,1)	18,3	(16,9-19,7)	65
	Hoger onderwijs	18,4	(17,8-19,1)	18,7	(18,0-19,3)	159
GROTE STEDEN	Brussel	18,3	(17,8-18,9)	18,2	(17,6-18,8)	310
	Gent en Antwerpen	17,4	(16,4-18,5)	17,0	(16,0-18,0)	79
	Luik en Charleroi	17,1	(15,7-18,4)	16,9	(15,5-18,2)	22
JAAR	2004	18,4	(17,7-19,0)	18,0	(17,5-18,6)	419
	2008	18,3	(17,8-18,9)	18,1	(17,5-18,7)	310

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat al geprobeerd heeft om te stoppen met roken, Brussels Gewest

TA08_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	74,9	(68,6-81,2)	75,6	(68,1-81,8)	221
	Vrouwen	76,6	(69,8-83,4)	77,5	(69,8-83,7)	180
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	56,8	(41,4-72,2)	56,9	(41,8-70,8)	56
	25 - 34	73,7	(63,9-83,5)	73,8	(63,1-82,3)	86
	35 - 44	79,7	(70,0-89,4)	79,8	(68,4-87,8)	85
	45 - 54	83,8	(74,1-93,4)	83,9	(72,4-91,2)	74
	55 - 64	74,2	(62,7-85,8)	74,4	(61,5-84,2)	57
	65 - 74	81,1	(59,2-100,0)	81,2	(54,3-94,0)	20
	75 +	82,1	(64,5-99,6)	82,1	(59,8-93,4)	23
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	70,4	(54,4-86,3)	69,5	(51,9-82,9)	40
	Lager secundair	75,5	(64,6-86,5)	77,1	(64,2-86,3)	75
	Hoger secundair	73,9	(65,2-82,6)	75,1	(65,0-83,1)	122
	Hoger onderwijs	79,3	(72,1-86,5)	80,6	(72,5-86,7)	151
GROTE STEDEN	Brussel	75,7	(71,0-80,3)	77,1	(71,7-81,8)	401
	Gent en Antwerpen	62,4	(49,5-75,2)	63,4	(50,0-75,1)	81
	Luik en Charleroi	68,2	(56,4-80,0)	68,9	(55,0-80,1)	69
JAAR	1997	56,2	(51,2-61,2)	55,1	(49,9-60,1)	623
	2001	63,8	(59,2-68,3)	63,3	(58,5-67,9)	541
	2004	63,7	(58,6-68,9)	62,7	(57,2-67,9)	440
	2008	75,7	(71,0-80,3)	75,0	(69,9-79,5)	401

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) die om redenen hieronder aangegeven geprobeerd hebben te stoppen met roken, Brussels Gewest

TA09_X		Ziekte	Bevalling/ geboorte	Schrik voor gezond- heid	Omge- ving	Kosten	N
GESLACHT	Mannen	21,1	3,2	56,4	23,0	26,7	159
	Vrouwen	12,9	27,0	50,6	27,8	31,0	133
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	4,4	0,0	55,6	10,1	21,9	30
	25 - 34	6,9	19,8	62,5	29,2	35,3	63
	35 - 44	18,7	12,8	59,4	26,1	29,3	68
	45 - 54	23,8	18,6	49,0	27,2	25,9	61
	55 - 64	23,6	13,1	35,8	31,2	33,4	41
	65 - 74	32,8	8,8	52,4	12,6	10,4	17
	75 +	25,5	0,0	45,1	21,6	35,9	12
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager of geen diploma	39,8	14,4	34,0	12,3	40,1	26
	Lager secundair	26,2	13,1	45,7	19,3	20,3	52
	Hoger secundair	14,7	17,7	55,0	21,3	35,8	88
	Hoger onderwijs	11,0	11,9	63,2	32,5	24,9	118
JAAR	2008	17,4	13,9	53,8	25,2	28,6	292

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de dagelijkse ex-rokers (van 15 jaar en ouder) die om redenen hieronder aangegeven geprobeerd hebben te stoppen met roken, Brussels Gewest

TA12_X		Ziekte	Bevalling/ geboorte	Schrik voor gezond- heid	Omge- ving	Kosten	N
GESLACHT	Mannen	17,3	2,9	60,1	15,3	20,4	195
	Vrouwen	15,5	23,8	49,5	27,3	14,2	141
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	17,0	0,0	83,0	14,0	0,0	7
	25 - 34	9,1	21,0	62,9	19,6	37,4	59
	35 - 44	4,1	13,2	51,4	34,1	19,5	50
	45 - 54	13,8	15,5	62,0	14,6	14,8	56
	55 - 64	16,7	9,9	46,2	15,2	6,0	60
	65 - 74	33,1	0,8	56,2	20,7	15,7	38
	75 +	33,7	0,0	47,0	18,9	13,2	66
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager of geen diploma	38,6	6,5	54,6	14,6	25,5	32
	Lager secundair	20,3	14,8	36,7	15,8	10,7	43
	Hoger secundair	15,0	3,8	57,6	16,2	15,2	72
	Hoger onderwijs	14,0	14,8	59,8	24,3	20,1	178
JAAR	2008	16,6	11,3	55,9	20,1	17,9	336

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Verdeling (%) van ex-dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het moment waarop ze gestopt zijn met roken, Brussels Gewest

TA11_1		Minder dan 1 jaar geleden	1 tot 2 jaar geleden	Meer dan 2 jaar geleden	N
GESLACHT	Mannen	14,6	5,2	80,2	194
	Vrouwen	14,2	10,0	75,9	141
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	75,7	7,6	16,7	8
	25 - 34	31,4	12,8	55,7	59
	35 - 44	15,4	7,4	77,2	50
	45 - 54	5,2	12,2	82,6	56
	55 - 64	11,4	2,2	86,4	58
	65 - 74	5,2	2,2	92,7	38
	75 +	0,6	0,0	99,4	66
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	3,3	3,3	93,5	32
	Lager secundair	24,0	7,7	68,3	42
	Hoger secundair	16,9	5,0	78,1	72
	Hoger onderwijs	13,6	7,9	78,5	178
GROTE STEDEN	Brussel	14,4	7,1	78,4	335
	Gent en Antwerpen	14,1	9,7	76,1	89
	Luik en Charleroi	5,7	1,3	93,0	28
JAAR	2004	14,7	7,4	77,9	429
	2008	14,4	7,1	78,4	335

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Verdeling (%) van de bevolking (van 15 jaar en ouder) volgens hun rookgedrag, Waals Gewest

TA05_1		Dagelijkse roker	Occasionele roker	Ex-roker	Nooit gerookt	N
GESLACHT	Mannen	26,0	3,0	23,4	47,6	1195
	Vrouwen	22,3	3,3	12,4	62,0	1464
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	21,6	3,3	5,5	69,5	321
	25 - 34	31,0	4,8	12,6	51,5	333
	35 - 44	28,1	3,9	13,5	54,5	452
	45 - 54	31,4	1,6	17,9	49,1	443
	55 - 64	19,6	4,3	25,9	50,1	412
	65 - 74	16,5	2,2	27,3	54,1	259
	75 +	5,4	0,5	27,2	66,8	439
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	21,4	1,7	18,0	58,9	358
	Lager secundair	33,7	1,2	17,4	47,7	477
	Hoger secundair	28,1	2,3	15,7	53,9	876
	Hoger onderwijs	16,6	5,3	19,2	59,0	883
URBANISATIE- -GRAAD	Stedelijk gebied	26,6	2,8	13,9	56,7	1059
	Halfstedelijk gebied	19,9	3,8	18,1	58,2	418
	Landelijk gebied	22,7	3,3	21,3	52,8	1182
JAAR	1997	27,5	4,6	23,2	44,8	2911
	2001	26,0	4,4	30,8	38,7	3787
	2004	25,7	3,0	18,9	52,4	3492
	2008	24,0	3,1	17,6	55,3	2659

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat op dit moment rookt,
Waals Gewest

TA01_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	28,9	(25,7-32,2)	26,9	(23,9-30,2)	1195
	Vrouwen	25,6	(22,7-28,5)	23,9	(21,2-26,9)	1464
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	25,0	(19,0-31,0)	25,0	(19,5-31,4)	321
	25 - 34	35,9	(28,8-42,9)	36,0	(29,3-43,3)	333
	35 - 44	32,0	(26,5-37,5)	32,0	(26,8-37,7)	452
	45 - 54	33,0	(27,4-38,5)	33,0	(27,7-38,7)	443
	55 - 64	23,9	(18,8-29,1)	23,9	(19,2-29,4)	412
	65 - 74	18,7	(12,2-25,1)	18,8	(13,1-26,1)	259
	75 +	6,0	(3,3-8,7)	6,0	(3,8-9,4)	439
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	23,1	(17,1-29,2)	29,6	(22,5-37,8)	358
	Lager secundair	34,9	(28,2-41,7)	35,5	(28,9-42,8)	477
	Hoger secundair	30,4	(26,1-34,7)	27,0	(23,0-31,3)	876
	Hoger onderwijs	21,9	(18,1-25,7)	18,0	(14,9-21,7)	883
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	29,4	(25,7-33,2)	27,6	(24,1-31,4)	1059
	Halfstedelijk gebied	23,7	(18,5-28,8)	21,5	(16,9-26,8)	418
	Landelijk gebied	26,0	(22,0-29,9)	24,3	(20,7-28,3)	1182
JAAR	1997	32,1	(29,5-34,6)	28,8	(26,3-31,4)	2911
	2001	30,4	(28,3-32,5)	28,7	(26,7-30,8)	3787
	2004	28,7	(26,4-31,0)	26,5	(24,3-28,9)	3492
	2008	27,2	(24,7-29,6)	25,5	(23,1-28,0)	2659

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat dagelijks rookt, Waals Gewest

TA05_3		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	26,0	(22,8-29,1)	24,0	(21,1-27,2)	1195
	Vrouwen	22,3	(19,5-25,2)	20,7	(18,1-23,6)	1464
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	21,6	(15,9-27,4)	21,6	(16,4-27,9)	321
	25 - 34	31,0	(24,2-37,8)	31,1	(24,8-38,3)	333
	35 - 44	28,1	(22,9-33,3)	28,2	(23,2-33,6)	452
	45 - 54	31,4	(25,9-36,9)	31,4	(26,2-37,1)	443
	55 - 64	19,6	(14,8-24,5)	19,6	(15,2-24,8)	412
	65 - 74	16,5	(10,2-22,8)	16,6	(11,2-23,9)	259
	75 +	5,4	(2,8-8,1)	5,5	(3,4-8,8)	439
	OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	21,4	(15,4-27,4)	27,6	(20,6-35,8)
Lager secundair		33,7	(27,0-40,5)	34,3	(27,8-41,6)	477
Hoger secundair		28,1	(23,8-32,4)	24,6	(20,8-29,0)	876
Hoger onderwijs		16,6	(13,2-20,0)	13,4	(10,7-16,7)	883
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	26,6	(22,9-30,3)	24,8	(21,4-28,6)	1059
	Halfstedelijk gebied	19,9	(15,1-24,6)	17,8	(13,8-22,7)	418
	Landelijk gebied	22,7	(18,8-26,5)	21,1	(17,7-25,1)	1182
JAAR	1997	27,5	(25,1-29,9)	24,3	(22,1-26,7)	2911
	2001	26,0	(24,0-28,0)	24,2	(22,2-26,2)	3787
	2004	25,7	(23,5-27,9)	23,5	(21,4-25,7)	3492
	2008	24,0	(21,6-26,4)	22,2	(20,0-24,6)	2659

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat ooit 100 sigaretten of meer heeft gerookt, Waals Gewest

TA05_2		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	52,4	(48,9-55,9)	51,7	(48,1-55,2)	1195
	Vrouwen	38,0	(34,8-41,2)	37,2	(34,0-40,4)	1464
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	30,5	(23,9-37,1)	30,2	(23,9-37,3)	321
	25 - 34	48,5	(41,5-55,4)	49,0	(41,9-56,1)	333
	35 - 44	45,5	(39,7-51,2)	45,8	(40,0-51,7)	452
	45 - 54	50,9	(45,3-56,5)	51,0	(45,3-56,7)	443
	55 - 64	49,9	(43,5-56,2)	49,9	(43,5-56,2)	412
	65 - 74	45,9	(38,9-53,0)	46,4	(39,5-53,5)	259
	75 +	33,2	(26,9-39,5)	33,7	(27,7-40,3)	439
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	41,1	(34,4-47,8)	43,3	(36,2-50,8)	358
	Lager secundair	52,3	(45,9-58,7)	52,3	(45,5-59,0)	477
	Hoger secundair	46,1	(41,8-50,4)	45,4	(41,0-49,8)	876
	Hoger onderwijs	41,0	(36,8-45,3)	39,2	(35,0-43,6)	883
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	43,3	(39,5-47,2)	42,2	(38,4-46,1)	1059
	Halfstedelijk gebied	41,8	(35,6-47,9)	41,6	(35,6-47,9)	418
	Landelijk gebied	47,2	(43,2-51,3)	47,1	(42,9-51,3)	1182
JAAR	1997	55,2	(52,7-57,8)	54,9	(52,3-57,6)	2911
	2001	61,3	(59,1-63,4)	61,9	(59,6-64,1)	3787
	2004	47,6	(45,2-50,1)	47,1	(44,5-49,7)	3492
	2008	44,7	(42,2-47,3)	44,1	(41,5-46,8)	2659

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het soort tabaksproduct dat gebruikt wordt, Waals Gewest

TA06_1 tot TA06_6		Sig.1*	Sig.2*	Sig.3*	Siga- ren	Pijp	Water- pijp	N
GESLACHT	Mannen	59,5	21,6	14,6	9,6	2,3	0,1	299
	Vrouwen	69,1	8,2	26,2	2,2	0,8	1,2	276
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	82,9	12,7	28,9	2,3	0,0	3,1	86
	25 - 34	75,8	9,5	17,7	5,1	0,0	0,0	94
	35 - 44	66,1	14,9	14,5	3,1	1,2	0,0	130
	45 - 54	56,8	15,7	23,6	7,0	3,0	1,1	127
	55 - 64	49,2	20,0	19,5	14,4	1,8	0,0	84
	65 - 74	44,3	26,4	24,9	3,2	3,2	0,0	31
	75 +	72,6	2,8	10,2	12,7	5,8	0,0	23
	OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager of geen diploma	48,6	31,0	19,7	11,6	0,0	0,0
Lager secundair		51,6	15,9	33,3	5,5	1,1	1,6	136
Hoger secundair		70,6	15,5	16,9	4,8	0,2	0,0	226
Hoger onderwijs		70,3	8,0	13,3	6,3	4,7	1,0	137
JAAR	2008	64,3	14,9	20,3	5,9	1,5	0,6	575

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

* Sig.1 = sigaretten uit pakjes; Sig.2 = zelfgerolde sigaretten (zonder filter); Sig.3 = zelf gevulde/gerolde sigaretten (met filter)

Gemiddeld aantal gerookte sigaretten (met of zonder filter) per dag bij dagelijkse rokers van 15 jaar en ouder, Waals Gewest

TA06_9		Gemiddelde (Ruw)	+ 95% BI	Gemiddelde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	18,2	(16,8-19,6)	17,9	(16,5-19,4)	268
	Vrouwen	14,6	(13,4-15,7)	14,1	(13,0-15,3)	272
LEEFTIJDSGROEP	15 - 24	15,0	(12,8-17,3)	14,8	(12,5-17,1)	86
	25 - 34	14,9	(13,1-16,7)	14,8	(13,2-16,5)	94
	35 - 44	17,5	(15,5-19,5)	17,6	(15,6-19,5)	123
	45 - 54	17,2	(15,1-19,3)	17,2	(15,2-19,3)	117
	55 - 64	17,6	(13,9-21,3)	17,8	(14,4-21,3)	72
	65 - 74	15,7	(11,8-19,5)	15,6	(12,1-19,1)	29
	75 +	12,0	(7,3-16,7)	12,1	(8,1-16,0)	19
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	20,3	(16,1-24,5)	19,6	(15,7-23,4)	54
	Lager secundair	16,9	(15,0-18,9)	16,8	(15,0-18,5)	133
	Hoger secundair	16,2	(14,7-17,7)	15,6	(14,0-17,1)	212
	Hoger onderwijs	14,5	(13,0-16,1)	14,1	(12,5-15,8)	122
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	16,9	(15,3-18,4)	16,4	(14,9-17,9)	245
	Halfstedelijk gebied	15,6	(13,5-17,7)	15,4	(13,3-17,6)	77
	Landelijk gebied	15,9	(14,6-17,2)	15,6	(14,3-16,9)	218
JAAR	2004	17,8	(17,0-18,6)	17,3	(16,4-18,2)	814
	2008	16,3	(15,4-17,3)	16,0	(15,1-17,0)	540

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker (20 sigaretten of meer per dag) is, Waals Gewest

TA06_10		Zware roker (20+ sig/dag)	Andere roker (occasioneel of <20 sig/dag)	Niet-roker	N
GESLACHT	Mannen	12,0	14,9	73,1	1157
	Vrouwen	6,7	18,4	74,9	1454
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	8,3	16,2	75,5	319
	25 - 34	11,4	24,5	64,1	333
	35 - 44	11,3	19,4	69,3	443
	45 - 54	13,1	17,7	69,2	428
	55 - 64	6,9	14,5	78,5	398
	65 - 74	5,5	12,3	82,2	256
	75 +	0,9	4,1	95,0	434
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	12,2	9,6	78,2	352
	Lager secundair	14,4	19,4	66,2	469
	Hoger secundair	10,1	19,3	70,6	860
	Hoger onderwijs	5,0	15,3	79,7	865
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	11,6	16,8	71,6	1042
	Halfstedelijk gebied	7,5	14,9	77,7	410
	Landelijk gebied	7,2	17,4	75,5	1159
JAAR	1997	12,1	19,9	68,0	2905
	2001	11,7	18,1	70,1	3756
	2004	12,0	15,8	72,2	3438
	2008	9,2	16,8	74,1	2611

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder) dat zware roker (20 sigaretten of meer per dag) is, Waals Gewest

TA06_11		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	12,0	(9,6-14,4)	10,2	(8,2-12,7)	1157
	Vrouwen	6,7	(5,1-8,3)	5,7	(4,4-7,3)	1454
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	8,3	(3,9-12,7)	8,0	(4,6-13,7)	319
	25 - 34	11,4	(7,0-15,8)	11,2	(7,6-16,3)	333
	35 - 44	11,3	(8,0-14,6)	11,1	(8,3-14,8)	443
	45 - 54	13,1	(9,2-17,0)	12,8	(9,4-17,1)	428
	55 - 64	6,9	(4,0-9,9)	6,7	(4,4-10,2)	398
	65 - 74	5,5	(1,9-9,2)	5,5	(2,8-10,4)	256
	75 +	0,9	(0,0-1,7)	0,9	(0,3-2,3)	434
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	12,2	(7,2-17,2)	15,9	(10,5-23,4)	352
	Lager secundair	14,4	(9,9-18,8)	13,1	(9,5-17,7)	469
	Hoger secundair	10,1	(7,5-12,8)	7,4	(5,4-10,0)	860
	Hoger onderwijs	5,0	(3,1-6,9)	3,4	(2,2-5,1)	865
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	11,6	(9,0-14,2)	9,7	(7,6-12,2)	1042
	Halfstedelijk gebied	7,5	(4,4-10,5)	6,1	(3,9-9,3)	410
	Landelijk gebied	7,2	(5,2-9,1)	5,9	(4,4-8,0)	1159
JAAR	1997	12,1	(10,5-13,8)	9,3	(7,9-10,9)	2905
	2001	11,7	(10,3-13,2)	9,5	(8,2-11,0)	3756
	2004	12,0	(10,3-13,6)	9,5	(8,1-11,1)	3438
	2008	9,2	(7,7-10,6)	7,4	(6,1-8,8)	2611

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de mate van tabaksafhankelijkheid, Waals Gewest

TA07_1		Zeer sterke	Sterke	Matige	Zwakke	Zeer zwakke	N
GESLACHT	Mannen	5,6	9,2	25,6	22,1	37,5	264
	Vrouwen	1,9	8,4	17,0	29,1	43,6	270
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	3,1	11,3	8,2	28,4	49,0	85
	25 - 34	0,5	7,6	26,2	17,5	48,3	94
	35 - 44	6,2	9,3	25,6	26,4	32,5	121
	45 - 54	2,4	12,2	20,2	31,9	33,4	115
	55 - 64	8,9	4,8	21,0	29,8	35,5	72
	65 - 74	3,3	0,0	21,6	19,0	56,1	29
	75 +	0,0	14,2	5,0	13,7	67,0	18
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	11,8	7,5	24,1	26,8	29,9	54
	Lager secundair	4,0	13,5	20,6	25,7	36,2	131
	Hoger secundair	2,7	8,4	20,3	29,3	39,4	208
	Hoger onderwijs	1,8	4,4	23,1	19,7	50,9	122
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	3,9	13,0	20,5	25,0	37,6	241
	Halfstedelijk gebied	1,8	3,7	24,0	20,2	50,3	77
	Landelijk gebied	3,9	4,9	21,3	28,2	41,7	216
JAAR	2004	4,0	11,0	20,4	25,2	39,4	809
	2008	3,7	8,8	21,2	25,7	40,6	534

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat een sterke tot zeer sterke tabaksafhankelijkheid heeft, Waals Gewest

TA07_2		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	14,8	(9,4-20,2)	13,7	(9,0-20,3)	264
	Vrouwen	10,2	(6,3-14,2)	9,2	(6,1-13,8)	270
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	14,4	(4,7-24,1)	13,9	(6,9-25,8)	85
	25 - 34	8,0	(3,0-13,1)	7,8	(4,1-14,3)	94
	35 - 44	15,6	(7,9-23,2)	15,5	(9,3-24,7)	121
	45 - 54	14,5	(5,5-23,5)	14,4	(7,7-25,3)	115
	55 - 64	13,7	(4,7-22,8)	13,9	(7,0-25,6)	72
	65 - 74	3,3	(0,0-10,3)	3,3	(0,4-20,1)	29
	75 +	14,2	(0,0-34,5)	14,3	(4,0-40,0)	18
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	19,2	(5,7-32,8)	18,7	(8,6-35,9)	54
	Lager secundair	17,5	(8,5-26,4)	16,6	(10,0-26,4)	131
	Hoger secundair	11,1	(6,5-15,7)	8,9	(5,3-14,4)	208
	Hoger onderwijs	6,3	(1,1-11,4)	5,5	(2,1-13,5)	122
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	17,0	(11,3-22,6)	15,4	(10,9-21,3)	241
	Halfstedelijk gebied	5,5	(0,0-11,4)	4,7	(1,5-13,6)	77
	Landelijk gebied	8,8	(4,5-13,1)	7,8	(4,5-13,3)	216
JAAR	2004	15,1	(11,9-18,3)	13,1	(10,3-16,5)	809
	2008	12,5	(9,1-15,8)	11,0	(8,2-14,7)	534

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Verdeling (%) van dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens de tijdsduur tussen het ontwaken en de eerste sigaret van de dag, Waals Gewest

TA07_4		< 5 min.	6 tot 30 min.	31 tot 60 min.	> 60 min.	N
GESLACHT	Mannen	33,3	33,3	18,5	14,9	296
	Vrouwen	29,5	39,9	11,3	19,3	278
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	25,3	32,0	22,5	20,3	85
	25 - 34	34,9	32,3	10,6	22,2	94
	35 - 44	39,9	35,6	11,3	13,3	129
	45 - 54	28,9	40,2	16,5	14,4	128
	55 - 64	31,6	40,7	9,2	18,6	85
	65 - 74	17,3	37,8	29,8	15,1	31
	75 +	12,0	44,0	23,4	20,6	22
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	38,3	37,6	13,4	10,7	58
	Lager secundair	39,1	35,8	14,6	10,5	135
	Hoger secundair	31,0	40,5	13,1	15,4	223
	Hoger onderwijs	22,6	31,3	18,6	27,5	139
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	36,2	36,7	13,5	13,6	256
	Halfstedelijk gebied	21,4	37,8	16,1	24,7	84
	Landelijk gebied	28,5	36,1	16,3	19,1	234
JAAR	2004	28,7	37,5	16,2	17,5	840
	2008	31,4	36,6	14,9	17,1	574

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, Waals Gewest

TA02_1		Gemiddelde (Ruw)	+ 95% BI	Gemiddelde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	16,7	(16,2-17,2)	16,9	(16,2-17,5)	301
	Vrouwen	17,5	(16,8-18,2)	17,7	(16,8-18,5)	277
LEEFTIJDSGROEP	15 - 24	14,9	(14,3-15,5)	15,0	(14,4-15,5)	87
	25 - 34	16,8	(16,1-17,5)	16,8	(16,1-17,5)	91
	35 - 44	17,1	(16,2-17,9)	17,0	(16,2-17,9)	134
	45 - 54	17,3	(16,4-18,2)	17,3	(16,4-18,1)	125
	55 - 64	17,8	(16,5-19,1)	17,8	(16,6-19,1)	86
	65 - 74	19,1	(16,9-21,4)	19,2	(17,1-21,2)	37
	75 +	19,5	(13,2-25,9)	19,5	(13,9-25,2)	18
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	17,0	(14,9-19,1)	16,6	(14,7-18,4)	64
	Lager secundair	16,9	(16,0-17,8)	16,9	(16,0-17,8)	129
	Hoger secundair	17,1	(16,5-17,8)	17,6	(16,7-18,5)	202
	Hoger onderwijs	17,3	(16,7-17,9)	17,5	(16,8-18,3)	165
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	17,3	(16,6-18,1)	17,5	(16,6-18,3)	233
	Halfstedelijk gebied	17,1	(16,2-18,1)	17,5	(16,4-18,7)	84
	Landelijk gebied	16,8	(16,3-17,3)	17,1	(16,3-17,8)	261
JAAR	2001	17,1	(16,7-17,5)	17,5	(17,1-18,0)	1096
	2004	17,2	(16,8-17,7)	17,5	(17,1-18,0)	950
	2008	17,1	(16,7-17,5)	17,3	(16,8-17,8)	578

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij huidige rokers, Waals Gewest

TA02_1		Gemiddelde	25°p	Mediaan	75°p	N
GESLACHT	Mannen	16,7	15,0	16,0	18,0	301
	Vrouwen	17,5	15,0	16,0	19,0	277
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	14,9	14,0	15,0	16,0	87
	25 - 34	16,8	15,0	16,0	18,0	91
	35 - 44	17,1	15,0	16,0	19,0	134
	45 - 54	17,3	15,0	16,0	18,0	125
	55 - 64	17,8	15,0	17,0	20,0	86
	65 - 74	19,1	16,0	18,0	21,0	37
	75 +	19,5	14,0	16,0	20,0	18
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	17,0	14,0	15,0	18,0	64
	Lager secundair	16,9	15,0	16,0	18,0	129
	Hoger secundair	17,1	15,0	16,0	19,0	202
	Hoger onderwijs	17,3	15,0	17,0	19,0	165
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	17,3	14,0	16,0	19,0	233
	Halfstedelijk gebied	17,1	15,0	16,0	18,0	84
	Landelijk gebied	16,8	15,0	16,0	18,0	261
JAAR	2001	17,1	15,0	16,0	18,0	1096
	2004	17,2	14,0	16,0	18,0	950
	2008	17,1	15,0	16,0	18,0	578

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Gemiddelde leeftijd waarop met roken werd begonnen bij ex-rokers, Waals Gewest

TA02_2		Gemid- delde (Ruw)	+ 95% BI	Gemid- delde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	16,9	(16,5-17,4)	16,2	(15,6-16,7)	253
	Vrouwen	17,4	(16,6-18,1)	17,1	(16,5-17,8)	158
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	13,9	(12,6-15,2)	14,0	(12,7-15,2)	18
	25 - 34	16,6	(15,5-17,7)	16,5	(15,3-17,8)	34
	35 - 44	16,4	(15,6-17,2)	16,3	(15,5-17,1)	47
	45 - 54	16,2	(15,6-16,8)	16,3	(15,7-17,0)	74
	55 - 64	17,3	(16,6-18,0)	17,5	(16,8-18,2)	88
	65 - 74	18,5	(17,4-19,7)	18,9	(17,7-20,1)	58
	75 +	18,4	(17,0-19,8)	18,7	(17,3-20,1)	92
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	16,2	(15,1-17,2)	15,0	(13,8-16,1)	55
	Lager secundair	18,0	(17,0-19,1)	17,1	(16,2-18,1)	68
	Hoger secundair	17,2	(16,6-17,9)	17,0	(16,4-17,6)	136
	Hoger onderwijs	16,9	(16,3-17,5)	16,9	(16,2-17,5)	141
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	16,7	(16,1-17,3)	16,3	(15,7-16,9)	132
	Halfstedelijk gebied	18,0	(17,0-19,0)	17,8	(16,8-18,8)	71
	Landelijk gebied	17,1	(16,5-17,7)	16,6	(16,0-17,1)	208
JAAR	2004	17,7	(17,3-18,2)	17,5	(17,1-17,9)	682
	2008	17,1	(16,7-17,5)	16,7	(16,3-17,0)	411

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) dat al geprobeerd heeft om te stoppen met roken, Waals Gewest

TA08_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	69,2	(62,6-75,9)	71,9	(65,2-77,8)	298
	Vrouwen	82,1	(77,1-87,2)	84,1	(78,7-88,3)	277
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	73,3	(62,7-83,9)	74,8	(63,2-83,6)	85
	25 - 34	74,7	(64,1-85,2)	75,4	(63,6-84,4)	94
	35 - 44	72,3	(63,2-81,4)	72,9	(63,3-80,8)	129
	45 - 54	76,8	(66,9-86,7)	77,4	(66,5-85,5)	130
	55 - 64	77,0	(67,0-87,1)	77,7	(66,7-85,9)	85
	65 - 74	82,5	(67,1-98,0)	83,7	(65,2-93,3)	30
	75 +	92,0	(83,3-100,0)	92,5	(80,4-97,4)	22
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	67,6	(53,9-81,3)	69,4	(53,4-81,8)	58
	Lager secundair	77,1	(67,5-86,7)	80,0	(70,2-87,2)	137
	Hoger secundair	74,2	(67,1-81,2)	79,1	(72,0-84,8)	224
	Hoger onderwijs	79,7	(72,4-87,0)	83,5	(76,2-88,9)	138
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	70,8	(64,0-77,6)	74,1	(67,3-79,9)	257
	Halfstedelijk gebied	70,1	(58,3-81,9)	74,3	(61,6-83,9)	83
	Landelijk gebied	83,2	(77,8-88,7)	85,8	(80,2-89,9)	235
JAAR	1997	62,2	(57,6-66,7)	62,2	(57,2-67,0)	738
	2001	63,3	(59,3-67,2)	62,9	(58,7-66,9)	970
	2004	68,9	(64,4-73,5)	68,4	(63,4-73,0)	855
	2008	75,6	(71,4-79,9)	75,1	(70,5-79,2)	575

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) die om redenen hieronder aangegeven geprobeerd hebben te stoppen met roken – Waals Gewest

TA09_X		Ziekte	Bevalling/ geboorte	Schrik voor gezond- heid	Omge- ving	Kosten	N
GESLACHT	Mannen	17,9	5,5	47,4	23,4	21,5	200
	Vrouwen	14,8	42,4	38,8	24,8	25,6	213
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	6,9	24,1	46,1	41,4	37,6	54
	25 - 34	11,0	29,8	46,3	15,9	33,3	68
	35 - 44	5,6	32,6	45,7	22,8	19,8	89
	45 - 54	19,4	25,7	40,4	27,0	17,0	102
	55 - 64	36,9	22,1	31,2	13,4	13,0	60
	65 - 74	29,7	2,9	41,0	33,3	23,3	23
	75 +	11,6	13,8	65,4	26,3	40,0	17
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager of geen diploma	33,0	13,1	40,3	14,8	36,1	32
	Lager secundair	19,1	30,1	31,6	20,4	20,1	102
	Hoger secundair	10,3	25,7	43,1	27,0	24,2	159
	Hoger onderwijs	18,0	24,3	52,0	27,0	22,5	108
JAAR	2008	16,2	25,4	42,8	24,1	23,7	413

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de dagelijkse ex-rokers (van 15 jaar en ouder) die om redenen hieronder aangegeven geprobeerd hebben te stoppen met roken - Waals Gewest

TA12_X		Ziekte	Bevalling/ geboorte	Schrik voor gezond- heid	Omge- ving	Kosten	N
GESLACHT	Mannen	19,8	4,2	56,4	14,8	14,6	275
	Vrouwen	17,7	29,9	42,0	24,9	13,6	172
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	5,7	11,8	22,4	32,2	12,4	21
	25 - 34	7,7	40,0	36,7	23,5	16,8	48
	35 - 44	13,4	21,3	54,4	24,7	11,0	60
	45 - 54	12,5	14,8	67,6	14,2	19,8	79
	55 - 64	28,0	5,5	52,9	21,6	15,6	94
	65 - 74	27,5	1,9	54,3	10,1	9,7	60
	75 +	24,0	6,4	37,7	10,9	10,6	85
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager of geen diploma	31,8	4,4	47,8	9,3	13,2	55
	Lager secundair	19,7	5,3	68,5	9,9	13,2	70
	Hoger secundair	23,8	17,5	40,7	18,2	12,3	145
	Hoger onderwijs	11,7	16,7	54,0	23,7	16,6	168
JAAR	2008	19,1	13,7	51,1	18,5	14,2	447

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Verdeling (%) van ex-dagelijkse rokers (van 15 jaar en ouder) volgens het moment waarop ze gestopt zijn met roken, Waals Gewest

TA11_1		Minder dan 1 jaar geleden	1 tot 2 jaar geleden	Meer dan 2 jaar geleden	N
GESLACHT	Mannen	10,7	6,8	82,4	270
	Vrouwen	12,5	8,3	79,2	171
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	42,5	43,7	13,8	21
	25 - 34	24,7	11,7	63,6	48
	35 - 44	11,5	10,8	77,8	59
	45 - 54	12,5	9,1	78,4	79
	55 - 64	5,3	2,7	92,0	94
	65 - 74	7,2	0,0	92,8	58
	75 +	0,9	1,6	97,4	82
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	8,1	2,6	89,3	55
	Lager secundair	7,3	3,0	89,7	70
	Hoger secundair	13,3	11,9	74,8	142
	Hoger onderwijs	11,9	6,9	81,2	165
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	13,7	5,4	80,9	152
	Halfstedelijk gebied	14,7	11,9	73,4	70
	Landelijk gebied	8,6	7,7	83,6	219
JAAR	2004	17,6	4,7	77,7	704
	2008	11,4	7,4	81,2	441

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

